

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Liebeekstraat (Roeselare, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2021E47
10/05/2021 - 18/05/2021

RAPPORTERING OPGRAVING
DEEL 2: EINDRAPPORT

Voorafgaand:

- Verslag van resultaten bureauonderzoek (2020A325)
- Programma van maatregelen (2020A325)
- Landschappelijk bodemonderzoek (2020J309)
- Verslag van resultaten proefsleuven (2020K215)
- Programma van maatregelen (2020K215)
- Archeologierapport (2021E47)

Colofon

Ruben Willaert nv
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Bruno Polfliet & Fedra Slabbinck

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Ruben Willaert nv, OE/ERK/Archeoloog/2016/00069

© Ruben Willaert nv, Sint-Michiels-Brugge, 2025

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert nv.

Ruben Willaert nv aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Archeologierapport	9
2	Verslag van resultaten van de opgraving.....	9
2.1	Beschrijvend gedeelte	9
2.1.1	Administratieve gegevens.....	9
2.1.2	Archeologische voorkennis	11
2.1.3	Onderzoeksopdracht	12
2.1.3.1	Onderzoeksvragen	13
2.1.4	Beschrijving van de geplande herinrichting	14
2.1.5	Beschrijving van de uitgevoerde werken.....	16
2.1.5.1	Motivering van de onderzoeksstrategie.....	16
2.1.5.2	Organisatie van de opgraving.....	16
2.1.5.3	Beschrijving en motivering van eventuele afwijkende methodiek	17
2.1.5.4	Motivatatie van de selectie van de vondsten	18
2.1.5.5	Motivatatie voor de selectie van de stalen	18
2.1.5.6	Inbreng specialisten	20
2.1.5.7	Algemene wetenschappelijke advisering	20
2.2	Assessmentrapport.....	21
2.2.1	Gehanteerde methoden, technieken en criteria.....	21
2.2.1.1	Assessment van de vondsten	22
2.2.1.2	Assessment van de stalen	22
2.2.1.3	Conservatie-assessment.....	23
2.2.1.4	Assessment van de sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren 23	
2.2.1.5	Assessment van de archeologische site	24
2.2.2	Strategie	25
2.2.2.1	Strategie voor verwerking	25
2.2.2.2	Conservatiestrategie	25
2.3	Interpretatie van het onderzochte gebied	26
2.3.1	Algemene beschrijving van het kader van de archeologische site	26
2.3.1.1	Ruimtelijke situering	26
2.3.1.2	Landschappelijke situering.....	26
2.3.1.3	Geologie	27
2.3.1.4	Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen en hoogteverloop	29
2.3.1.5	Hydrografie	31
2.3.2	Historische en archeologische voorkennis.....	31
2.3.2.1	Overzicht van de gekende archeologische waarden.....	31
2.3.2.2	Historische context	36
2.3.2.3	Cartografische bronnen	36
2.3.2.4	Huidige gebruik en verstoringen	39
2.3.3	Bodemkundige beschrijving	42
2.3.3.1	Bodemtypes	42

2.3.3.2	Algemene bodemopbouw	43
2.3.4	Voorlopige beschrijving van de archeologische site op basis van het sporen- en vondstenbestand	47
2.3.4.1	Analyse van de opbouw van de archeologische site.....	47
2.3.4.2	Analyse van archeologische structuren, spoorcategorieën, spoorcombinaties en individuele sporen	47
2.3.5	Bespreking van de resultaten gekoppeld aan het uitgevoerde natuurwetenschappelijke onderzoek.....	64
2.3.5.1	Beschrijving van de analysemethoden en technieken	64
2.3.5.2	Beschrijving van de resultaten.....	64
2.3.6	Beschrijving van de vondsten die op basis van selectie bij het assessment verder onderzocht werden.....	65
2.3.6.1	Onderzoeksmethode van de vondsten	65
2.3.6.2	Beschrijving van de typologische, chronologische en ruimtelijke indeling van de vondsten.....	65
2.3.7	Datering en interpretatie van de archeologische site	70
2.3.7.1	Datering op basis van de vondsten	70
2.3.7.2	Absolute datering op basis van natuurwetenschappelijke dateringstechnieken	70
2.3.7.3	Datering op basis van historische bronnen en orthofoto's.	70
2.3.7.4	Relatieve datering op basis van het sporenbestand	70
2.3.8	Synthese	71
2.3.8.1	Gemotiveerde interpretatie van de vondsten, vondstcategorieën, sporen, spoorcombinaties, spoorcategorieën, archeologische structuren, en activiteitenzones .	71
2.3.8.2	Confrontatie van de bevindingen met eerder uitgevoerd onderzoek	72
2.3.8.3	Verwachtingen ten aanzien van nog niet opgegraven archeologisch erfgoed op het onderzochte terrein.....	72
2.3.8.4	Besluit.....	73
2.3.8.5	Belang en betekenis van de archeologische site binnen de bestaande kennis	73
2.3.8.6	Zones waar geen archeologisch erfgoed aanwezig is.....	73
2.3.9	Beantwoording van de onderzoeksvragen	73
2.3.10	Samenvatting van het onderzoek voor een gespecialiseerd publiek	77
2.3.11	Samenvatting van het onderzoek voor een niet-gespecialiseerd publiek.....	77
2.4	Bibliografie.....	78
2.5	Bijlagen.....	79
2.5.1	Fotolijst	79
2.5.2	Sporenlijst	79
2.5.3	Vondstenlijst	79
2.5.4	Stalenlijst.....	79
2.5.5	Anthracologisch onderzoek	79
2.5.6	C14.....	79

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van het kadasternummer.....	10
Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België.....	10
Figuur 3: Procesverloop.....	12
Figuur 4: Weergave van het sleuvenplan met aanduiding van de advieszones: Zone 1 (2631m ²) en Zone 2 (156m ²)	12
Figuur 5: Geplande werken	15
Figuur 6: De vooropgestelde advieszones in relatie tot de effectief opgegraven zones.....	17
Figuur 7: Thematische kaart met weergave van de verschillende vondstcategorieën.....	18
Figuur 8: Thematische kaart van werkput 1 met weergave van de staalnames.....	19
Figuur 9: Thematische kaart van werkput 2 met weergave van de staalnames.....	19
Figuur 10: Positie van het assessment bij opgravingen	21
Figuur 11: Opeenvolgende stappen van het assessment.....	21
Figuur 12: Thematische kaart	24
Figuur 13: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart.....	26
Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart.....	27
Figuur 15: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart	28
Figuur 16: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen.....	29
Figuur 17: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen met aanduiding van de profiellijnen	30
Figuur 18: Hoogteverloop, W-O.....	30
Figuur 19: Hoogteverloop, N-Z.....	30
Figuur 20: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen met aanduiding van de waterlopen	31
Figuur 21: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen met aanduiding van de CAI.	32
Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777	36
Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840	37
Figuur 24: Projectgebied weergegeven op de Vandermaelenkaart, 1846-1854.....	38
Figuur 25: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879	38
Figuur 26: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971.	39
Figuur 27: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1989.	40

Figuur 28: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003.....	40
Figuur 29: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2008-2011.....	41
Figuur 30: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2014	41
Figuur 31: Projectgebied weergegeven op de Bodemkaart	42
Figuur 32: Sleuvenplan met aanduiding van de profielen	43
Figuur 33: Profiel 2.....	44
Figuur 34: Profiel 6.....	44
Figuur 35: Profiel 1.....	45
Figuur 36: Opgravingsputten met weergave van de vlakhoogtes (rood) en de maaiveldhoogtes (groen) op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen	46
Figuur 37: Thematische kaart	47
Figuur 38: Vlakfoto S1	48
Figuur 39: Coupe S1	49
Figuur 40: S1.....	49
Figuur 41: Vlakfoto S2	50
Figuur 42: Coupe S2	51
Figuur 43: S2.....	51
Figuur 44: Vlakfoto S5	52
Figuur 45: Coupe S5.....	53
Figuur 46: S5.....	53
Figuur 47: Vlakfoto S23	54
Figuur 48: Coupe S23	54
Figuur 49: S23.....	55
Figuur 50: Vlakfoto S25	56
Figuur 51: Coupe S25	56
Figuur 52: Vlakfoto S12	57
Figuur 53: Coupe S12	57
Figuur 54: Vlakfoto S17	58
Figuur 55: Coupe S17	58
Figuur 56: Vlakfoto S15	59
Figuur 57: Coupe S15	59

Figuur 58: Coupe S13.....	60
Figuur 59: S14	60
Figuur 60: S16	60
Figuur 61: Coupe S18.....	61
Figuur 62: Coupe S22.....	61
Figuur 63: Detailplan van mogelijke gebouwplattegrond met spoornummers	61
Figuur 64: S27	62
Figuur 65: Vlakfoto S24	62
Figuur 66: Coupe S24.....	63
Figuur 67: S3 & S24 weergegeven op de Ferrariskaart (1771-1777).....	63
Figuur 68: Kalibratie VNR 50	64
Figuur 69: Kalibratie VNR 23	64
Figuur 70: Thematische kaart met weergave van de vondstlocaties & vondstnummers.....	66
Figuur 71: VNR 51 (verbrand)	67
Figuur 72: VNR 51 (onverbrand)	67
Figuur 73: VNR 55	67
Figuur 74: VNR 52	68
Figuur 75: VNR 53	68
Figuur 76: VNR 56	69
Figuur 77: Overzichtsplan sporen per periode.....	71

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens.....	9
Tabel 2: Waardering macroresten.....	22
Tabel 3: Geselecteerde stalen.....	22
Tabel 4: Weergave van de relevante archeologische sporen	23
Tabel 5: Weergave van de relevante archeologisch sporen	47
Tabel 6: Geselecteerde stalen.....	64
Tabel 7: C14.....	64
Tabel 8: Overzicht en aantallen van de verschillende vondstcategorieën	65
Tabel 9: Overzicht en aantallen van de verschillende vondstcategorieën	75

1 Archeologierapport

Zie Deel 1: Archeologierapport (ID1436)

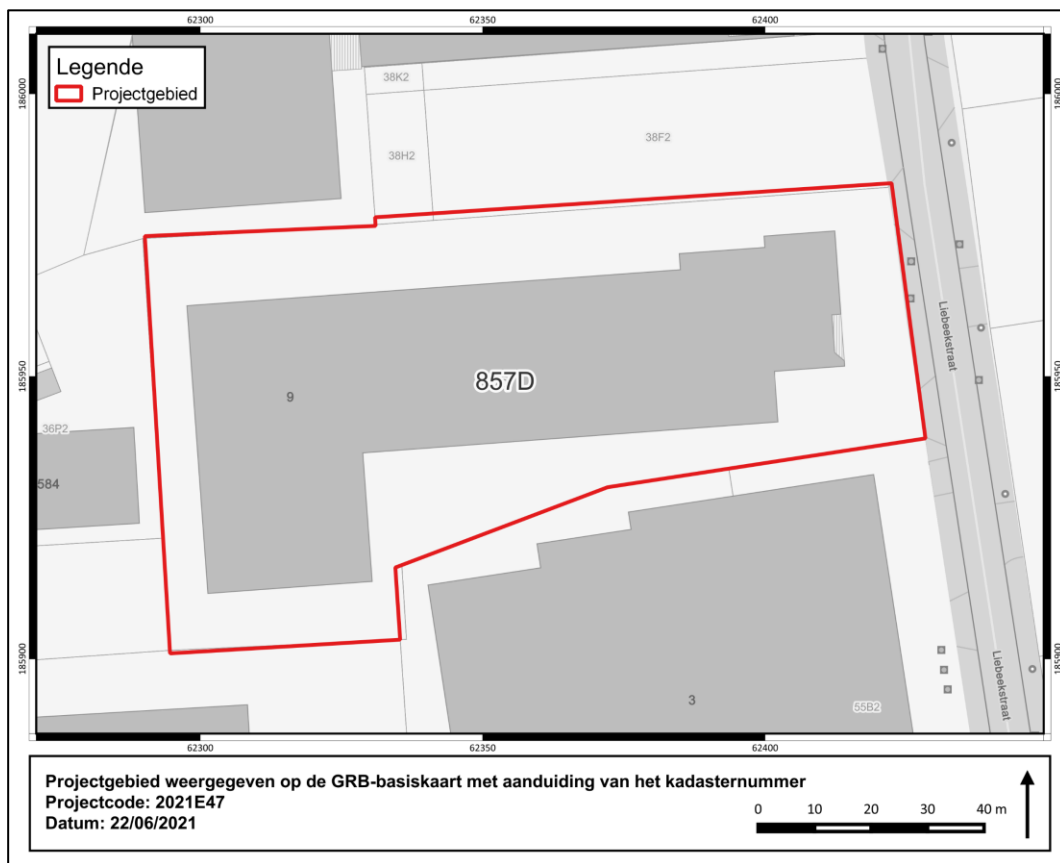
2 Verslag van resultaten van de opgraving

2.1 Beschrijvend gedeelte

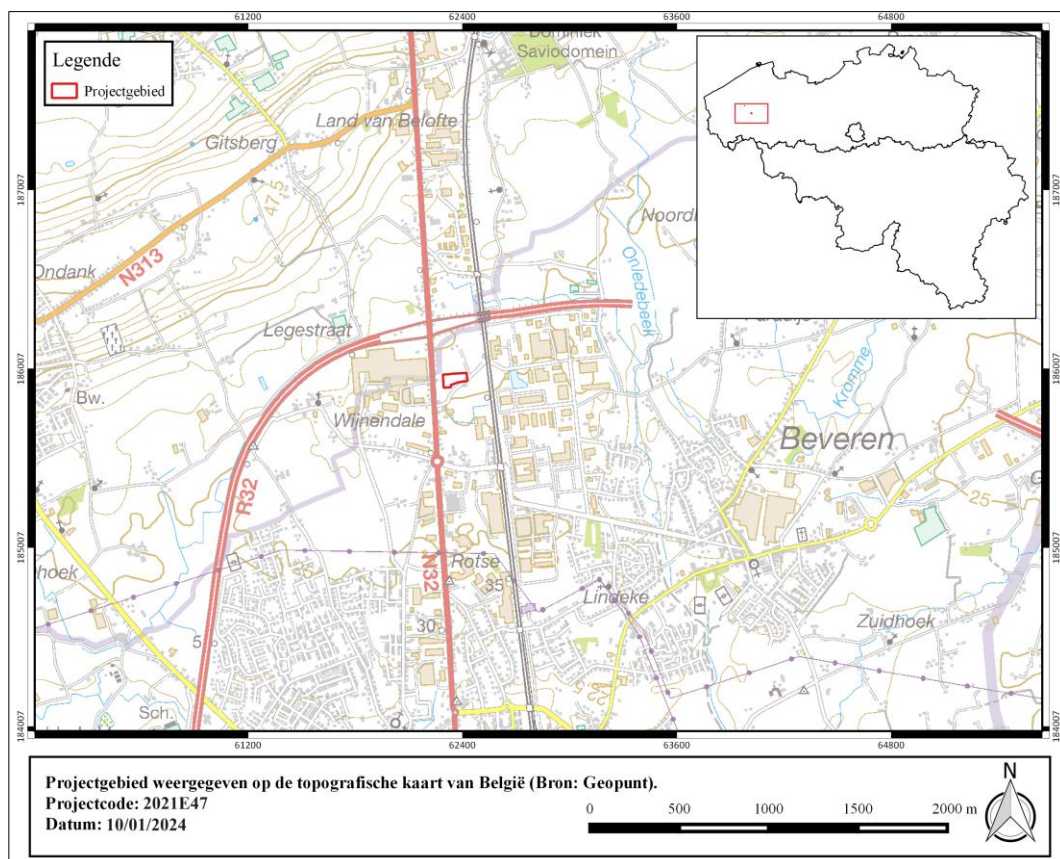
2.1.1 Administratieve gegevens

a) Projectcode	2021E47	
b) Nummer van het wettelijk depot van de rapportering	/	
c) De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	Ruben Willaert nv OE/ERK/Archeoloog/2015/00069	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Roeselare
	Deelgemeente	Beveren
	Postcode	8800
	Adres	Liebeekstraat 9
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 62290 Y _{min} = 185900 X _{max} = 62428 Y _{max} = 185984
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Beveren, Afdeling 5, Sectie A, nr's 857D Zie Figuur 1	
f) Een topografische kaart van het onderzochte gebied waarvan de schaal afgestemd is op de grootte van het projectgebied	Zie Figuur 2	
g) Alle betrokken actoren en specialisten	Raph De Brant (veldwerkleider) Elenora Vanbrabant (RTS/archeoloog) Emiel Vandewalle (archeoloog) Branco Lannoy (archeoloog) Bruno Polfliet (archeoloog / rapportage) Fedra Slabbinck (archeoloog / rapportage) Mathieu Boudin (KIK) Jelte van der Laan (Cambium Botany) Luc Allemeersch (Ruben Willaert nv)	
g) De begin- en einddatum van de uitvoering van het onderzoek	10 – 18 mei 2021	
j) Personen buiten het project die geraadpleegd of betrokken werden voor algemene wetenschappelijke advisering	Willem Hantson (RADAR)	

Tabel 1: Administratieve gegevens

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van het kadastrnummer

Figuur 2: Projectgebied weergegeven op de topografische kaart van België

2.1.2 Archeologische voorkennis

Bureauonderzoek¹:

In 2006 wou men vanuit de WVI met de ontwikkeling van een bedrijventerrein starten, waarvoor een eerste stap een heroriëntering van de Liebeekstraat was. Naar aanleiding hiervan werd ca. 5 hectare onderzocht aan de hand van archeologische proefsleuven. Hiervan zijn 5 N-Z georiënteerde sleuven te situeren in de oostelijke helft van het huidige projectgebied. Er werden geen noemenswaardige sporen aangetroffen en dus werd het terrein vrijgegeven voor ontwikkeling.²

Rondom het projectgebied zijn verschillende archeologische sites gekend. Ten zuidwesten aan de Honzebrouckstraat te Hooglede werden bij verschillende onderzoekscampagnes een groot aantal houtskoolmeilers aangetroffen die werden gedateerd in de metaaltijden/Romeinse periode. Het grote aantal houtskoolmeilers wijst, naast een bosrijke omgeving, op een langdurige en intensieve lokale houtskoolproductie. Richting het oosten, op een terrein dat wordt doorsneden door de Onledebeek werden bij verschillende onderzoekscampagnes bewoningssporen in kaart gebracht uit de metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen. Ook aan de overzijde van de ringweg, langs de parallelweg, werden bij een werfcontrole resten in kaart gebracht die wijzen op menselijke aanwezigheid tijdens de Romeinse periode. Zowel bij het onderzoek aan de Onledegoedstraat als de Honzebrouckstraat werden daarnaast ook resten aangetroffen uit WOI. Deze kunnen naar alle waarschijnlijkheid in verband gebracht worden met het bevrijdingsoffensief op het einde van de oorlog. Overig onderzoek bracht in hoofdzaak resten van laatmiddeleeuwse tot vroegmoderne landindeling aan het licht. Het opvallend groot polygoon op het kaartbeeld van de CAI, rondom de heuvelkam van Hooglede betreft het slagveld van de Slag bij Hooglede in 1794. Deze slag tussen Franse en Oostenrijkse troepen was onderdeel van de Eerste Coalitieoorlog. Verschillende vondsten door middel van metaaldetectie kunnen mogelijk in verband gebracht worden met dit militair treffen.

Cartografische bronnen wijzen tot slot op een ruraal en open karakter van de omgeving.

Proefsleuvenonderzoek³:

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden 5 proefsleuven en 3 kijkvensters aangelegd. Zodanig werd 13% van het projectgebied archeologisch onderzocht. Binnen het projectgebied werden verschillende archeologische sporen geregistreerd, waaronder greppels, grachten, kuilen, vermoedelijke paalkuilen, houtskoolrijke sporen en een bomkrater. Op één houtskoolrijk spoor na bevonden deze zich allen in de noordwestelijke hoek van het projectgebied. Het gebrek aan vondsten liet echter niet toe om hier een datering aan toe te voegen. Om de aangetroffen sporen beter te begrijpen was een vervolgonderzoek noodzakelijk.

¹ Zie Verslag van resultaten van het bureauonderzoek met projectcode 2020A325

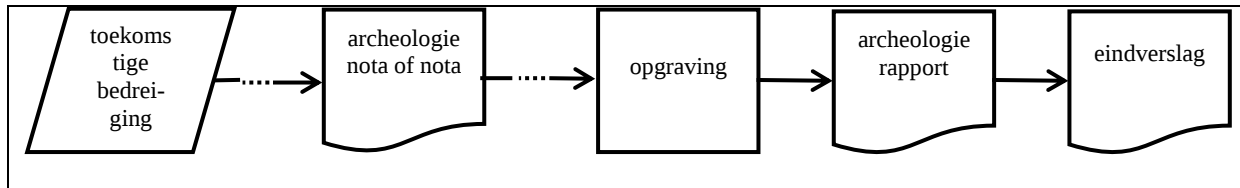
² Persoonlijke communicatie Willem Hantson (RADAR)

³ Zie Verslag van resultaten van het proefsleuvenonderzoek met projectcode 2020K215

2.1.3 Onderzoeksopdracht

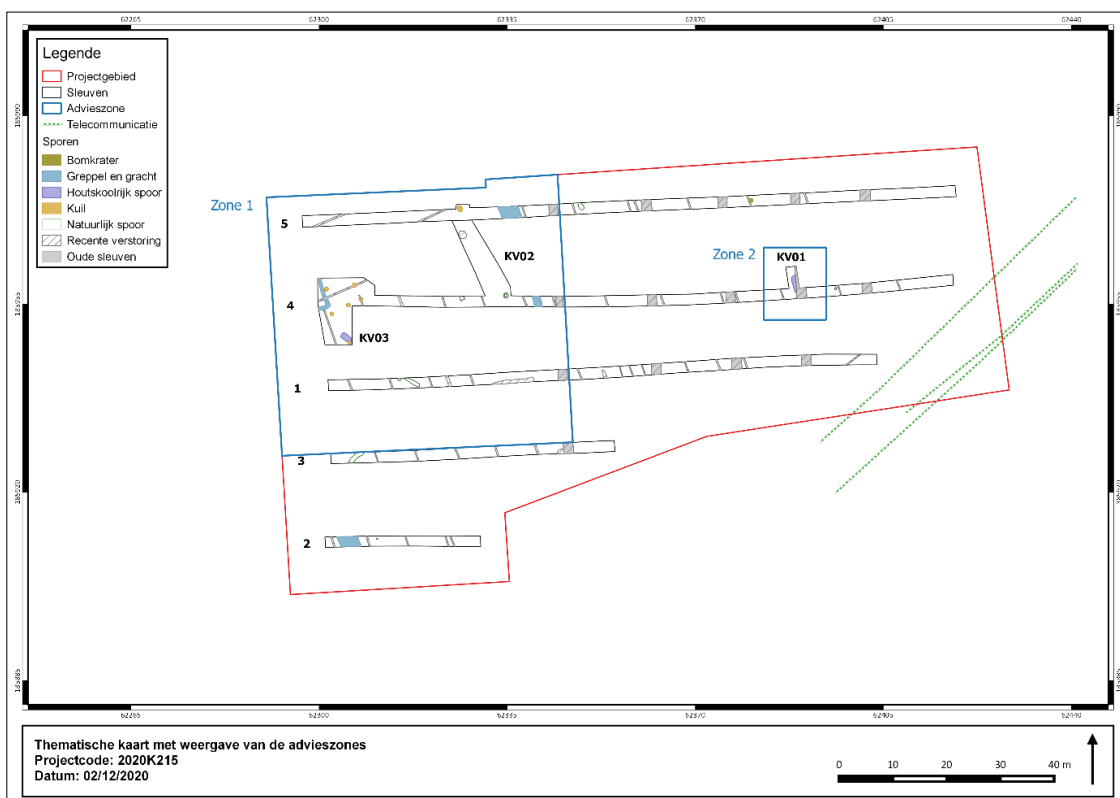
Deze archeologische opgraving kadert binnen een stedenbouwkundige aanvraag voor de realisatie van een magazijn in de Liebeekstraat 9 te Roeselare.

Met deze opgraving wordt een laatste stap gezet in het kader van de Code van de Goede Praktijk. In dit kader en volgens het Onroerend Erfgoeddecreet van 12 juli 2013 werd een bekrachtigde archeologienota (bureauonderzoek) en nota (proefsleuvenonderzoek) verkregen die bepaalde dat een archeologische opgraving diende te worden uitgevoerd. Vervolgens werd deze opgraving gerapporteerd in een voorlopig archeologierapport om nu als laatste stap tot een eindverslag te komen.

Figuur 3: Procesverloop

Deze opgraving werd geadviseerd op basis van het proefsleuvenonderzoek. Dat onderzoek werd uitgevoerd door archeologen van Ruben Willaert nv op 1 december 2020. De aangetroffen sporen en vondsten wezen op menselijke aanwezigheid in de vorm van mogelijke bewoningssporen enerzijds en houtskoolproductie of funeraire activiteiten anderzijds. Er werd bijgevolg een vervolgonderzoek in de vorm van een opgraving geadviseerd over een totale oppervlakte van 2787m². Op basis van de locatie van de aangetroffen sporen werden 2 advieszones voorgesteld: een eerste zone van 2631m² in het westen van het projectgebied en een tweede zone van 156m² in het oosten van het projectgebied. De resultaten van dit vervolgonderzoek worden verder besproken in onderstaand verslag.

Figuur 4: Weergave van het sleuvenplan met aanduiding van de advieszones: Zone 1 (2631m²) en Zone 2 (156m²)

2.1.3.1 Onderzoeksvragen

Het archeologisch onderzoek dient antwoord te geven op onderstaande vragen:

Landschappelijk en bodemkundig:

- Wat is de landschapstypologische context van het projectgebied? Wat is de archeologisch relevante geologische en bodemkundige opbouw?

Landinrichting:

- Op welke manier is het cultuurlandschap ingericht?
- Zijn er afbakeningsgreppels te herkennen? Zijn er op die manier woonerven of landbouwwarealen te herkennen, die gemarkeerd zijn aan de hand van greppelsystemen (bewoning, productie, opslag, ambachtelijke activiteiten,...)
- Is er een directe relatie met het landschap (oriëntatie van de greppels op natuurlijke of structurerende elementen?)
- Zijn er typologische verschillen merkbaar in de greppels? Zo ja, waaraan zijn deze verschillen gerelateerd (afbakeningen versus afwatering, woonareaal versus landbouwareaal, ...)?

Nederzetting(en)/erf (erven):

- Wat is de aard, datering, bewaring en ruimtelijke samenhang van de verschillende elementen in de vindplaats?
- Wat zijn de structuren die werden aangetroffen?
- In hoeverre kunnen er gebouwplattegronden worden herkend en kunnen er uitspraken gedaan worden met betrekking tot typen plattegronden en functionele en constructieve aspecten van de gebouwen? Is er sprake van herstelfasen? Zijn er aanwijzingen voor interne organisatie binnen de gebouwen?
- Is er sprake van één of meerdere erven? Of is er een nederzetting te herkennen?
- Zijn er verschillende bewoningsfasen vast te stellen? Evolueerde de inrichting van de nederzetting, erf of erven doorheen de tijd?

Funeraire sporen

- Wat is de aard van de aangetroffen funeraire sporen?
- Wat is de datering van de aangetroffen funeraire sporen?
- Is er sprake van een grafveld?
- Kunnen andere sporen gekoppeld worden aan de funeraire sporen?
- Is er sociale differentiatie merkbaar?

Materiële cultuur:

- Tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren de vondsten en wat is de vondstdichtheid?
- Wat is de conserveringsgraad van de verschillende materiaalcategorieën (inclusief aanwezig archeobotanisch en archeozoologisch materiaal)? Zijn er verschillen op te merken binnen de vindplaats?
- Welke typologische ontwikkeling maakte het aardewerk door in de aangetroffen fasen?
- Is er sprake van culturele invloeden vanuit andere gebieden? Zo ja, van waar en welke invloeden?
- Zijn er indicaties voor handelscontacten met andere regio's?

- Zijn er aanwijzingen voor de sociale status van de bewoners van de nederzetting?
- Wat kan er op basis van het anorganische vondstmateriaal gezegd worden over de functionele indeling van de site, de materiële cultuur en de socio-economische positie van de nederzetting? Zijn er aanwijzingen voor chronologische verschuivingen?
- Wat kan er op basis van het organisch vondstmateriaal gezegd worden over de functionele indeling, het voedselpatroon en de bestaanseconomie binnen de nederzetting? Welke cultuurgewassen werden in verschillende bewonings- en gebruiksfasen verbouwd? Zijn er aanwijzingen voor chronologische verschuivingen?

Algemeen:

- Hoe past de vindplaats in het regionale landschap uit de vertegenwoordigde periodes? Zijn deze vergelijkbaar met soortgelijke vindplaatsen uit eenzelfde periode of wijzen de resultaten op een specifieke functie of omstandigheden binnen de nederzetting?
- Hoe was de voedselvoorziening georganiseerd?
- Wat betekenen de resultaten voor een aanvulling van kennisleemtes binnen de lokale en regionale geschiedenis?
- Hoe zijn de kolenbranderskuilen opgebouwd? Welk hout werd gebruikt? Wat is hun datering?

2.1.4 Beschrijving van de geplande herinrichting

De opdrachtgever plant de realisatie van een magazijn met bijhorende verharding, een groenzone en nutsvoorzieningen in de Liebeekstraat 9 te Roeselare. Dit over een totale oppervlakte van 7804m².

Het nieuw op te richten gebouw, bestaande uit een magazijn, productiehal en een gedeelte voor kantoor- en leefruimtes, zal een totale oppervlakte van ca. 3990 m² innemen. Ongeveer 320 m² van deze oppervlakte zal uit drie verdiepingen bestaan. Het gebouw zal niet beschikken over een ondergrondse ruimte en wordt uitgewerkt met paalfunderingen die zich op gelijke afstand tot een diepte van ca. 1,30 m-mv bevinden. Daarboven komt een steenslagfundering en een gepolierde betonvloer van 30 cm. Een liftschacht is voorzien tot op een diepte van ongeveer 1,80 m-mv. In het zuidwesten ter hoogte van het magazijn en de laad- en loszone is een luifel gepland. De laadkaai zal een dalend verloop kennen tot op een diepte van 1,20 m-mv.

In het uiterste oosten is een groenzone van ca. 250 m² gepland. Deze zal aansluiten op de groenzone langsheen de Liebeekstraat. Aan beide zijden van deze groenzone, in het noorden en het zuiden, zal een schuifpoort voorzien worden.

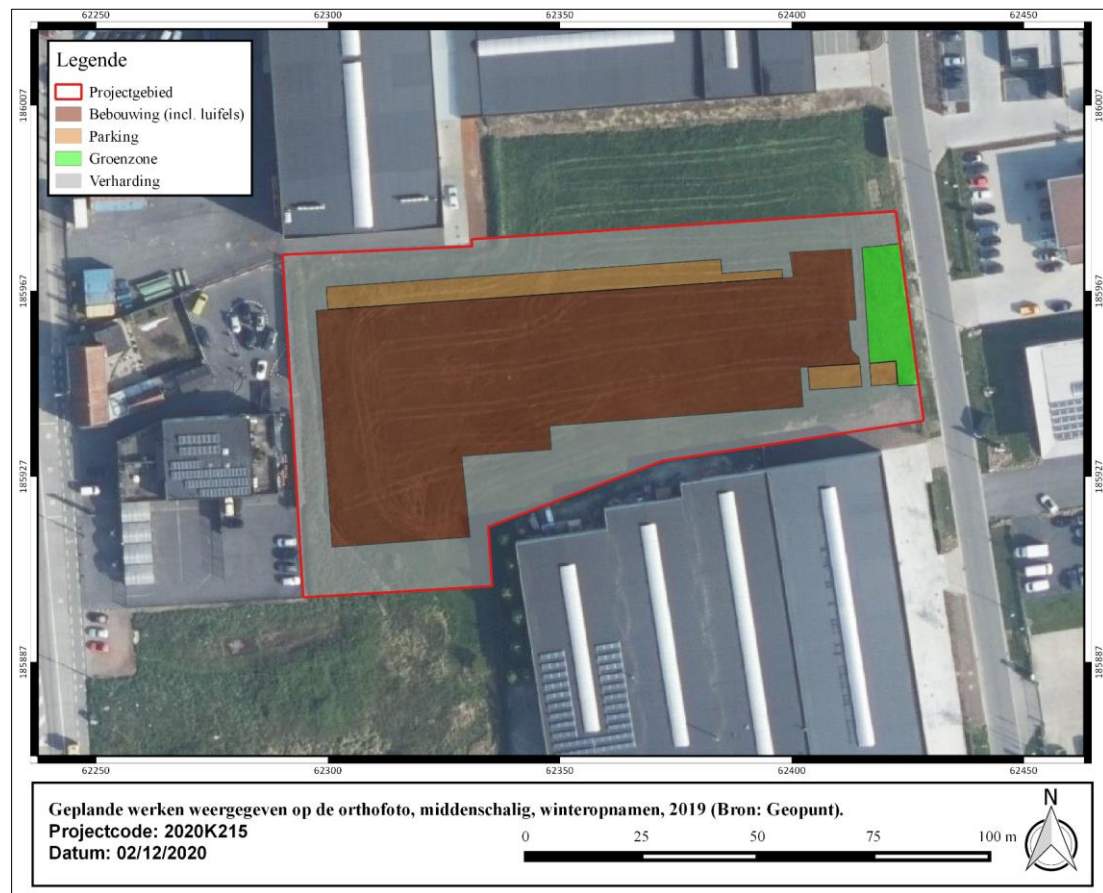
Parkeergelegenheid is voorzien ten noorden van het magazijn en ten zuiden van de zone voor kantoor- en leefruimtes. Eerstgenoemde bestaat uit waterdoorlatende verharding uit klinkers en omvat 30 parkeerplaatsen (443 m²), laatstgenoemde bestaat uit niet waterdoorlatende verharding en is gereserveerd voor bezoekers (6) en directie (2) (83 m²). Voor deze verharding dient een ingreep in de bodem van ca. -50 cm-mv gerekend te worden. Ter hoogte van de fietsenstalling zal tevens een luifel voorzien zijn.

Het overige gedeelte van het terrein (ca. 3038 m²) krijgt een niet waterdoorlatende verharding. Ook hiervoor dient een bodemingreep van ca. 50 cm-mv in rekening gebracht te worden.

Ten zuiden van de nieuwbouw worden een aantal nieuwe putten voorzien (ca. 1,5 m-mv) die worden aangesloten op een nieuw te realiseren rioleringsstelsel die rondom het gebouw zal

worden aangelegd. Voor de aanleg van deze riolering dient een sleuf uitgegraven te worden van ca. 50 cm breed en 1 meter diep.

Het geheel zal afgesloten worden met zwarte paal- en draadafsluiting met bovenbuis.

Figuur 5: Geplande werken

2.1.5 Beschrijving van de uitgevoerde werken

2.1.5.1 Motivering van de onderzoeksstrategie

Naar aanleiding van het proefsleuvenonderzoek werd een vlakdekkend archeologisch onderzoek geadviseerd om zo de potentieel aanwezige kenniswinst maximaal te benutten. Er werd geen complexe verticale stratigrafie verwacht noch aangetroffen.

Voor de vlakdekkende opgraving werden twee zones weerhouden. De eerste zone had een oppervlakte van 2631m² en de tweede zone een oppervlakte van 156m². Tijdens de opgraving werd elke zone in één werkput aangelegd. Zodoende waren de werkputten groot genoeg om een zo goed mogelijk beeld van de archeologische sporen te verkrijgen en klein genoeg om praktisch aan grondverzet te doen. Bovendien werd de opgraving uitgevoerd zoals voorzien in de Code van de Goede Praktijk. De werkelijke organisatie wordt hieronder beschreven.

2.1.5.2 Organisatie van de opgraving

Het vlakdekkend onderzoek (opgraving) werd uitgevoerd door het archeologisch projectbureau Ruben Willaert nv. Het terreinwerk is uitgevoerd tussen 10/05/2021 en 18/05/2021, door R. De Brant (veldwerkleider/assistent-aardkundige), E. Vanbrabant (RTS/archeoloog), B. Lannoy (archeoloog) en E. Vandewalle (archeoloog). De grondwerken werden uitgevoerd door de firma Demarez-Marreel bvba uit Egem/Pittem.

De werkputten werden op het terrein uitgezet aan de hand van een Trimble GPS-toestel en vervolgens machinaal aangelegd door een 21-ton rupskraan met tandenloze graafbak van 2m breed.

In een eerste fase werd de teelaarde verwijderd. Dit weliswaar onder begeleiding van een archeoloog en beperkt in diepte. Daarna werden de werkputten laagsgewijs aangelegd waarbij de diepte van het archeologisch niveau op basis van de bodemkundige stratigrafie en zichtbaarheid van de archeologische sporen bepaald werd (= vlak 1). Het afgraven tot het archeologische niveau gebeurde telkens laagsgewijs zodat sporen die op een hoger niveau zichtbaar zijn, herkend konden worden.

In een volgende fase werd het archeologisch vlak manueel opgeschaafd, de aangetroffen sporen ingekrast, genummerd en zowel de vlakken als sporen gefotografeerd.

Vervolgens werden de sporen met behulp van een GPS ingemeten en voorzien van een beschrijving (spoornummer, vorm, soort, kleur, inclusies, ...). Natuurlijke bodemsporen (S998) en recente verstoringen (S999) werden gegroepeerd onder 1 spoornummer. Daarnaast werden tijdens het inmeten hoogtematen genomen van het archeologisch vlak en het maaiveld. Eenmaal dit was afgerond en de ruwe digitale data gecontroleerd, kon worden overgegaan tot nader onderzoek van de sporen (couperen, verdiepen, uithalen, bemonsteren, ...).

De aangetroffen sporen werden gecoupeerd en geregistreerd aan de hand van een foto en tekening op schaal 1/20. De dimensies en oriëntatie werden aangeduid met een noordpijl en schaalbalk. Indien aangewezen werden zeefstalen en stalen voor natuurwetenschappelijk onderzoek genomen.

Uiteindelijk werden de sporen volledig en laagsgewijs uitgehaald ter controle van eventuele vondsten. Ingezamelde vondsten werden ingepakt en voorzien van een vondstenkaartje met projectcode (2021E47), een interne code (ROLI-21), het putnummer, het vlaknummer, het spoornummer, het laagnummer, het profielnummer, het vondstnummer, de aard van de vondst,

de verzamelwijze en de datum. Ook voor staalnames werden dergelijke vondstenkaarten gebruikt. Vervolgens werden deze op locatie ingemeten met behulp van een GPS en indien nodig in situ gefotografeerd.

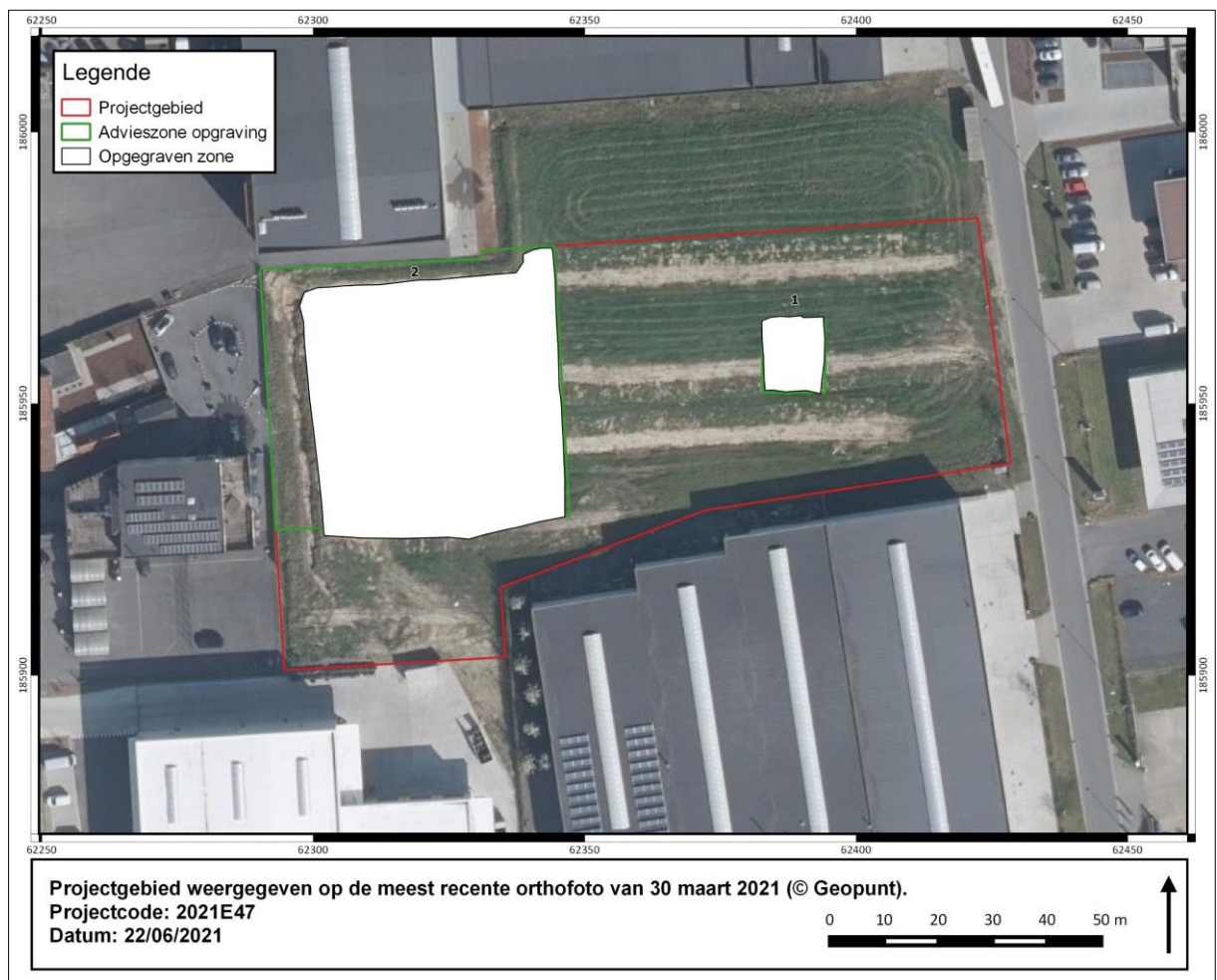
Gebruikt materiaal:

- Hitachi 21 ton rupskraan met tandloze graafbak van 2m
- Trimble GPS-toestel
- Nikon COOLPIX AW120 (fototoestel)
- Getac-tablet

Na het einde van het veldwerk werden de werkputten niet terug gedicht op vraag van de opdrachtgever. Dit in het kader van nivellering van het terrein.

2.1.5.3 Beschrijving en motivering van eventuele afwijkende methodiek

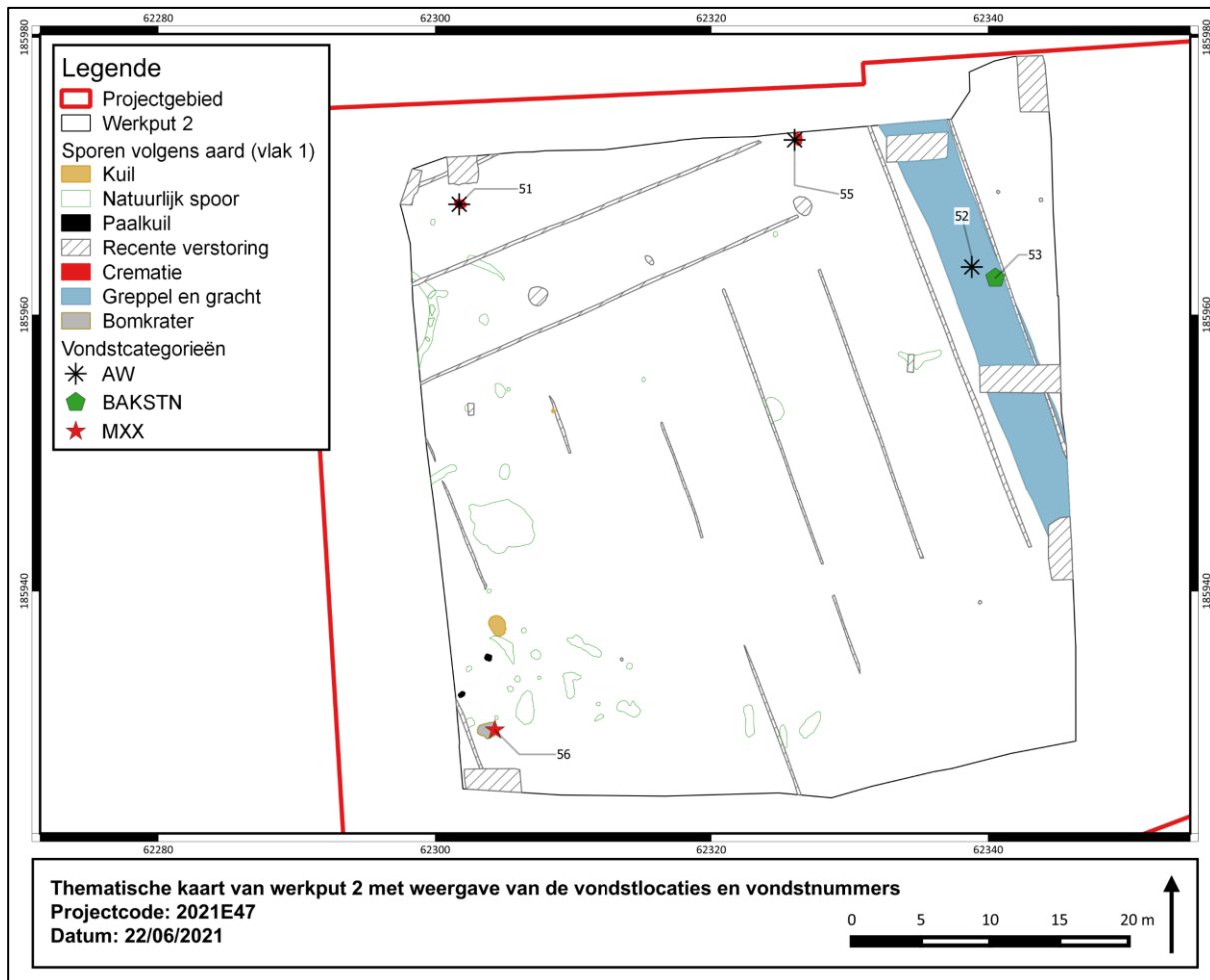
De advieszone of opgravingszone ter hoogte van werkput 2 kon niet volledig worden aangelegd door de aanwezigheid van een gracht aan de westelijke en noordelijke zijde. Deze had mogelijke archeologische sporen reeds vernield waardoor het niet onderzoeken van deze strook een degelijke archeologische evaluatie niet in de weg stond.

Figuur 6: De vooropgestelde advieszones in relatie tot de effectief opgegraven zones

2.1.5.4 Motivatie van de selectie van de vondsten

Tijdens het archeologisch onderzoek werden enkele vondsten aangetroffen. Dit gebeurde zowel tijdens het aanleggen van het archeologische vlak als tijdens het manueel en/of machinaal bewerken van de sporen (couperen, afwerken en uithalen van de tweede helften). De vondsten werden voorzien van een vondstenkaartje met daarop alle nodige informatie. Nadien werden ze ingemeten, teneinde een exacte locatie te hebben. Het gaat hierbij om aardewerk, keramisch bouw materiaal en munitie. Het aantal vondsten was beperkt waardoor alles kon worden ingezameld.

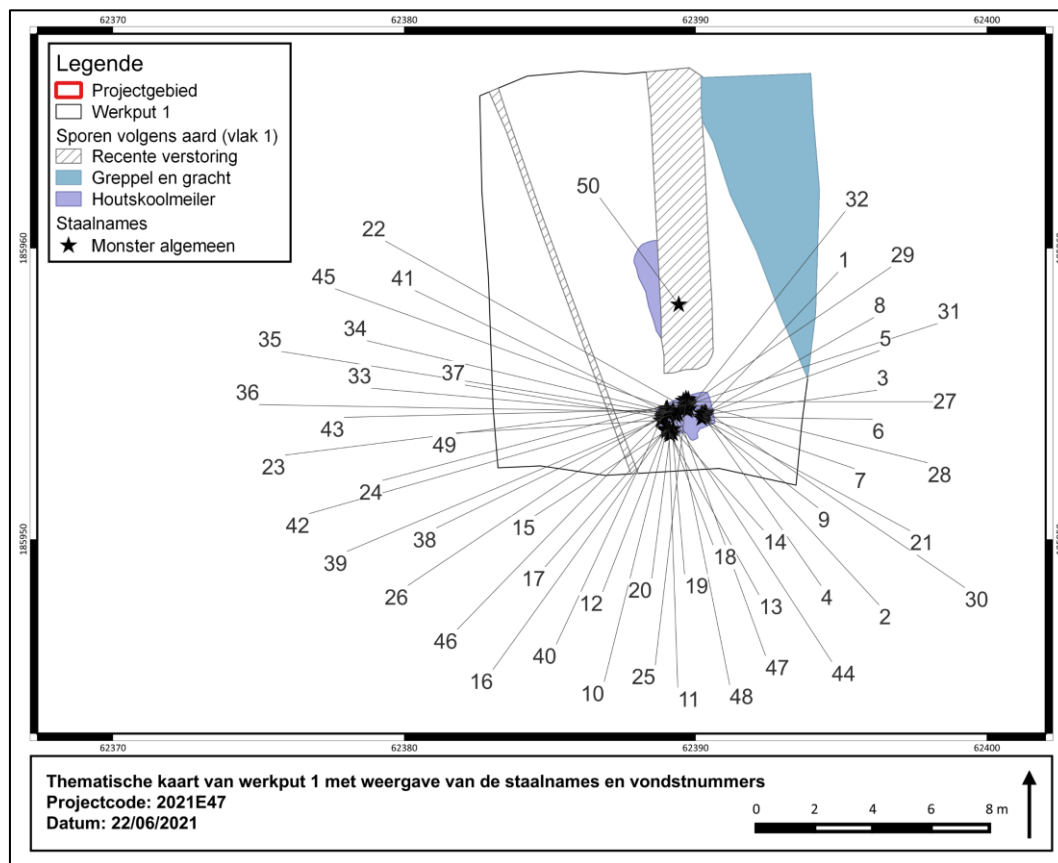

Figuur 7: Thematische kaart met weergave van de verschillende vondstcategorieën

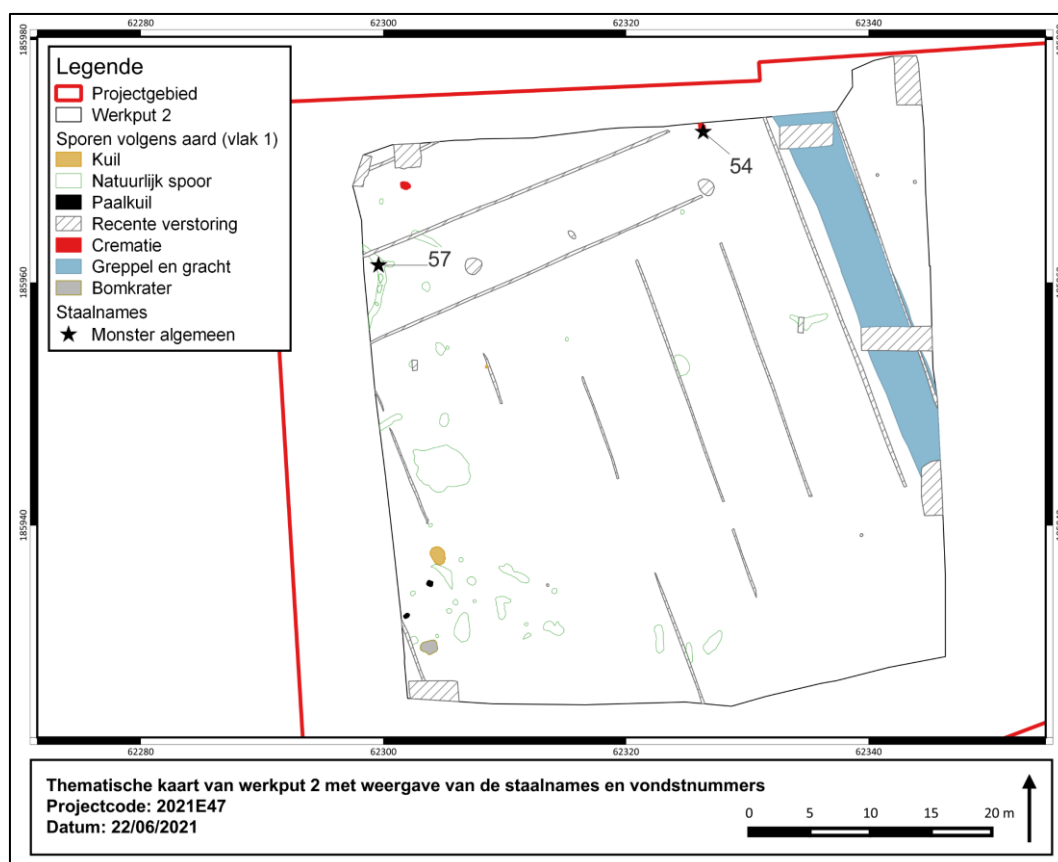
2.1.5.5 Motivatie voor de selectie van de stalen

Tijdens het archeologische onderzoek werden 52 stalen (10L emmers) genomen. Enerzijds in functie van natuurwetenschappelijk onderzoek. Anderzijds om uit te zeven op vondsten. Deze stalen zijn voornamelijk (51) afkomstig van drie houtskoolrijke sporen. De stalen zijn zodanig geselecteerd dat ze mogelijk iets meer kunnen vertellen over de functie, datering, houtsoortbepaling, landschapsreconstructie, houtskoolproductie, voedselvoorziening, status, handelscontacten en ambachtelijke activiteiten.

Alle stalen werden verzameld per spoor en eventuele laag. Voor de registratie werden deze voorzien van een vondstnummer gekoppeld aan bijkomende informatie zoals projectcode spoornummer, putnummer, vlaknummer, laagnummer, soort, verzamelwijze en datum.

Figuur 8: Thematische kaart van werkput 1 met weergave van de staalnames

Figuur 9: Thematische kaart van werkput 2 met weergave van de staalnames

2.1.5.6 Inbreng specialisten

- Mathieu Boudin (KIK): C14
- Jelte van der Laan (Cambium Botany): anthracologisch onderzoek + selectie C14
- Luc Allemeersch en Fedra Slabbinck (Ruben Willaert nv): archeobotanie
- Emiel Vandewalle (Ruben Willaert nv): determinatie aardewerk
- Raph De Brant (Ruben Willaert nv): determinatie munitie

2.1.5.7 Algemene wetenschappelijke advisering

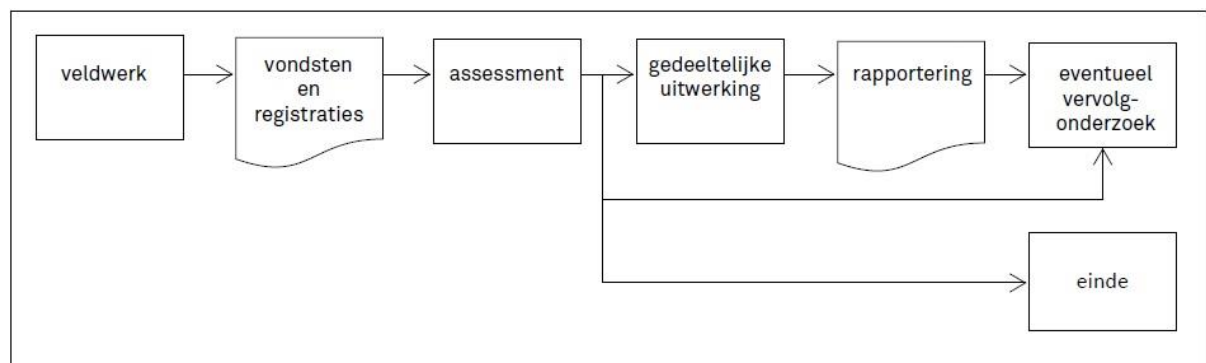
- Willem Hantson (RADAR)

2.2 Assessmentrapport

2.2.1 Gehanteerde methoden, technieken en criteria⁴

Voor het assessmentrapport werd gebruik gemaakt van ‘Assessment. Een handleiding voor elke archeoloog’, uitgegeven door het Agentschap Onroerend Erfgoed. Hierbij wordt gestreefd om een inschatting van het wetenschappelijk potentieel van de archeologische site te maken. Dit assessment moet een motivering bieden voor de gemaakte keuzes.

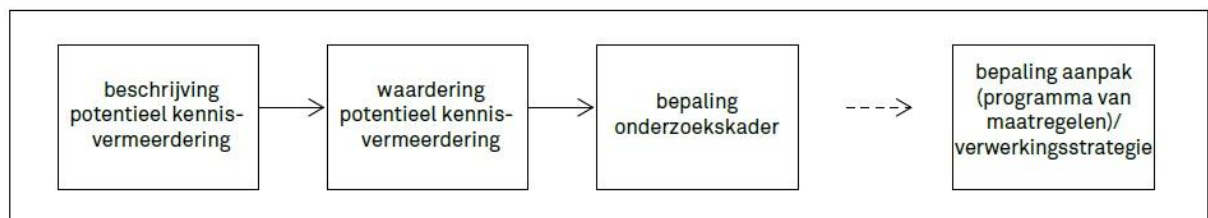
Het assessment vindt plaats tussen het veldwerk en de rapportering. Het assessment kan echter reeds beginnen tijdens de uitvoering van het veldwerk. Het gebeurt wel voorafgaand aan het opmaken van het eindverslag, en de verwerking die daartoe leidt, omdat het assessment bepaalt welke verwerking binnen het project noodzakelijk is en wat er in de rapportering zal terecht komen. Dit assessment wordt neergeschreven in het assessmentrapport, dat deel uitmaakt van het eindverslag.

Figuur 10: Positie van het assessment bij opgravingen

De eerder geformuleerde onderzoeksvragen binnen het archeologisch project vormen het vertrekpunt voor het assessment (hierbij moet er wel worden rekening gehouden met de mogelijkheid dat deze eerder geformuleerde vragen gewijzigd kunnen worden). Het assessment heeft als hoofddoel aan te geven wat voor soort onderzoek er verder nog kan gebeuren op het ingezamelde archeologische ensemble. Dit kan dan niets zijn, of een gedeeltelijke of volledige verwerking met het oog op het beantwoorden van de eerder gestelde onderzoeksvragen. Het is eveneens mogelijk dat er een aantal onderzoeksvragen werden geformuleerd waarop geen antwoord kan geformuleerd worden binnen het huidige onderzoekskader, maar eventueel wel in een ander, toekomstig kader. Op basis van deze informatie wordt de uiteindelijke onderzoeks-aanpak binnen het archeologisch project bepaald.

Het uiteindelijke assessment bestaat uit 4 onderdelen:

Figuur 11: Opeenvolgende stappen van het assessment

⁴ Ervynck, Debruyne en Ribbens 2015: 7-12 & 15.

2.2.1.1 Assessment van de vondsten

Aangezien het aangetroffen vondstenensemble zeer beperkt is, is het essentieel om alle vondsten verder uit te werken. Na verwerking mogen de bomscherven en bijhorende ontsteker (VNR 56) afgestoten worden.

2.2.1.2 Assessment van de stalen

Tijdens de uitwerking kon S6 (na twijfel op het terrein) als een natuurlijk spoor bestempeld worden. Het 10L staal (VNR 57) mag bijgevolg afgestoten worden.

De overige 51 stalen (10L emmers) werden uitgezeefd met leidingwater en gecontroleerd op vondsten en botfragmenten. Geen van beide werd aangetroffen. Daarnaast werd houtskool uitgeselecteerd en gedroogd. De kleinste maaswijdte die hiervoor is gebruikt is 0,25 mm.

Vervolgens werden onderstaande stalen, met behulp van een opvallend-lichtmicroscop met een vergroting van maximaal 50 maal, gewaardeerd op macroresten door Fedra Slabbinck en Luc Allemeersch van Ruben Willaert. Uit de stalen kwam bitter weinig naar voor en niets bleek geschikt voor C14 datering.

Vondstnummer	Spoornummer	Aanwezige macroresten
33	1 laag 1	1x zwaluwtong
32	1 laag 2	1x zwaluwtong, 1x zwarte nachtschade, 2x boterbloemen
50	2	1x zwaluwtong, 1x zwarte nachtschade,
54	23	1x paardenbloem

Tabel 2: Waardering macroresten

In afweging met het voorziene budget en met het oog op het beantwoorden van de onderzoeksvragen werden volgende stalen geselecteerd voor verder onderzoek:

Vondstnummer	Spoornummer	Laag	Onderzoek
23	1	1	Anthracologisch onderzoek + datering C14
50	2	1	Anthracologisch onderzoek + datering C14
54	23	2	Anthracologisch onderzoek

Tabel 3: Geselecteerde stalen

Het anthracologisch onderzoek en de selectie C14 werden uitgevoerd door Jelte van der Laan van Cambium Botany. Vervolgens werd de houtskool gedateerd aan de hand van C14 door Mathieu Boudin van het KIK.

De niet onderzochte stalen hebben nog weinig potentieel voor kenniswinst en kunnen bijgevolg afgestoten worden. VNR 54 heeft nog potentieel voor een C14 datering.

2.2.1.3 Conservatie-assessment

Ten einde de bewaringstoestand en eventuele behandelingsmethoden te kunnen vaststellen, werden alle archeologische artefacten na het einde van het veldwerk onderworpen aan een eerste visuele inspectie. Hierna kan een strategie opgesteld worden die aangeeft welke conserverende behandelingen dienen uitgevoerd te worden op de verschillende vondsten en vondstcategorieën.

Er werden geen vondsten geselecteerd voor verdere conservatie. Het vondstmateriaal werd gereinigd en verpakt volgens de regels van de kunst, ten einde de reeds aanwezige verwerking tot een minimum te beperken.⁵

2.2.1.4 Assessment van de sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren

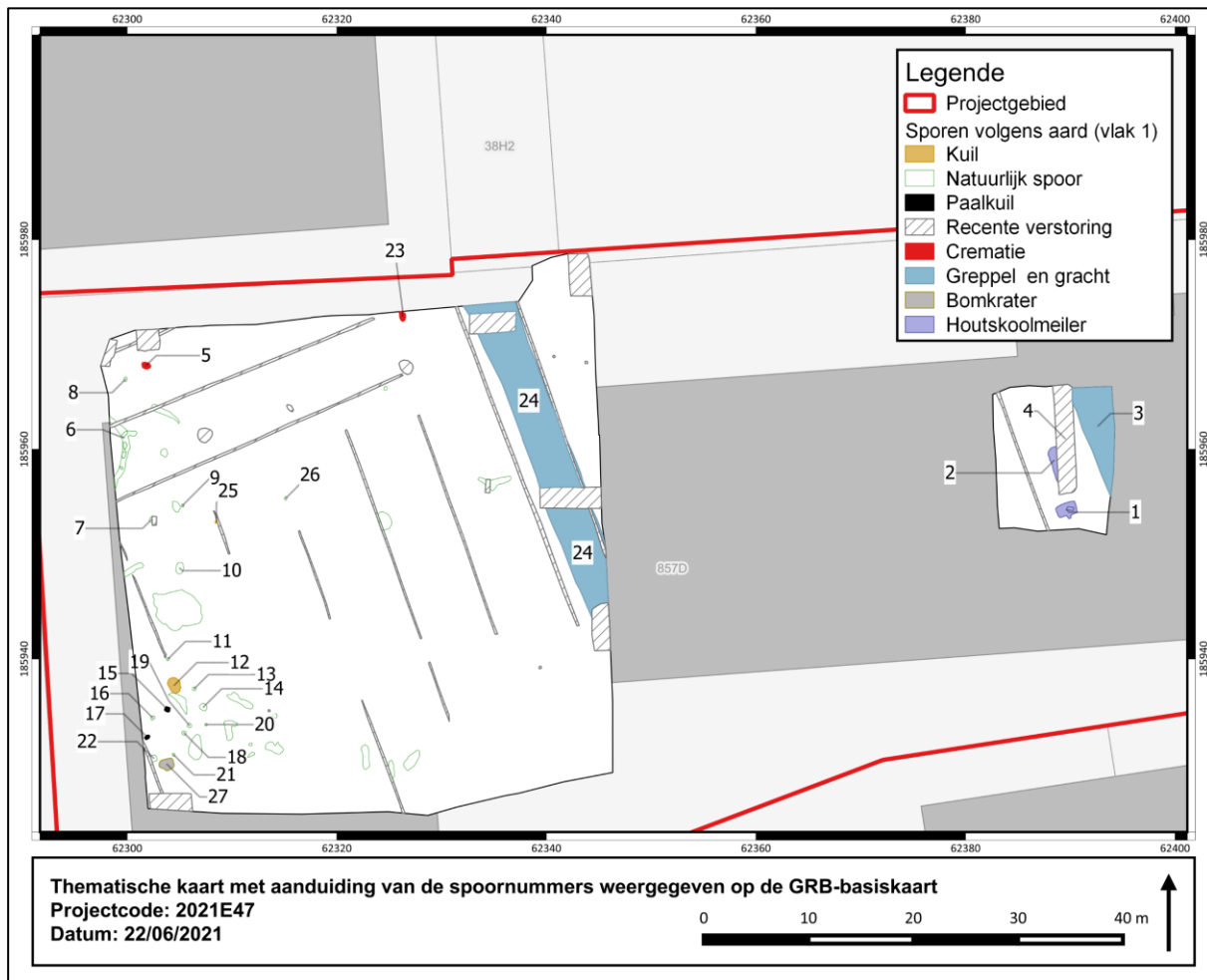
Tijdens het uitgevoerde onderzoek werden een bomkrater, kuilen, paalkuilen, grachten, vermoedelijke brandrestengraven en houtskoolmeilers aangetroffen. Deze relevante archeologische sporen dienen verder te worden uitgewerkt zodanig de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden. Heel wat twijfelachtige sporen kregen een spoornummer in vlak, maar bleken na het couperen als natuurlijk te kunnen beschouwd worden.

Aard	Aantal
Crematiegraf / brandrestengraf	2
Houtskoolmeiler	2
Gracht	2
Kuil	2
Paalkuil	2
Bomkrater	1

Tabel 4: Weergave van de relevante archeologische sporen

Verder werden ook natuurlijke verstoringen (S998), drainages (S900) en recente verstoringen (S999) aangetroffen. Alle natuurlijke verstoringen werden gecontroleerd door middel van een coupe, ten einde met zekerheid te kunnen vaststellen dat het gaat om een natuurlijk spoor. De recente verstoringen zijn schaars en kunnen verklaard worden door profielputten uit het proefsleuvenonderzoek en een proefsleuf uit 2006.

⁵ Cools A., 2009, *Inpakken: een kunst. Het verpakken van archeologische vondsten*, Brussel.

Figuur 12: Thematische kaart

2.2.1.5 Assessment van de archeologische site

Landschappelijk gezien kan het projectgebied gesitueerd worden op de zuidelijke flank van de heuvelkam van Hoogdele. Ten zuiden situeert zich de vallei van de Mandel.

Historisch onderzoek en historische kaarten tonen aan dat het projectgebied een ruraal karakter kende in het verleden.

Op basis van de reeds uitgevoerde vooronderzoeken kon gesteld worden dat het bodemarchief vrij intact was en dat er zich archeologische sporen bevonden. Op basis van de proefsleuven werd duidelijk dat er zich ter hoogte van het projectgebied verschillende (paal)kuilen en houtskoolrijke sporen bevonden. Tijdens de uitgevoerde opgraving werd dit bevestigd.

De genomen stalen, gerecupereerde vondsten en de spoorcombinaties helpen bij het beantwoorden van de verschillende onderzoeksvragen. Dit alles laat toe de site te plaatsen in tijd, aard en landschap. Zo kan de archeologische site bijdragen tot kenniswinst in het algemeen en de geschiedenis van Roeselare in het bijzonder.

2.2.2 Strategie

2.2.2.1 Strategie voor verwerking

Verwerking en rapportage zijn van start gegaan daags na het veldwerk. Tijdens deze verwerking zijn alle opgravingsdata geadministreerd en gedigitaliseerd. Foto's werden in een database verwerkt. Het vondstmateriaal werd gewassen, geteld, gedetermineerd en eventueel getekend. De meetresultaten werden verwerkt tot een sporenplan, waarbij eventuele dateringen en fasering werden toegevoegd. De verschillende sporen werden bestudeerd en uitgewerkt. De coupes en profieltekeningen werden gedigitaliseerd. Tot slot werden stalen uitgeselecteerd voor natuurwetenschappelijk onderzoek en de resultaten van hun analyse verwerkt in het eindverslag. Op basis van deze gegevens werd getracht om een zo goed mogelijk beeld te vormen en antwoord te bieden op de vooropgestelde onderzoeksvragen.

De vondsten werden tijdens deze verwerking bewaard in het depot van Ruben Willaert nv. Alle ingezamelde archeologische vondsten en data zijn, conform de overeenkomst tussen Ruben Willaert nv en de opdrachtgever, eigendom van de opdrachtgever. Na indiending van het eindverslag zullen de vondsten en data worden overgedragen aan de opdrachtgever, welke zal instaan voor het beheer van het archeologisch ensemble volgens artikel 5.2.1. van het Onroerenderfgoeddecreet.

2.2.2.2 Conservatiestrategie

Er worden geen vondsten opgenomen voor conservatie.

2.3 Interpretatie van het onderzochte gebied

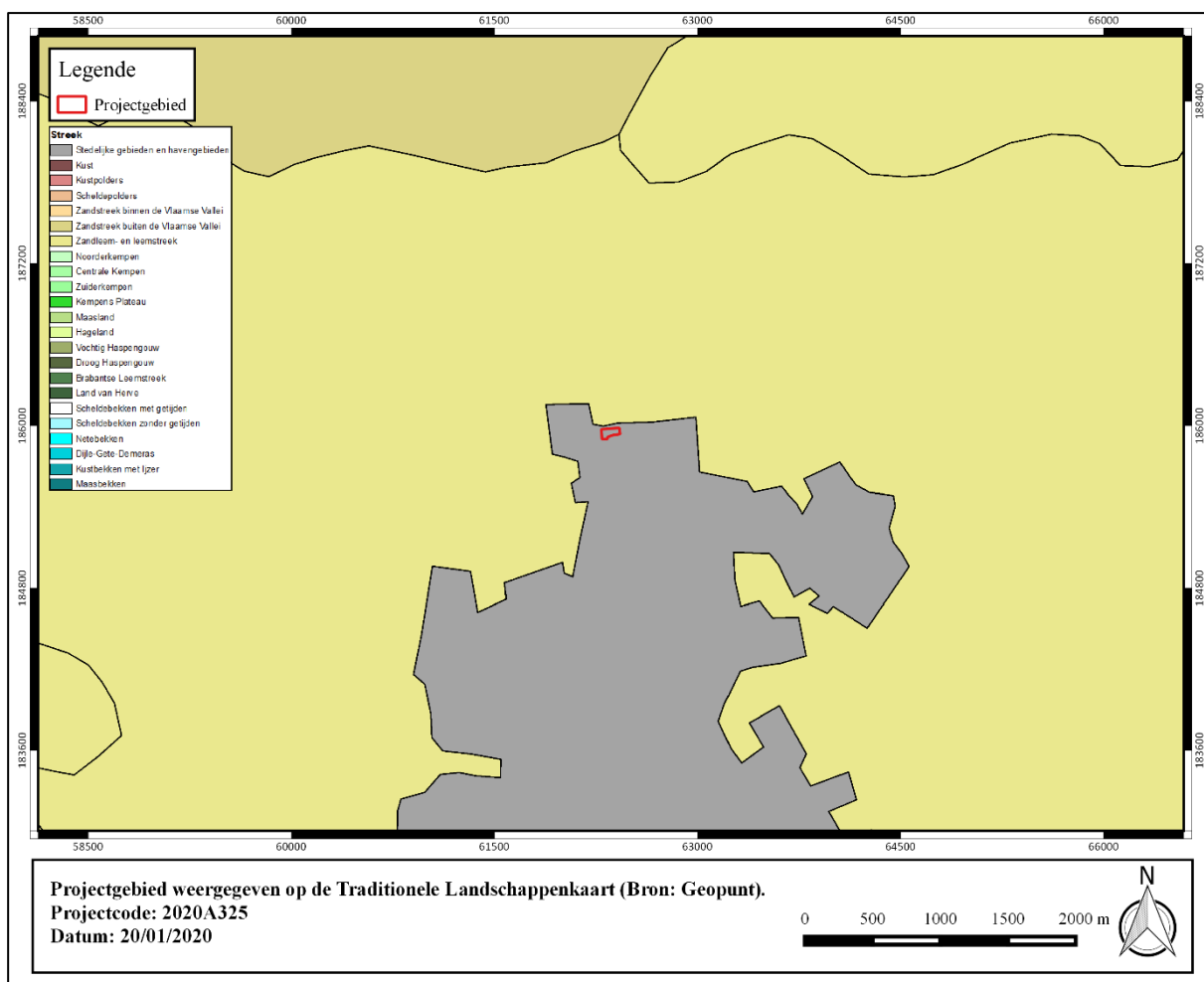
2.3.1 Algemene beschrijving van het kader van de archeologische site⁶

2.3.1.1 Ruimtelijke situering

Het projectgebied is gelegen aan de Liebeekstraat 9 te Beveren, deelgemeente van Roeselare. De totale oppervlakte bedraagt 7804m² en het projectgebied was integraal in gebruik als grasland.

2.3.1.2 Landschappelijke situering

Het projectgebied is gelegen in stedelijke gebieden en havengebieden binnen de zandleem- en leemstreek.

Figuur 13: Projectgebied weergegeven op de Traditionele Landschappenkaart

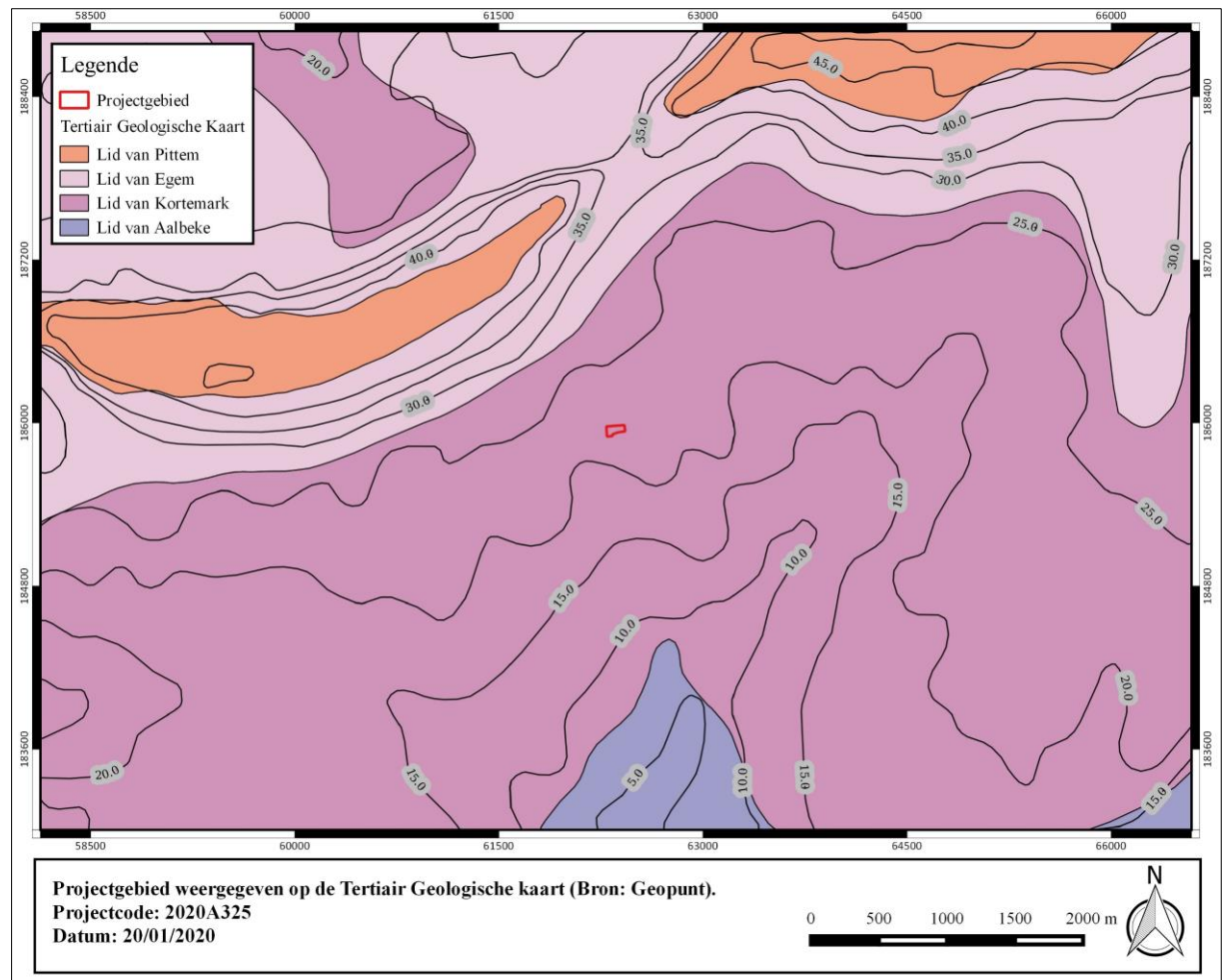
⁶ Zie bureauonderzoek met projectcode 2020A325

2.3.1.3 Geologie

2.3.1.3.1 Tertiair

Het projectgebied is gelegen in de **Formatie van Tielt**. De Formatie van Tielt bestaat uit een fijn zandig en zandig marien sediment.

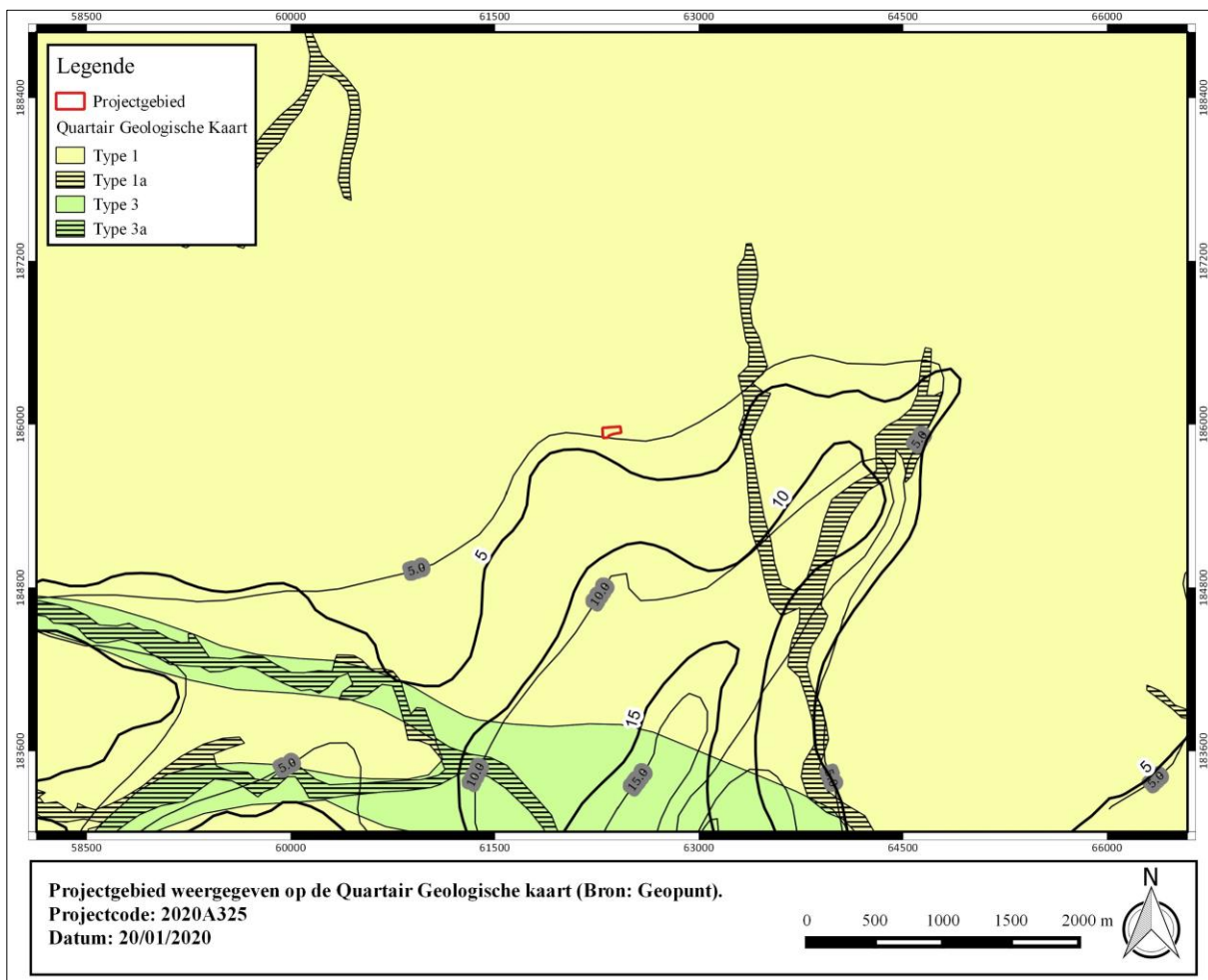
Het oudste lid is het **Lid van Kortemark** en bestaat uit horizontaal gelamineerd fijn zandig grof silt en kleiig-siltig zeer fijn zand. Het is afgezet in de overgangszone tussen de buitenkust en de open shelf.

Figuur 14: Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart

2.3.1.3.2 Quartair

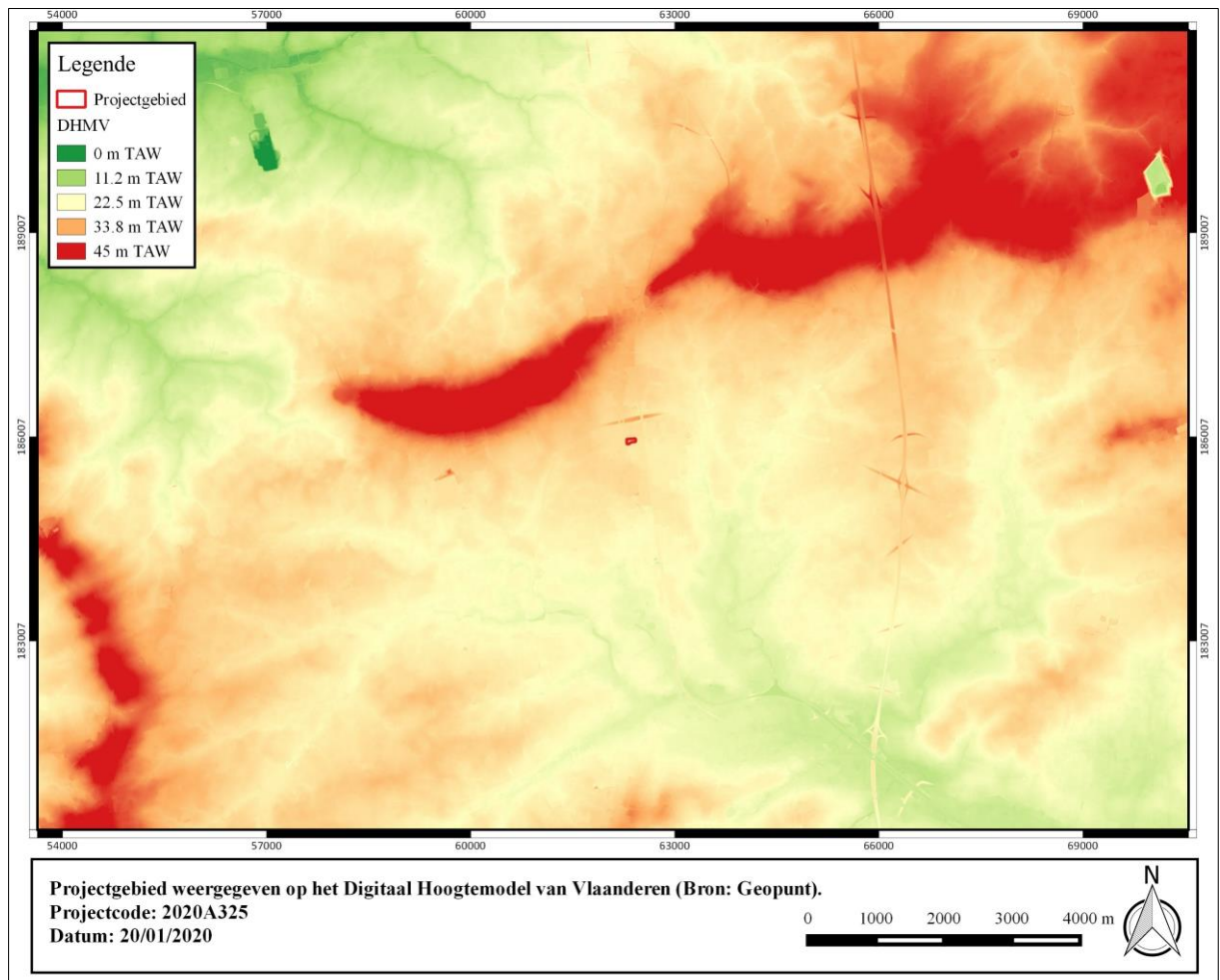
Het projectgebied is gelegen in het **Quartair Type 1**. Dit type bestaat uit een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen (zand tot zandleem). Deze afzetting kan eventuele hellingsafzettingen van het Quartair bevatten.

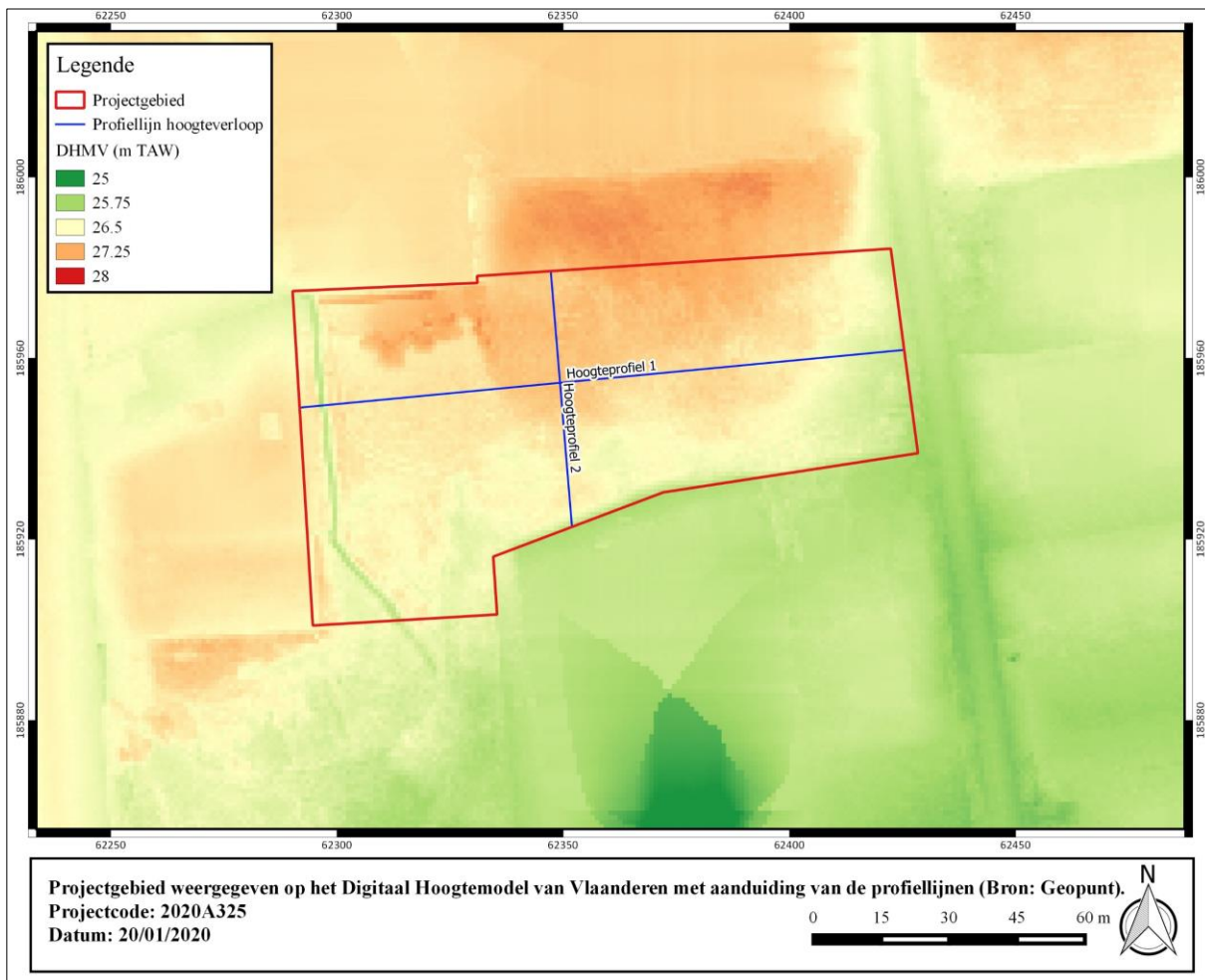
Figuur 15: Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart

2.3.1.4 Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen en hoogteverloop

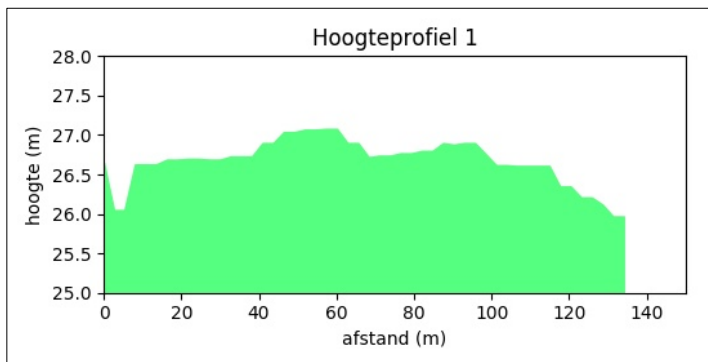
Het projectgebied is gelegen op de zuidelijke flank van de heuvelkam van Hooglede. Ten zuiden van de heuvelkam situeert zich de vallei van de Mandel. Het projectgebied is gelegen op een hoogte van 26.0m -27.3m TAW. In het noordelijk deel van het terrein situeert zich een ca. 40 cm hoger gelegen zone. Deze ophoging is het gevolg van de inrichting van een werfzone voor de realisatie van de bouwwerken ter hoogte van het noordelijk perceel. Verder helt het terrein licht af in zuidelijke richting. De westzijde wordt aangesneden door een noord-zuid georiënteerde gracht.

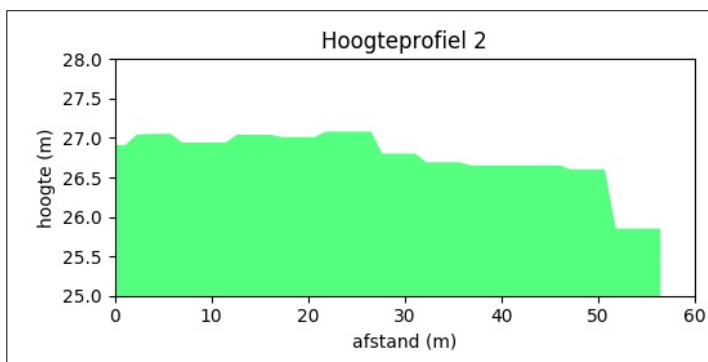
Figuur 16: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen

Figuur 17: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen met aanduiding van de profiellijnen

Figuur 18: Hoogteverloop, W-O

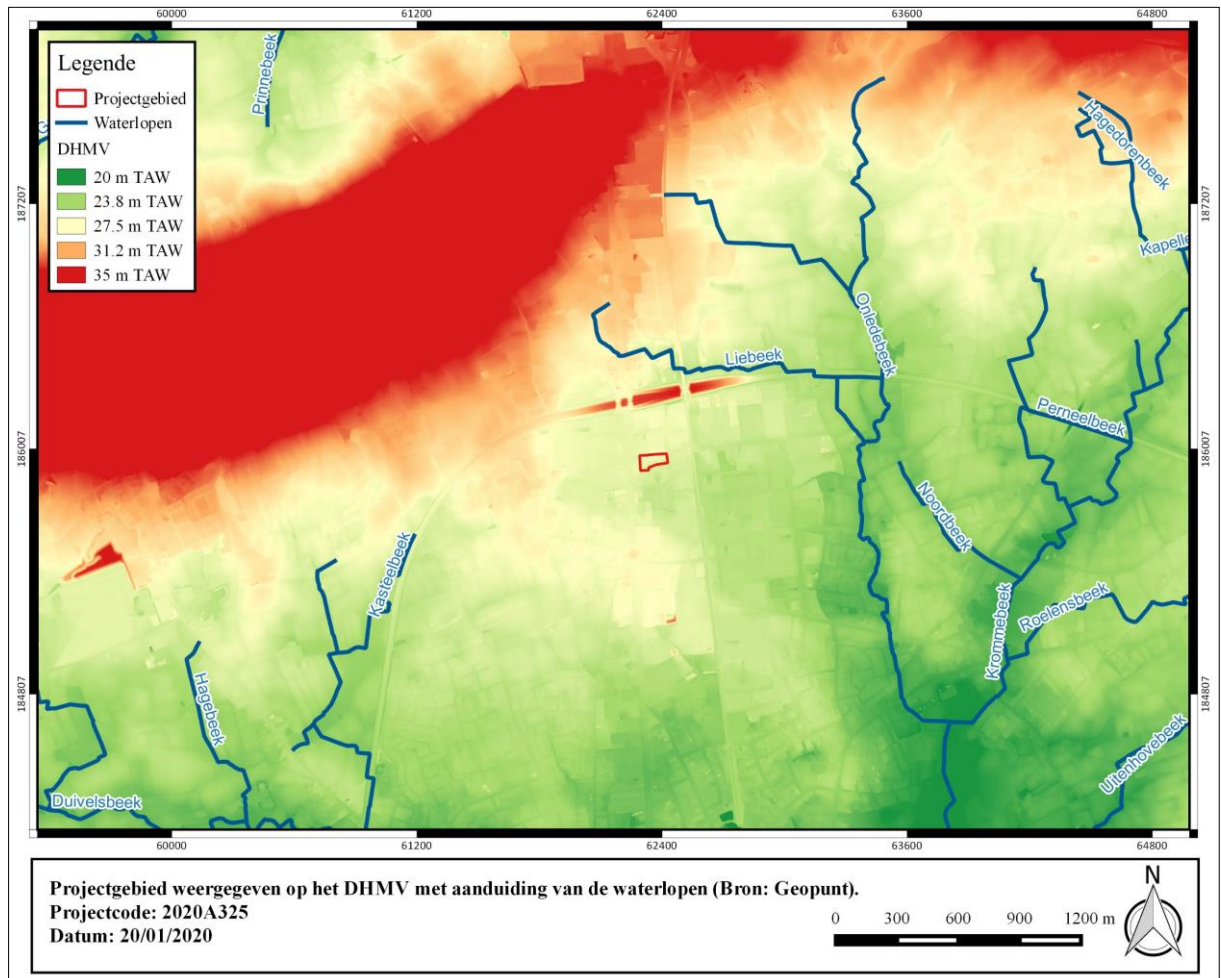

Figuur 19: Hoogteverloop, N-Z

2.3.1.5 Hydrografie

Hydrografisch gezien is het projectgebied gelegen in het Liebekken meer bepaald het deelbekken van de Mandel.

Ten zuiden van de heuvelkam situeert zich de vallei van de Mandel, die een uitloper is van de Leievallei. De afwatering in de omgeving van het projectgebied gebeurt in essentie vanaf de heuvelkam van Hooglede richting de Mandelvallei. Precies ten noorden van het projectgebied is het west-oost georiënteerd verloop van de Liebeek waar te nemen. De Liebeek loopt ca. 850 meter ten oosten van het projectgebied uit in het noord-zuid georiënteerd verloop van de Onledebeek die ontspringt op de top van de heuvelkam en uitloopt in de Mandel.

Figuur 20: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen met aanduiding van de waterlopen

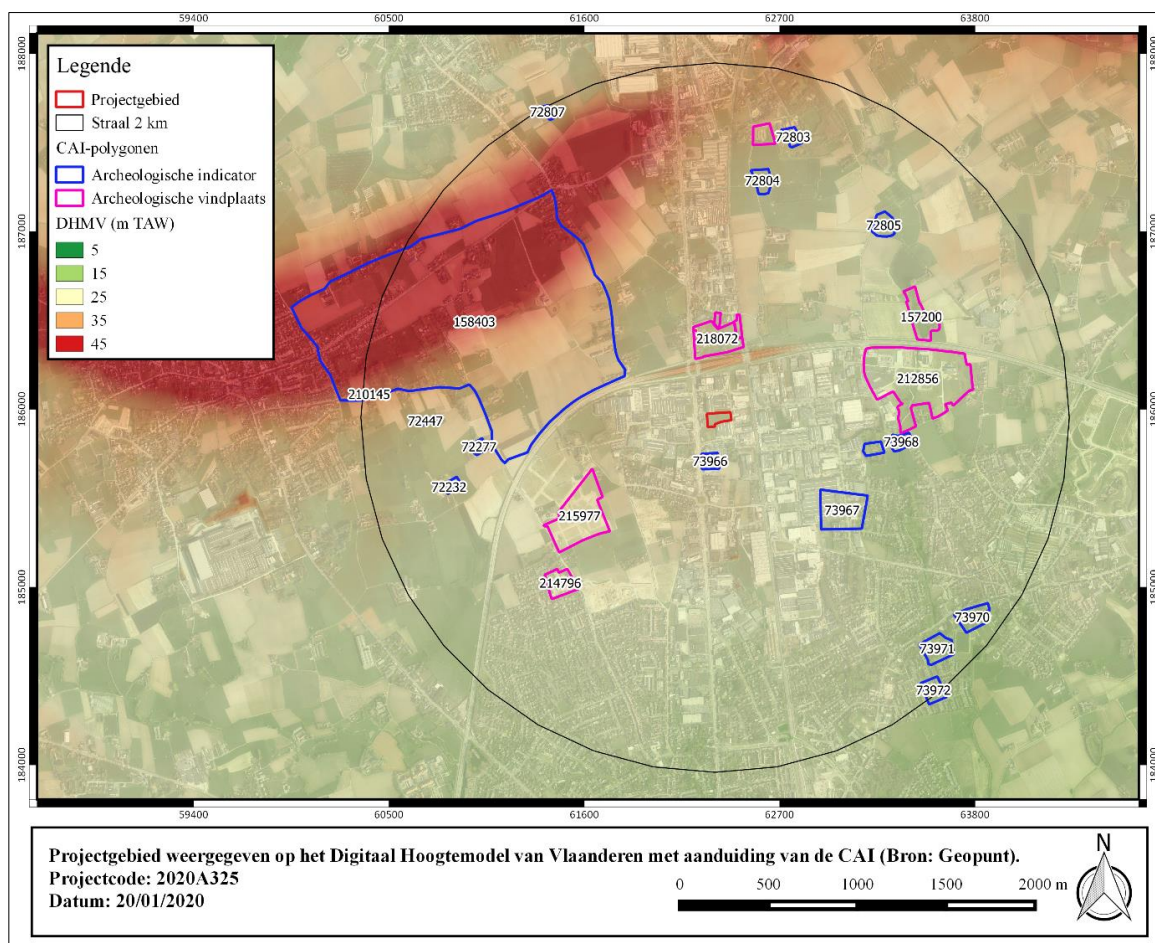
2.3.2 Historische en archeologische voorkennis⁷

2.3.2.1 Overzicht van de gekende archeologische waarden

Rondom het projectgebied zijn verschillende archeologische sites gekend op basis van relatief recent onderzoek. Ten zuidwesten van het onderzoeksgebied aan de Honzebrouckstraat te Hooglede werden bij verschillende onderzoekscampagnes een groot aantal houtskoolmeilers aangetroffen die werden gedateerd in de metaaltijden/Romeinse periode. Het grote aantal houtskoolmeilers wijst, naast een bosrijke omgeving, op een langdurige en intensieve lokale houtskoolproductie. Richting het oosten, op een terrein dat wordt doorsneden door de

⁷ Zie bureauonderzoek met projectcode 2020A325

Onledebeek werden bij verschillende onderzoekscampagnes bewoningssporen in kaart gebracht uit de metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen. Deze sporen bevonden zich allen op iets hogere en drogere gronden op de rand van de beekvallei. Ook aan de overzijde van de ringweg, langs de parallelweg, werden bij een werfcontrole resten in kaart gebracht die wijzen op menselijke aanwezigheid tijdens de Romeinse periode. Zowel bij het onderzoek aan de Onledegoedstraat en de Honzebroekstraat werden resten aangetroffen uit WOI. Deze kunnen naar alle waarschijnlijkheid in verband gebracht worden met het bevrijdingsoffensief op het einde van de oorlog. Overig onderzoek bracht in hoofdzaak resten van laatmiddeleeuwse tot vroegmoderne landindeling aan het licht. Het opvallend groot polygoon op het kaartbeeld van de CAI, rondom de heuvelkam van Hooglede betreft het slagveld van de Slag bij Hooglede in 1794. Deze slag tussen Franse en Oostenrijkse troepen was onderdeel van de Eerste Coalitieoorlog. Verschillende vondsten door middel van metaaldetectie kunnen mogelijk in verband gebracht worden met dit militair treffen.

Figuur 21: Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen met aanduiding van de CAI.

I. Archeologische vindplaatsen

157200	Controle van werken (2011); NK: 15 m Romeinse tijd: gracht van 2 tot 3 meter breed, dwars op een uitgegraven bekken met heel wat grotere en kleinere houtfragmenten, waaronder een aangepunte stok. Onbepaald: kuilen met humeuze vulling, hout en houtskool, metaal, Romeinse kruikamfoor.
--------	--

	Bron: Dewilde M., Wyffels F. 2014: Vondstmelding langs de Ventweg-Noord in Beveren-Roeselare (West-Vlaanderen), Onderzoeksrapporten Agentschap Onroerend Erfgoed 8, Brussel.
212856	Mechanische prospectie (2015); NK: 15 m Late ijzertijd: paalkuilen, kuilen. Nieuwe tijd: greppels. Nieuwste tijd: inslagkraters WOI. Onbepaald: mogelijke crematiegraven. Bron: Van Goidsenhoven W. 2015: Archeologisch vooronderzoek Onledegoedstraat (Roeselare), Ruben Willaert rapport 94, Brugge.
214796	Mechanische prospectie (2016); NK: 15 m Onbepaald: enkele greppels, 4 houtskoolmeilers. Bron: Demoen D., Fredrick K. 2017: Archeologische prospectie met ingreep in de bodem Roeselare - Honzebroekstraat, BAAC Vlaanderen Rapport 357, Gent.
215977	Mechanische prospectie (2016); NK: 15 m Nieuwe tijd: perceelgreppels. Onbepaald: groot aantal houtskoolmeilers, verspreid over het terrein. Bron: Verdegem S., Van Goidsenoven W. 2017: Archeologisch vooronderzoek Hooglede, Honzebrouckstraat, Ruben Willaert rapport 97, Brugge.
218072	Mechanische prospectie (2017); NK: onbepaald Nieuwste tijd: twee subrecente greppels. Het grootste deel van het terrein is opgehoogd. Bron: Bert Acke, Bart Bartholomieux, Christof Vanhoutte 2017: Hooglede - Bruggesteenvweg (prov. West-Vlaanderen), rapport Monument Vandekerckhove.
218321	Mechanische prospectie (2017); NK: 15 m Volle middeleeuwen: 1 gracht met 23 fragmenten grijs aardewerk in de vulling.

II. Archeologische indicatoren

Historisch-cartografische en iconografische data

71767	Cartografie; NK: 15 m Late middeleeuwen: site met walgracht.
72232	Cartografie; NK: 15 m Late middeleeuwen: site met walgracht.
72277	Cartografie; NK: 15 m Late middeleeuwen: site met walgracht.
72447	Cartografie; NK: 15 m Late middeleeuwen: site met walgracht.
72803	Cartografie; NK: 15 m Late middeleeuwen: site met walgracht.
72804	Cartografie; NK: 15 m Late middeleeuwen: site met walgracht.
72805	Cartografie; NK: 15 m Late middeleeuwen: site met walgracht, foncier van de heerlijkheid Onlede. Pastoor Sweerts van Gits liet in 1761 een "plan ofte Caerte figurative (met bijgaande beschrijving) der Edificien staende op de hofstede, ghenaemt het Onledegoet..." opmaken door landmeter C.P. van Roosbeke om te bewijzen dat een deel van het foncier ressorteerde onder zijn parochie. Dit plan toont een site met dubbele omwalling en twee motes.
72807	Cartografie; NK: 150 m Late middeleeuwen: site met walgracht.
73966	Cartografie; NK: 150 m Volle middeleeuwen: site met walgracht.
73967	Cartografie; NK: 250 m Volle middeleeuwen: site met walgracht.
73968	Cartografie; NK: 15 m Volle middeleeuwen: site met walgracht.

73969	Cartografie; NK: 150 m Volle middeleeuwen: site met walgracht.
73970	Cartografie; NK: 150 m Volle middeleeuwen: site met walgracht.
73971	Cartografie; NK: 150 m Late middeleeuwen: site met walgracht.
73972	Cartografie; NK: 250 m Volle middeleeuwen: site met walgracht.
158403	Historisch onderzoek; NK: 150 m 18de eeuw: Slag bij Hooglede, Franse leger (o.l.v. generaal Pichegru) tegen Oostenrijkse leger (o.l.v. generaal Clerfayt). Het Oostenrijkse leger liet verschaningen opwerken tegen de Fransen. De Fransen nemen uiteindelijk de kam van Hooglede in. Ook Roeselare wordt door de Fransen ingenomen. Bron: De Vriendt, B., Derde, W. & Carman, J. 2011: De inventarisatie van slagvelden van vóór WOI in Vlaanderen. Begeleidend rapport, onuitgegeven rapport, VIOE.

Metaaldetectie

210145	Metaaldetectie (2014); NK: 15 m 18de eeuw: loden kogels, vermoedelijk toe te schrijven aan de Slag van Hooglede in 1794. 20ste eeuw: vondsten uit WOI voornamelijk drijfbanden. Daarnaast ook een Duitse niet ontplofte obus. Bron: Bracke M. 2015: Archeologische prospectie Hooglede Beverenstraat (prov. West-Vlaanderen). Basisrapport. Monument Vandekerckhove rapport 2015/3, Ingelmunster.
--------	---

2.3.2.2 Historische context

De eerste vermelding van Beveren is in 1145 als Beverna. De eerste vermelding van Onlede is in 1177 als Honlede.

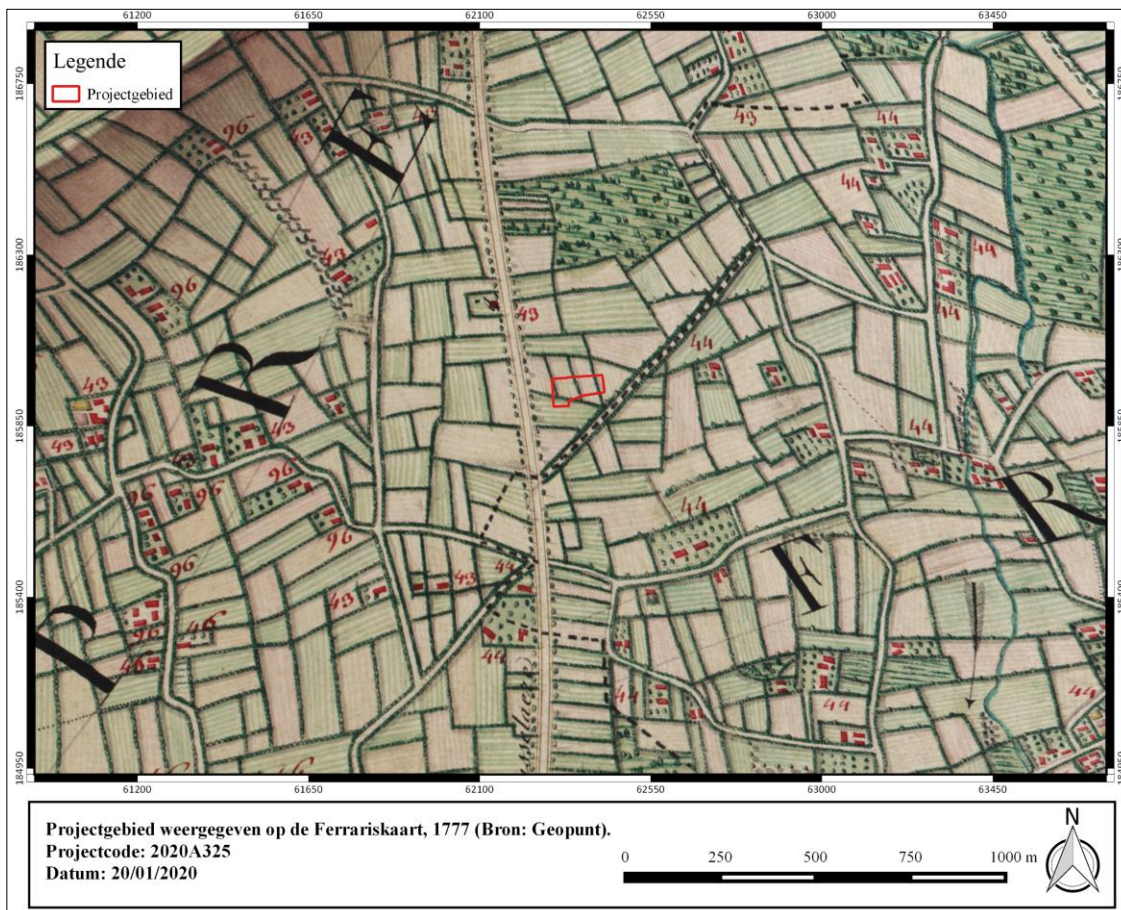
Ten noordwesten van het projectgebied werd rondom de heuvelkam van Hooglede de Slag bij Hooglede uitgevochten. Deze slag tussen Franse en Oostenrijkse troepen was onderdeel van de Eerste Coalitieoorlog.

De kerk van Beveren en het Sint-Germanusplein werden zwaar getroffen door een Engels luchtbombardement in juli 1918. Van de toenmalige Sint-Germanuskerk bleef enkel de torenromp overeind.

2.3.2.3 Cartografische bronnen

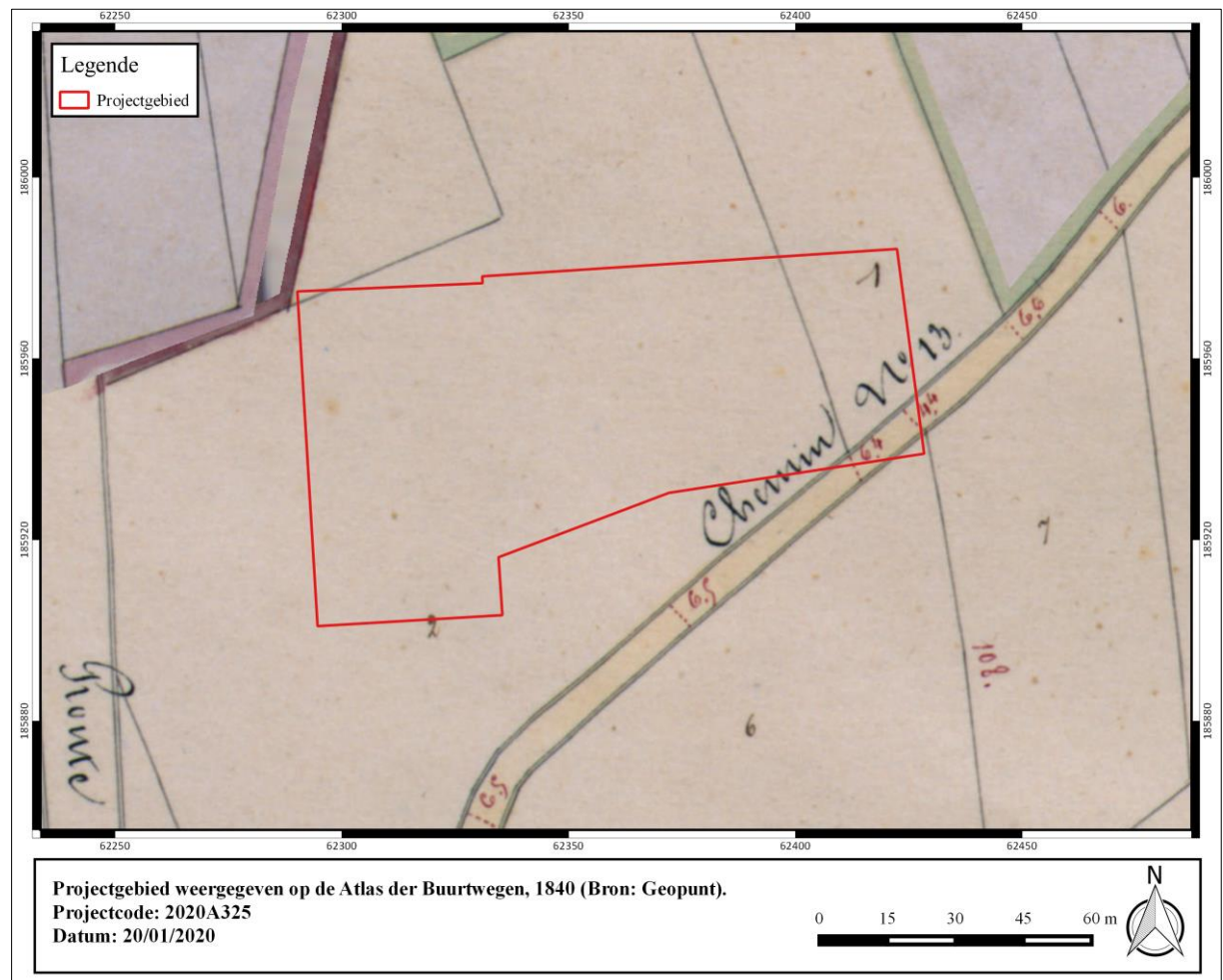
Ter bestudering van het projectgebied worden hieronder een aantal historische kaarten in beschouwing genomen. Deze kaarten zijn momentopnamen doorheen de geschiedenis en verschaffen ons inzicht in de bebouwingshistoriek van het desbetreffende projectgebied.

Op de Ferrariskaart uit 1771-1777 lijkt het projectgebied in gebruik te zijn geweest als akkerland. De weg net ten westen van het komt overeen met de huidige Brugsesteenweg en wordt op deze kaart aangeduid als *Chaussée de Rousselaere à Thorout*. Binnen de contouren van het projectgebied is er geen bebouwing aanwezig. Net ten zuiden situeert zich een ZW-NO georiënteerde weg die overeenkomt met de Liebeekstraat. Recent is de ligging van deze weg gewijzigd. De omgeving kenmerkt zich hoofdzakelijk door een open landschap bestaande uit akkerland en verspreide zones van grasland.

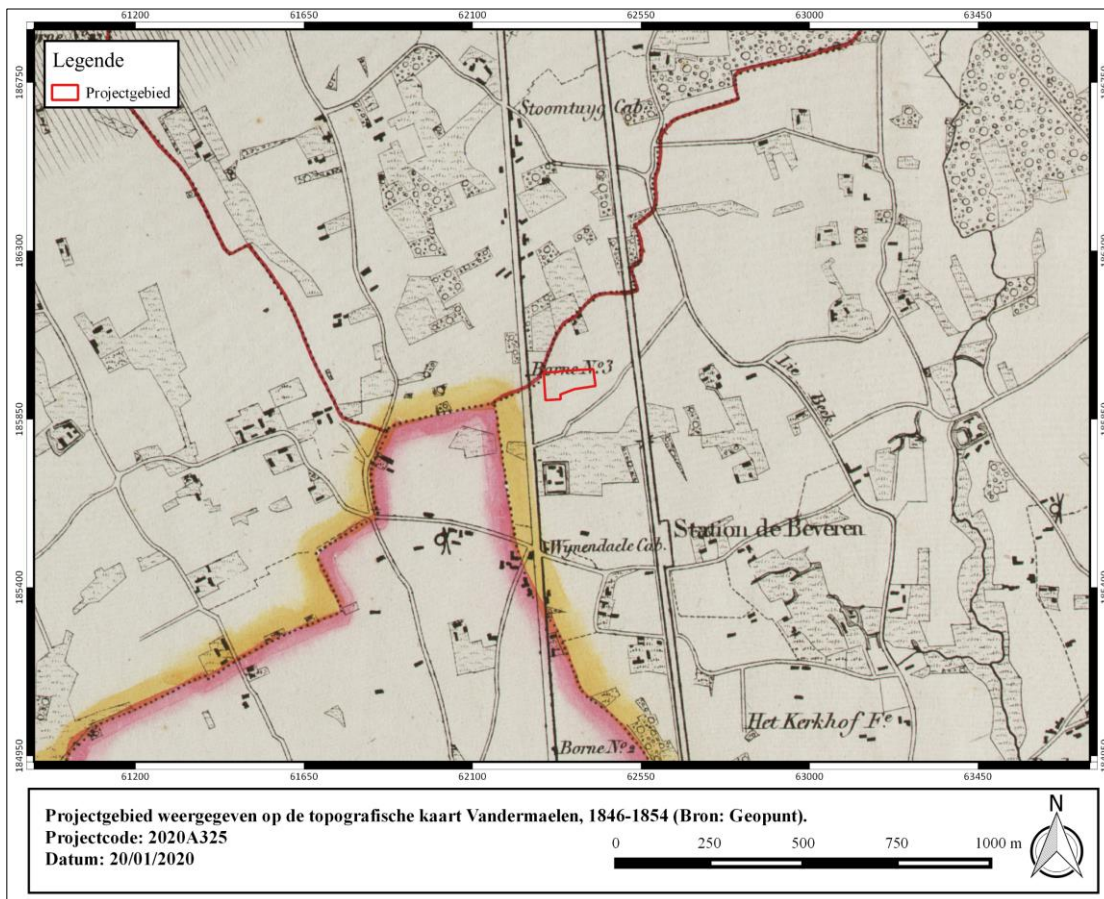

Figuur 22: Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777

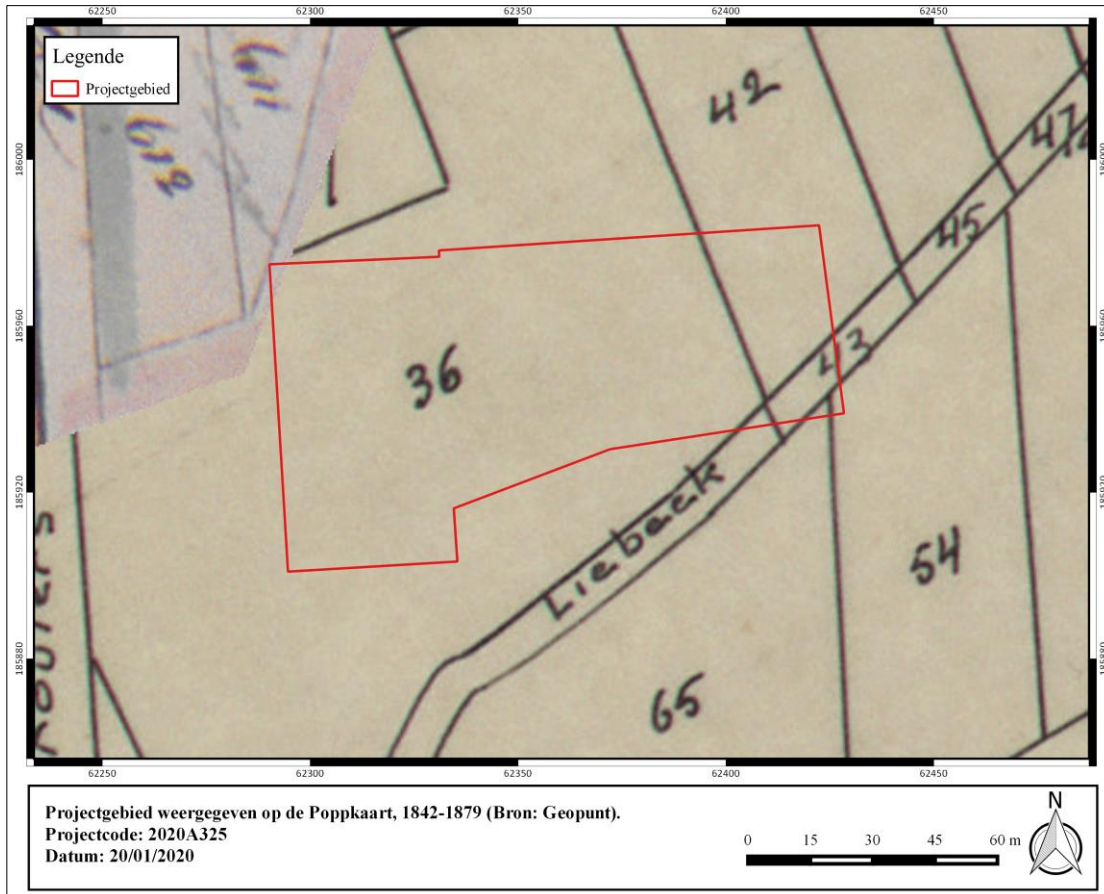
Het projectgebied wordt tevens afgebeeld op de Atlas der Buurtwegen uit 1840. Ook hier is geen bebouwing afgebeeld. De Liebeekstraat is duidelijk waarneembaar. Deze weg snijdt het projectgebied aan in het zuidoosten. De Poppkaart- en Vandermaelenkaart geven een ongewijzigd beeld weer.

Figuur 23: Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840

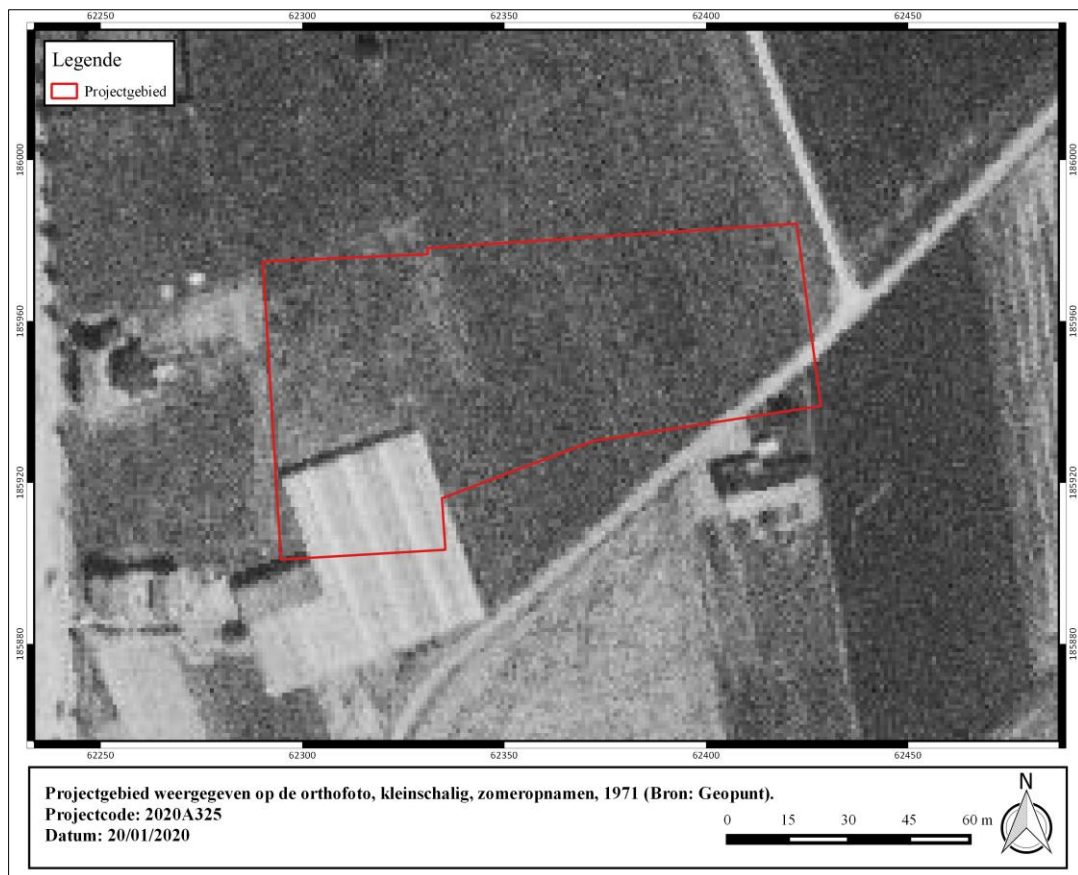
Figuur 24: Projectgebied weergegeven op de Vandermaelenkaart, 1846-1854

Figuur 25: Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879

2.3.2.4 Huidige gebruik en verstoringen

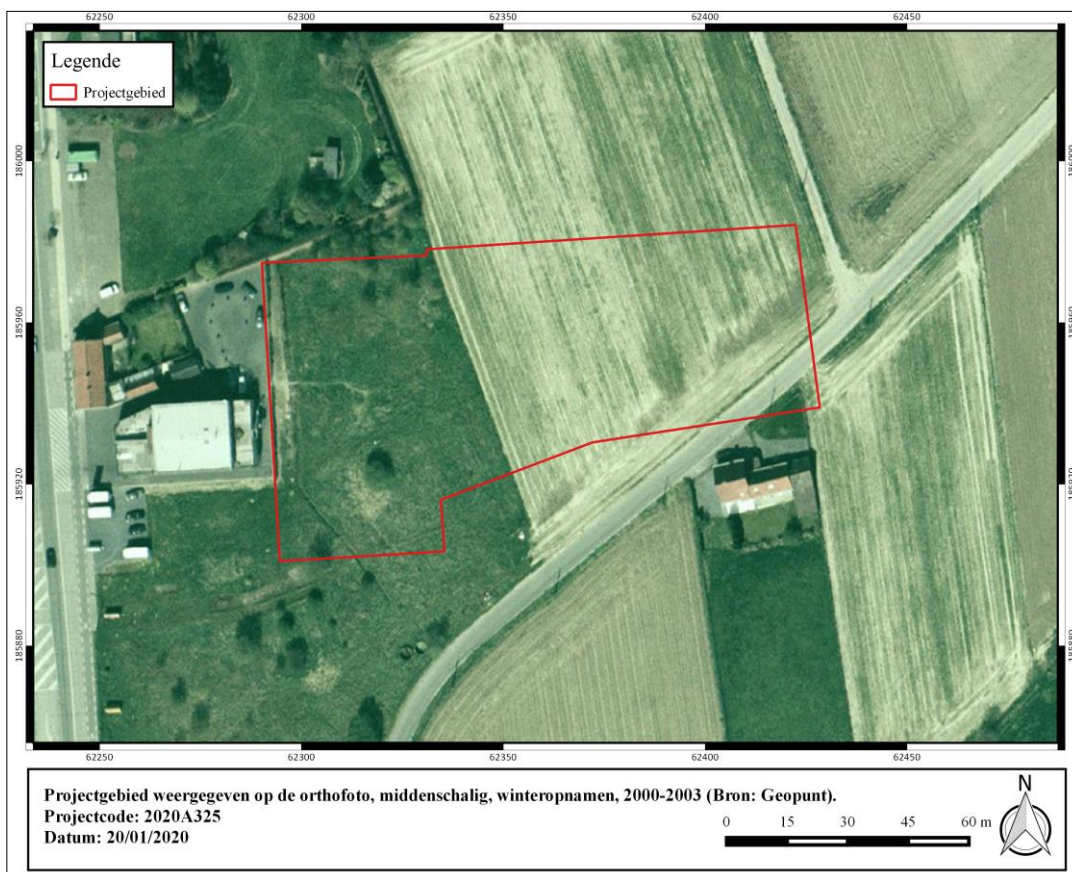
De orthofotosequentie geeft een duidelijke evolutie weer in het bodemgebruik binnen de contour van het projectgebied gedurende de laatste decennia. Op de orthofoto van 1971 is het projectgebied grotendeels in gebruik als open terrein. In het zuidwesten is bebouwing zichtbaar. Dit gebouw maakt deel uit van een groter geheel dat zich uitstrekt over het naburige perceel ten zuiden van het projectgebied. De Liebeekstraat kent nog hetzelfde verloop als op de historische kaarten en loopt in het zuidoosten doorheen het projectgebied. Op de orthofoto van 1989 is de bebouwing in het zuidwestelijk deel verdwenen. Het terrein is deels ingenomen door weiland (in het westen) en deels door akkerland (in het oosten). Deze situatie wordt duidelijker op de orthofoto uit 2000-2003. In 2006 is het verloop van de Liebeekstraat gewijzigd ter voorbereiding van de inplanting van industrie. Op de orthofoto van 2014 is de industrialisering van de naburige percelen duidelijk zichtbaar. Het projectgebied blijft in gebruik als grasland.

Figuur 26: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1971

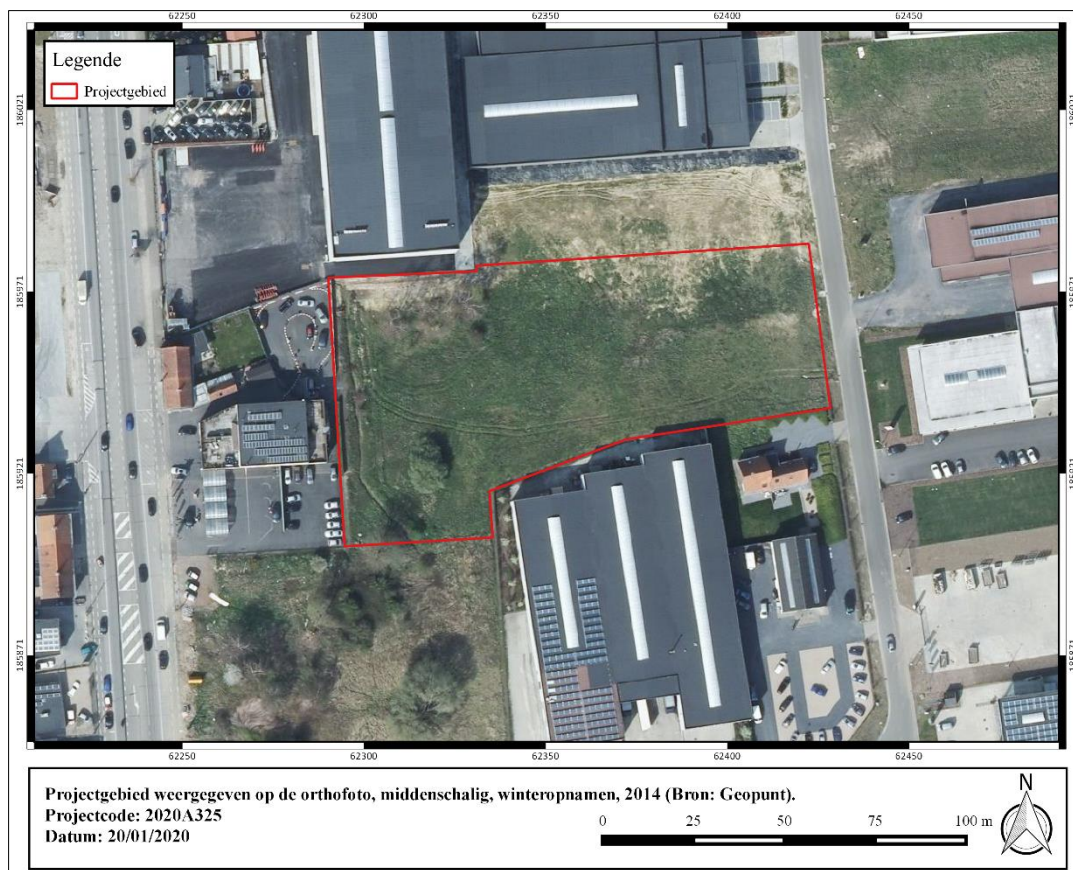
Figuur 27: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, kleinschalig, zomeropnamen, 1989

Figuur 28: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2000-2003

Figuur 29: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2008-2011

Figuur 30: Projectgebied weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2014

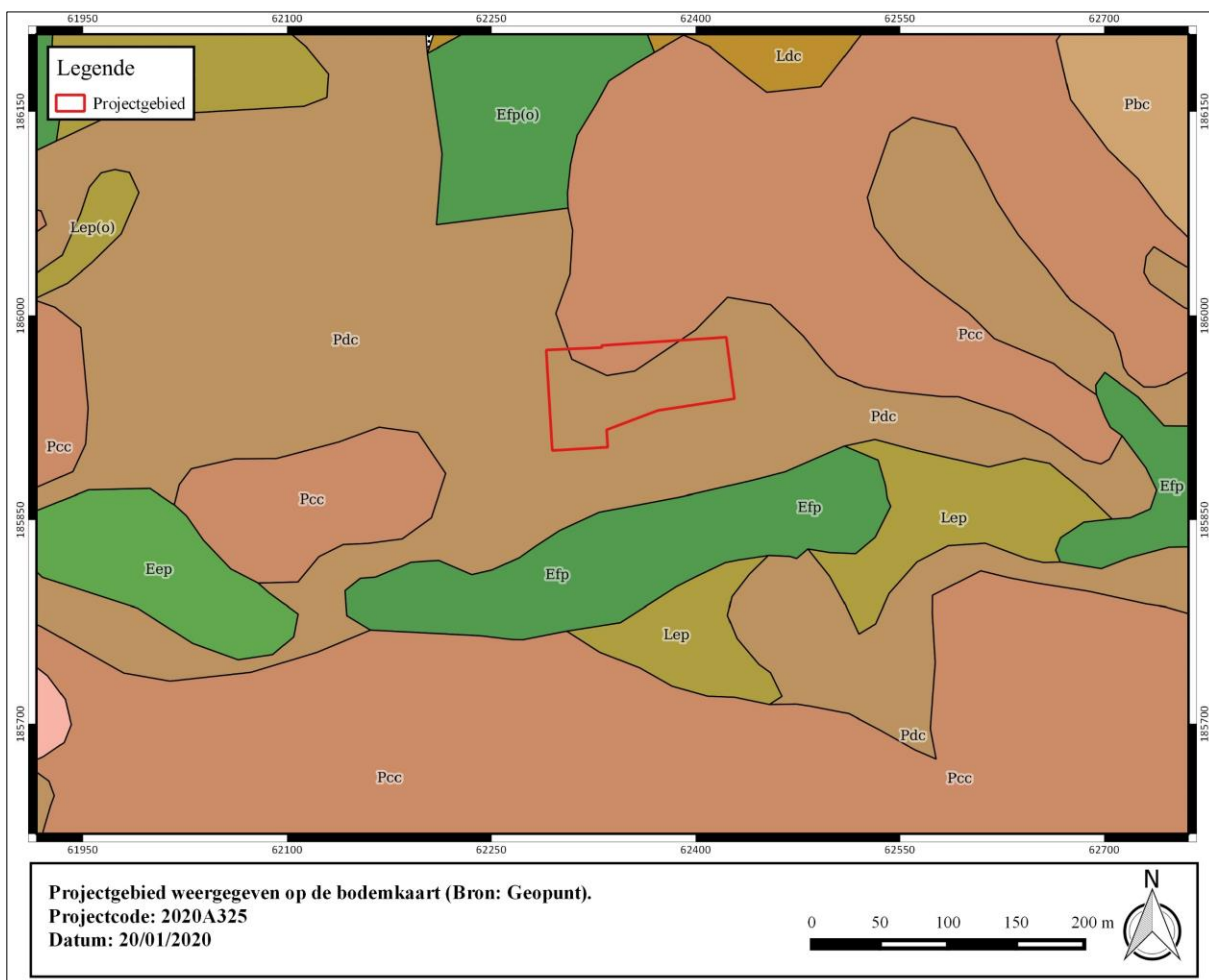
2.3.3 Bodemkundige beschrijving

2.3.3.1 Bodemtypes

Binnen de contouren van het projectgebied kunnen twee bodemtypes vastgesteld worden:

Het bodemtype **Pdc** is een matig natte licht zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. De bouwlaag is zeer donker grijsbruin en humeus rijk. Het materiaal wordt bruin tot bleekbruin vanaf 30 cm diepte en in deze horizont komen roestverschijnselen voor vanaf 40-60 cm. De sterk verbrokkelde en gevlekte textuur B begint tussen 60 en 80 cm. De klei aanrijkingshorizont is in veel gevallen bijna verdwenen en worden ijzerconcreties aangetroffen. Soms komt een zand- of leemsubstraat voor, in andere golvende gebieden waar Tertiair binnen boorbereik voorkomt is het een klei of klei-zandsubstraat.

Het bodemtype **Pcc** is een matig droge licht zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. Deze bodem heeft een 25-30 cm dikke grijsbruine bouwvoor en is goed humeus. Door in cultuurname is een deel van de uitlogingshorizont met de bouwvoor vermengd tot een homogeen goed humeuze Ap waaronder een bruingele overgangshorizont voorkomt van 20-30 cm dik. De verbrokkelde textuur B situeert zich tussen 50 en 80 cm. Veel Pcc gronden zijn beïnvloed door de Tertiair onderliggende formaties welke op wisselende diepte een gevarieerd substraat vormen.

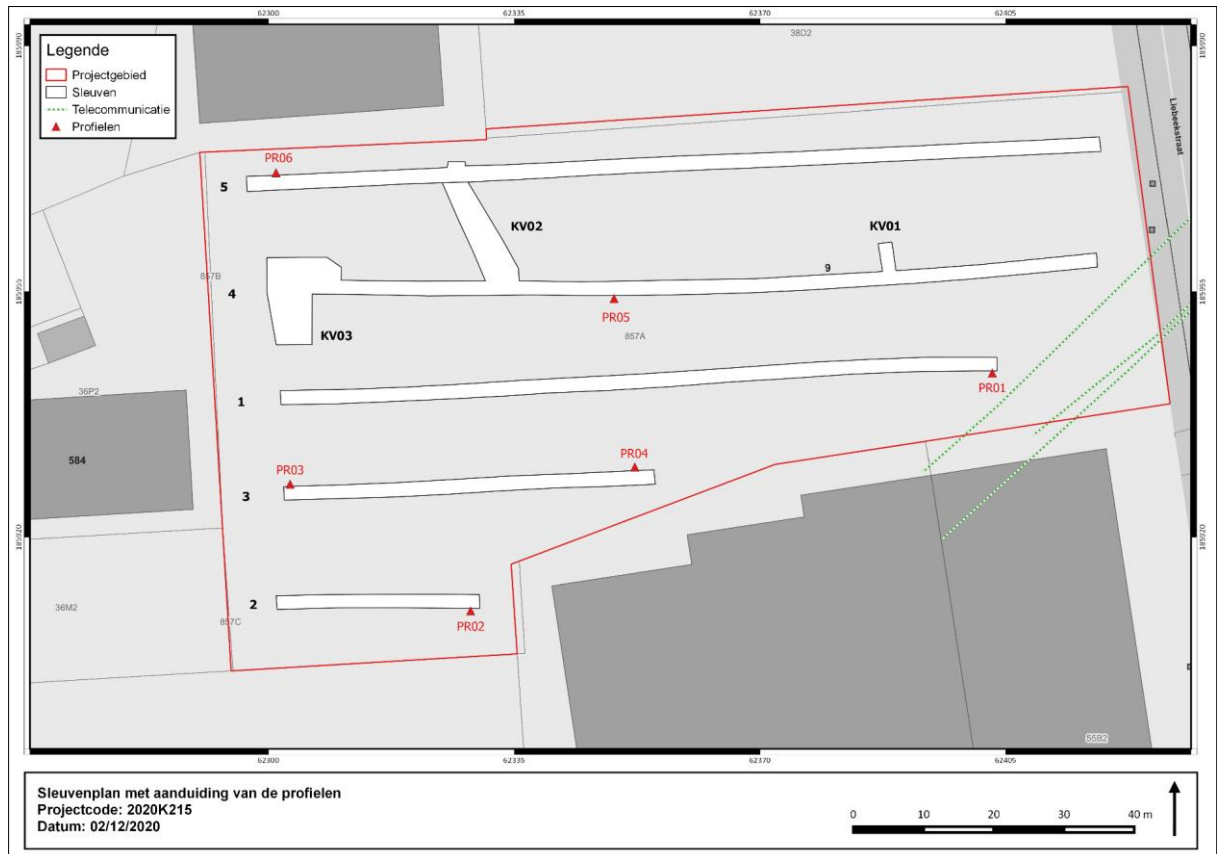

Figuur 31: Projectgebied weergegeven op de Bodemkaart

2.3.3.2 Algemene bodemopbouw

Aangezien de bodemkundige waarnemingen tijdens de opgraving overeenkwamen met deze van het proefsleuvenonderzoek werd besloten om geen profielen te registreren.

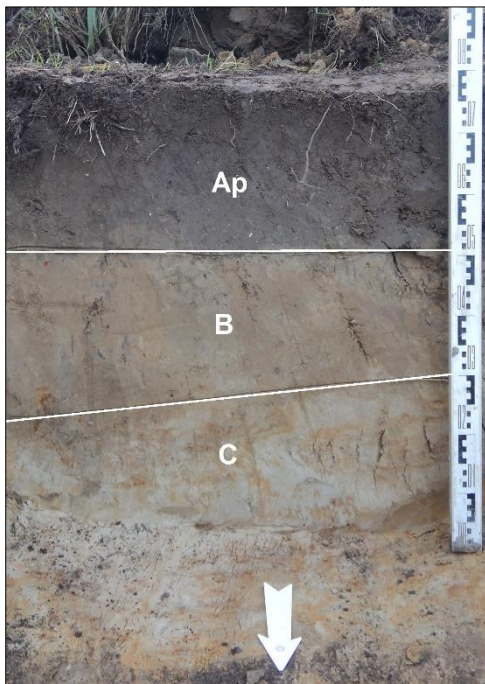
In functie van de analyse van de bodemopbouw werden tijdens het proefsleuvenonderzoek 6 profielen geregistreerd. De profielen werden beschreven conform de FAWO *guidelines for soil description*, de richtlijnen van Databank Ondergrond Vlaanderen en de Code van Goede Praktijk. De aangetroffen bodems werden gedetermineerd conform het Belgisch bodemclassificatiesysteem.

Figuur 32: Sleuvenplan met aanduiding van de profielen

De bodemopbouw wordt hieronder besproken aan de hand van 3 profielen:

Referentieprofiel (Profiel 2):

Ap: 0-30cm (-mv): homogeen, donkergrijs, humeus, zandleem

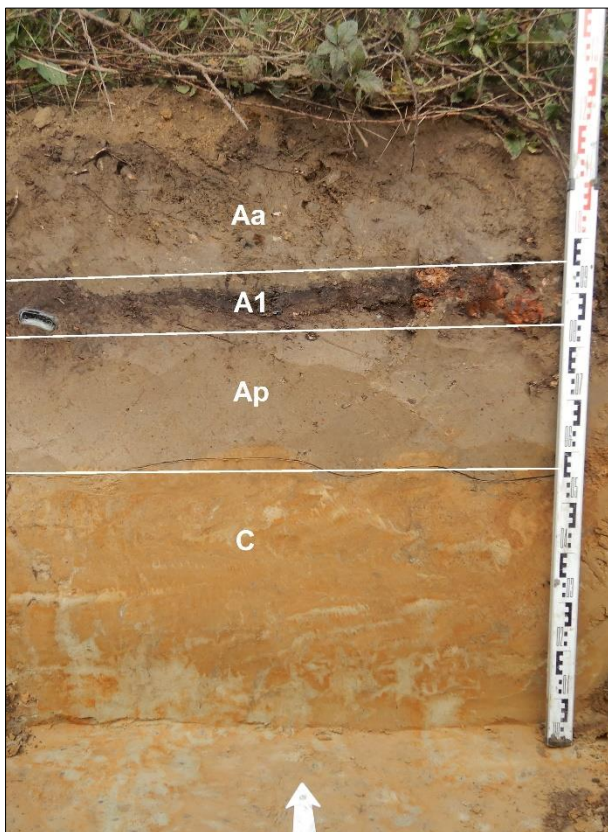
B: 30-55cm (-mv): heterogeen, bruin, compact, zandleem

C: 55-...cm (-mv): homogeen, beigegeel, gley, zandleem

Figuur 33: Profiel 2

Profiel 2 toont als referentieprofiel de originele ABC- bodemopbouw. Dit komt overeen met het bodemtype **Pdc** weergegeven op de bodemkaart.

Profiel 6:

Aa: 0-30cm (-mv): antropogene ophoging

A1: 30-40cm (-mv): oude graszoden met afval

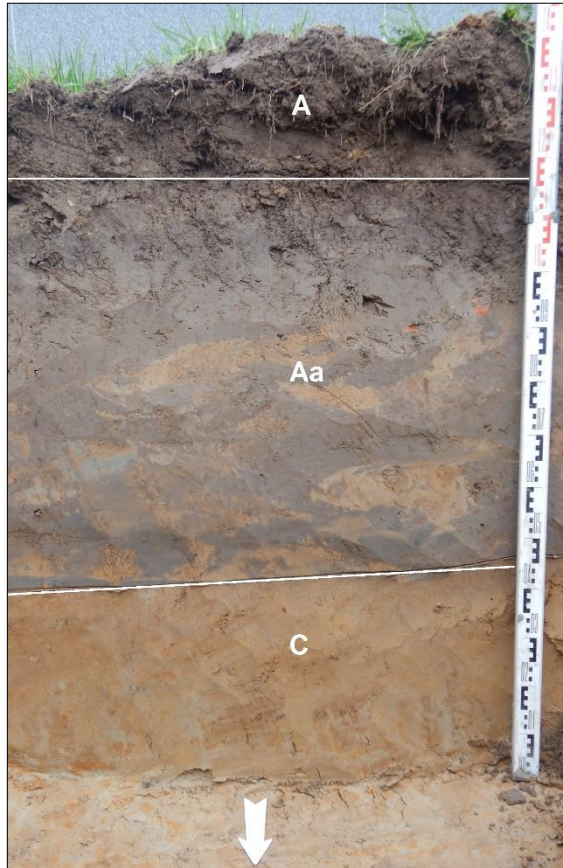
Ap: 40-70cm (-mv): homogeen, donkergrijsbruin (originele ploeglaag)

C: 70-...cm (-mv): homogeen, beigegeel, gley, zandleem

Figuur 34: Profiel 6

Profiel 6 toont de antropogene ophoging in het uiterste noorden van het projectgebied, welke kan gekoppeld worden aan de industriële ontwikkeling op het aanpalend noordelijk perceel. Bovendien is hier geen bodemontwikkeling bewaard. De bodemhorizonten zijn vermoedelijk door het bewerken van het land reeds vermengd.

Profiel 1:

A: 0-15cm (-mv): graszoden

Aa: 15-110cm (-mv): antropogene verstoring

C: 110-...cm (-mv): homogeen, beigegeel, gley, zandleem

Figuur 35: Profiel 1

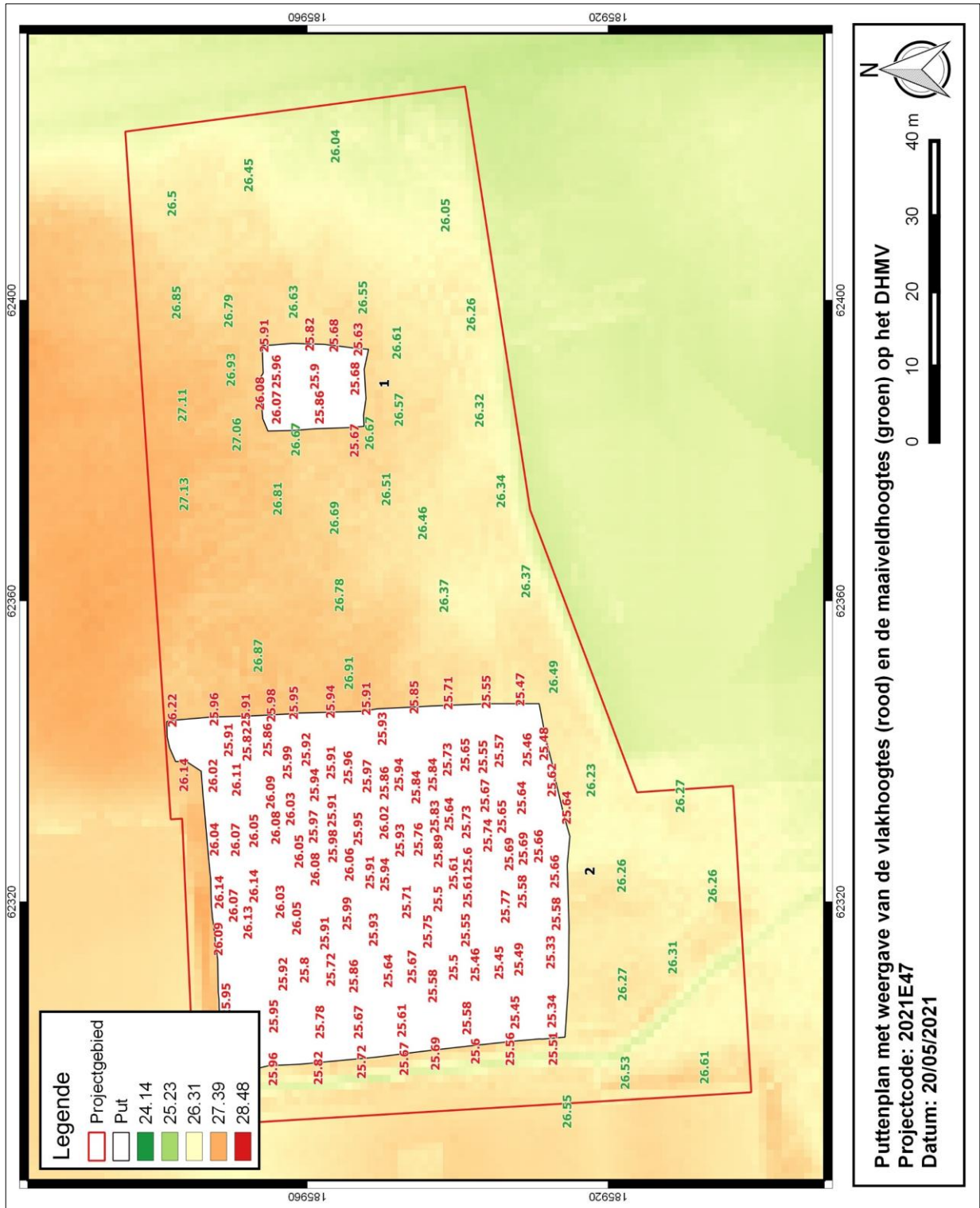
Profiel 1 toont een diepe antropogene verstoring waardoor het archeologisch niveau is verdwenen. Deze verstoring is zeer lokaal en kan waarschijnlijk gekoppeld worden aan de loop van de voormalige Liebeekstraat, welke bij de ontwikkeling van het bedrijventerrein is verlegd.

Op basis van bovenstaande profielen wordt duidelijk de originele bodemopbouw op het projectgebied bestaat uit een ABC-profiel. Dit komt overeen met de gekarteerde bodemtypes op de bodemkaart. Antropogene ingrepen hebben echter hun impact gehad op deze bodemopbouw. Enerzijds toont profiel 6 aan dat de B-horizont niet overal is bewaard, dit ten gevolge van ploegactiviteiten. Anderzijds zijn er een lokaal diepere verstoring en een ophoging waargenomen welke te koppelen zijn aan de vroegere loop van de Liebeekstraat en de ontwikkeling van het bedrijventerrein. Over het algemeen bleef het archeologisch niveau goed bewaard. Als we dit gaan vergelijken met het landschappelijk bodemonderzoek⁸ wordt de aanwezigheid van antropogene ingrepen die geen invloed hebben op grondvaste sporen inderdaad bevestigd. Daarnaast werd ook de vermenging van Ap en B-horizont waargenomen. Aanwijzingen voor een goed bewaard bodemprofiel werden in het landschappelijk

⁸ Landschappelijk bodemonderzoek met projectcode 2020J309

bodemonderzoek echter niet aangetroffen. Dit is niet geheel onlogisch aangezien het originele ABC-profiel slechts sporadisch bewaard bleef.

Het archeologisch leesbaar niveau manifesteert zich bovenaan de C1-horizont. De hoogte varieert tussen 26,14m TAW en 25,34 m TAW met een lichte helling naar het noorden toe.

Figuur 36: Opgravingsputten met weergave van de vlakhoogtes (rood) en de maaiveldhoogtes (groen) op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen

2.3.4 Voorlopige beschrijving van de archeologische site op basis van het sporen- en vondstenbestand

2.3.4.1 Analyse van de opbouw van de archeologische site

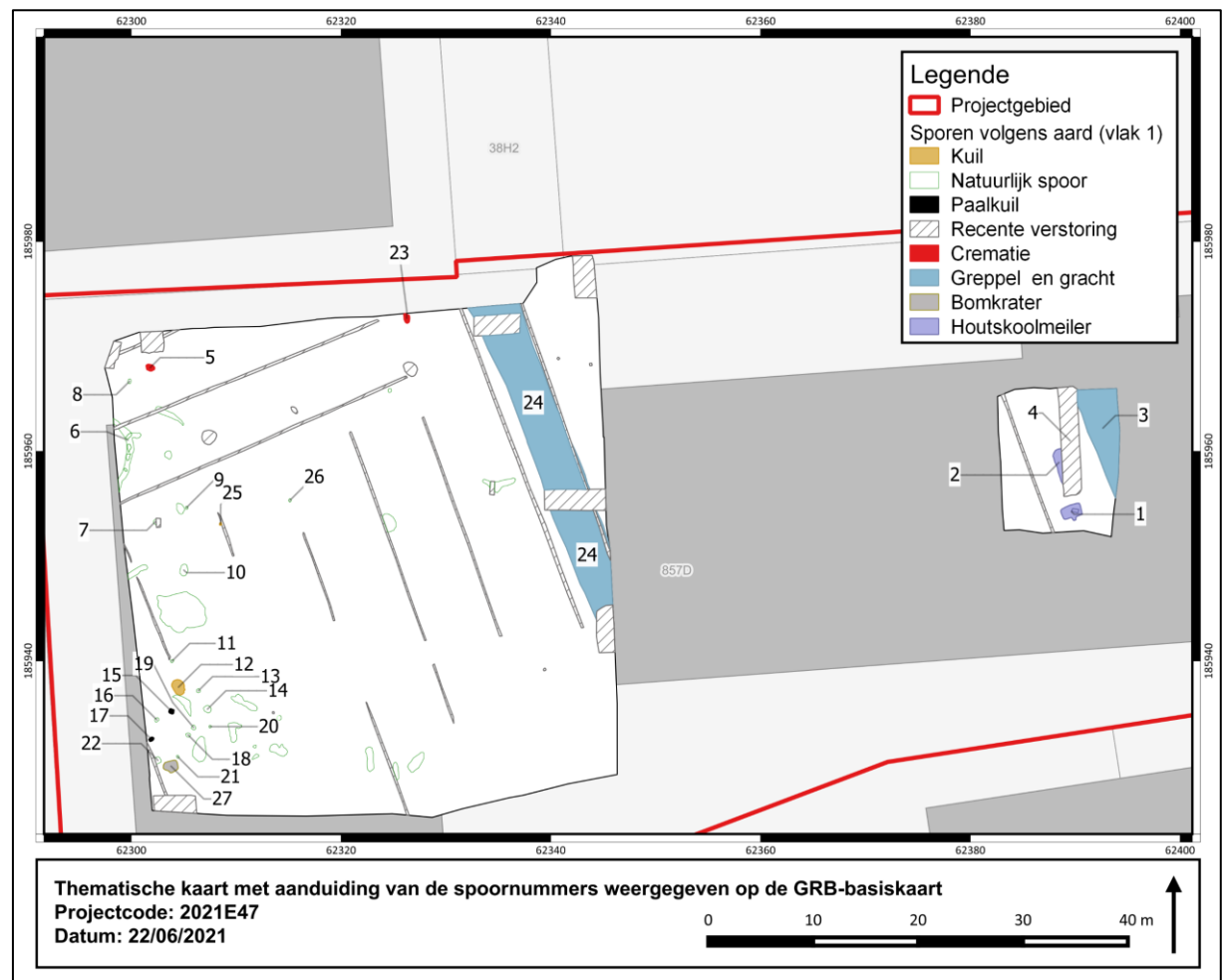
Tijdens de opgraving werden sporen aangetroffen van de Romeinse tijd tot de Eerste Wereldoorlog. Het gaat hierbij om mogelijke brandrestengraven, houtskoolmeilers, paalkuilen, kuilen, grachten en een bomkrater. De paalkuilen maken mogelijk deel uit van een ongedateerd bijgebouw als is dit niet met zekerheid vast te stellen.

2.3.4.2 Analyse van archeologische structuren, spoorcategorieën, spoorcombinaties en individuele sporen

In totaal werden 28 sporen geregistreerd, waarvan 11 weerhouden als archeologisch relevant.

Aard	Aantal
Crematiegraf / brandrestengraf	2
Houtskoolmeiler	2
Gracht	2
Kuil	2
Paalkuil	2
Bomkrater	1

Tabel 5: Weergave van de relevante archeologisch sporen

Figuur 37: Thematische kaart

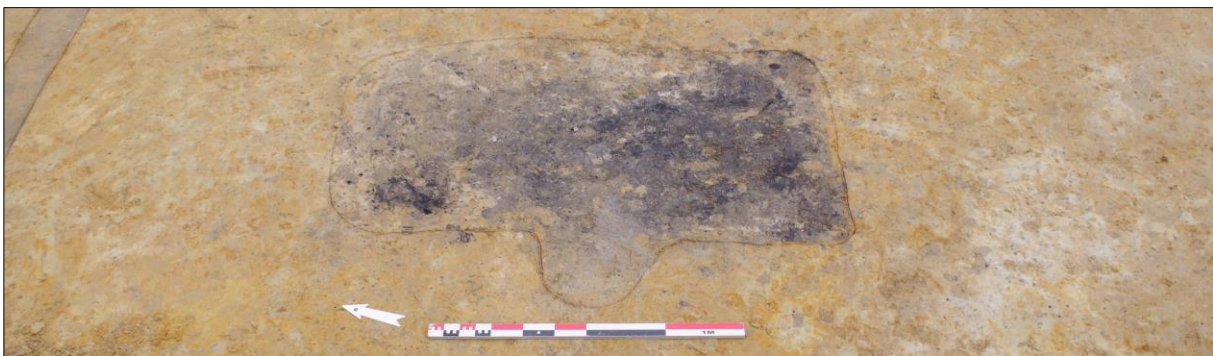
Hieronder worden de sporen per categorie besproken:

2.3.4.2.1 Houtskoolmeilers

Houtskoolmeilers of houtskoolbranderskuilen werden destijds aangelegd om een grote hoeveelheid houtskool te produceren. Men groef een kuil met vlakke bodem waarin het hout opgestapeld kon worden. Vervolgens werd de houtstapel afgedekt met takken en/of varens en tenslotte met een laag plaggen of aarde. Deze afdekking maakte het mogelijk om de temperatuur te reguleren en de zuurstoftoevoer te beperken zodat het hout verkoold en niet tot as verbrand. Bij de productie van houtskool wordt gelet op de eigenschappen van het hout. Met houtsoorten zoals eik en beuk kunnen hogere temperaturen worden bereikt dan met andere soorten. Een algemeen kenmerk van Romeinse meilers is de rechthoekige vorm. Doorheen de tijd gaat men over naar cirkelvormige hout-opstapelingen.⁹

S1

S1, ter hoogte van werkput 1, heeft een afgeronde rechthoekige vorm met een uitstulping naar het zuiden toe en een heterogeen licht- tot donkergrijze vulling met houtskoolbrokjes en brokjes verbrande moederbodem. Er is een duidelijke concentratie houtskool zichtbaar aan de oostelijke zijde van het spoor. Dit is waarschijnlijk te verklaren doordat langs deze zijde de houtskoolmeiler werd leeggeschept. De kuil heeft een NO-ZW oriëntatie met afmetingen van ca. 200cm x 120 cm. Vondsten en/of menselijke resten werden niet opgemerkt.

Figuur 38: Vlakfoto S1

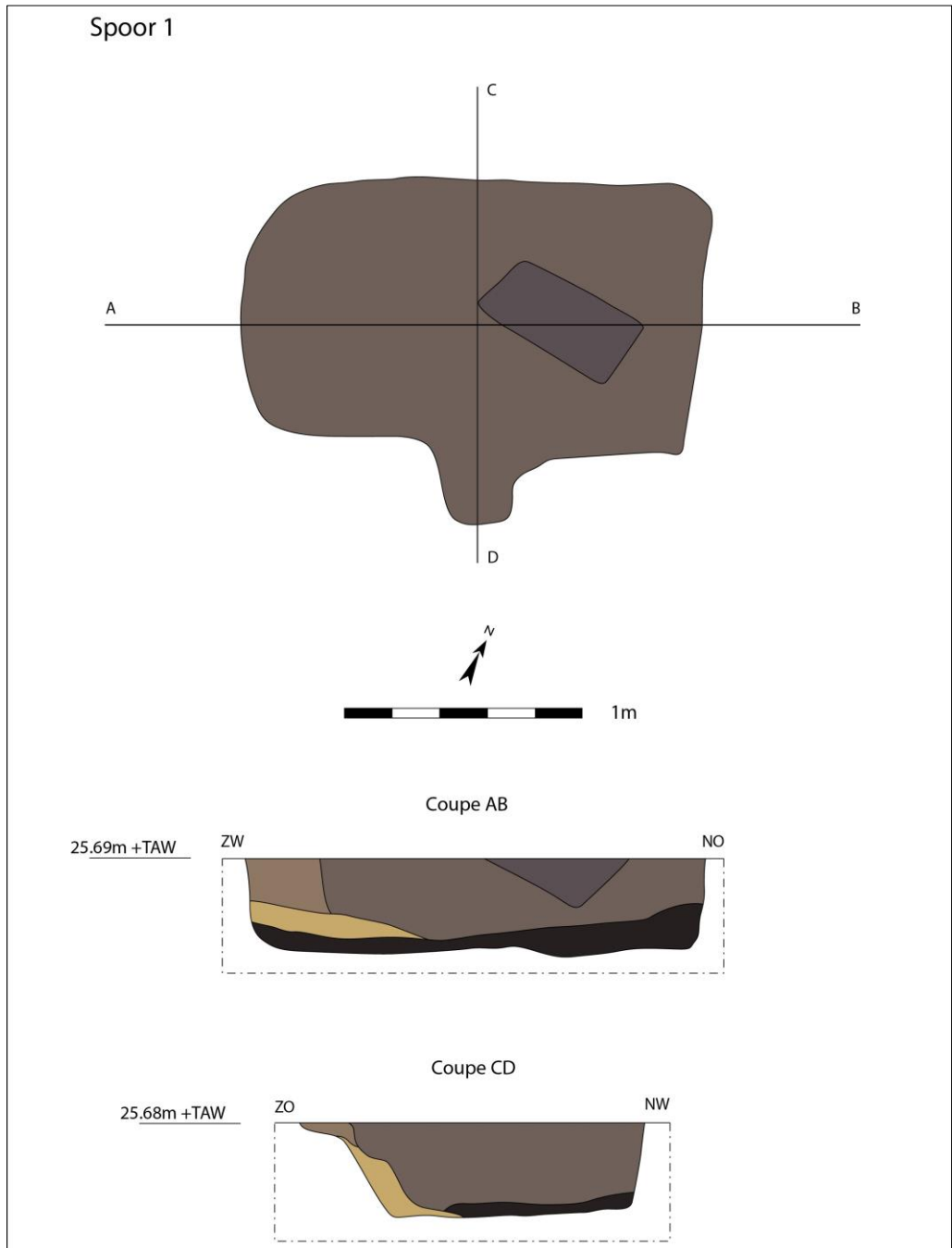
S1 werd vervolgens in kwadranten gecoupeerd waaruit blijkt dat de uitstulping niets speciaal is, maar eerder een uitwaaiing van het spoor. In coupe blijkt dat S1 een vlakke bodem heeft met een maximaal bewaarde diepte van 40 cm. De kuil wordt gekenmerkt door een heterogene vulling met onderaan een houtskoolrijke band, welke naar het oosten toe dikker is bewaard. De volledige spoorinhoud werd ingezameld als staal en dit per kwadrant. Deze stalen werden vervolgens uitgezeefd op vondsten en gecontroleerd op eventuele crematieresten. Dit zonder resultaat. Uit de vulling werden 2 stalen (VNR 32 en 33) gewaardeerd op macroresten. Dit leverde bitter weinig op (zwaluwtong, zwarte nachtschade & boterbloem). Deze zijn niet geschikt voor C14. De houtskool uit VNR 23 werd vervolgens onderworpen aan anthracologisch onderzoek en C14 datering. S1 bevat voornamelijk stamhout van eik (n = 68; 20,059 g) en beuk (n = 31; 11,361 g). Eén fragmentje houtskool is geïdentificeerd als afkomstig uit de berkenfamilie. Het hout is gelijkend op de Europese hopbeuk, maar het fragment was te klein om dit met zekerheid vast te kunnen stellen. Het hout van de hopbeuk kan afkomstig zijn uit de afdeklaag van de meiler, of kan bij toeval tussen eiken- en beukenhout zijn beland. Het gaat om een te kleine hoeveelheid om uit te kunnen gaan van doelbewuste selectie/toevoeging

⁹ Beke F. & van den Dorpel A. 2017

van dit hout. C14 dateert deze houtskoolmeiler tussen 46 v.Chr. en 85 n.Chr. of in de vroeg- tot midden Romeinse tijd.

Figuur 39: Coupe S1

Figuur 40: S1

Interpretatie:

S1 kan geïnterpreteerd worden als de restant van een houtskoolmeiler. Volgende argumenten kunnen worden aangehaald:

- Houtskoolrijke laag onderaan het spoor.
- Gebrek aan vondsten of crematieresten.
- Vorm & afmetingen.
- Vlakke bodem.
- Geïsoleerd spoor.
- Verbrande brokjes moederbodem.
- Dominantie van eik en beuk.

S2

S2, ter hoogte van werkput 1, werd reeds herkend in de proefsleuven waaruit ook bleek dat deze reeds werd aangesneden tijdens het proefsleuvenonderzoek van 2006. Toen werd S2 niet herkend als archeologisch relevant spoor wat niet verwonderlijk is aangezien de kennis over houtskoolmeilers nu veel verder staat dan twintig jaar geleden. S2 heeft een afgeronde rechthoekige vorm met een heterogeen licht- tot donkergrijze vulling met houtskoolbrokjes en brokjes verbrande moederbodem. De kuil heeft een NNW-ZZO oriëntatie met afmetingen van ca. 330cm x 130 cm. Vondsten en/of menselijke resten werden niet opgemerkt.

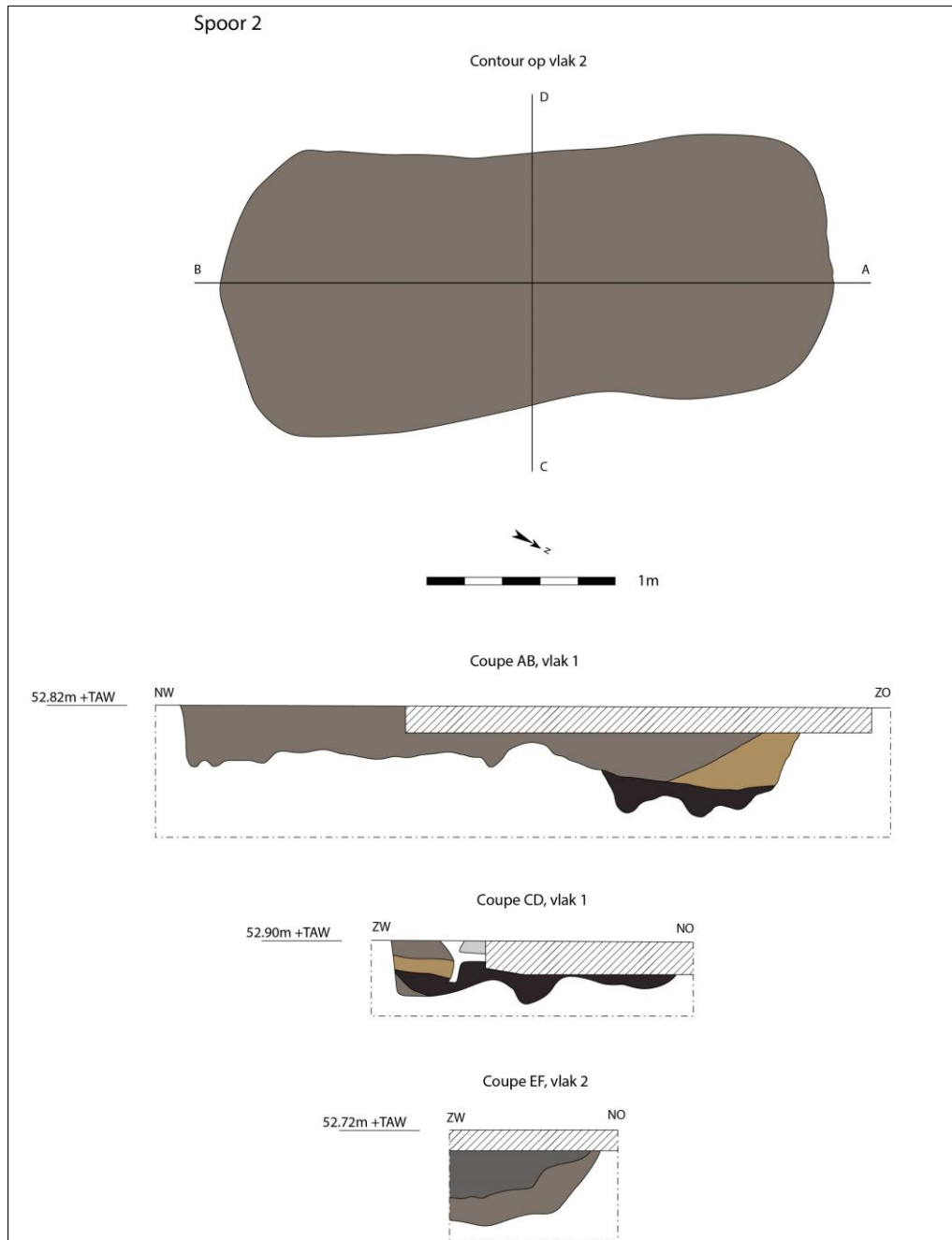
Figuur 41: Vlakfoto S2

S2 werd vervolgens in kwadranten gecoupeerd. In coupe blijkt dat S2 een relatief vlakke bodem heeft met een maximaal bewaarde diepte van 30 cm. De kuil wordt gekenmerkt door een heterogene vulling en een verdieping tot 50cm diep aan de zuidzijde. Mogelijk kan deze verdieping als bijkuil geïnterpreteerd worden. Een mogelijke hypothese is dat deze bijkuilen gezien kunnen worden als extractiekuilen waaruit de aarde gewonnen werd die nodig was om het gestapelde hout in de meiler af te dekken. De houtskoolrijke vulling van deze ‘bijkuilen’ wordt verklaard doordat deze opgevuld geraakte bij het recupereren van de geproduceerde houtskool¹⁰. De houtskoolrijke laag onderaan S2 ontbreekt hier. Waarschijnlijk werd deze houtskoolmeiler secuur leeggehaald.

¹⁰ Beke F., Van Den Dorpel A., Hantson W., 2020.

Figuur 42: Coupe S2

Figuur 43: S2

De volledige vulling werd tot slot zonder resultaat laagsgewijs gecontroleerd op vondsten en crematieresten. Dit zonder resultaat.

Uit de vulling werd 1 staal (VNR 50) genomen voor natuurwetenschappelijk onderzoek. Het staal werd eerst gewaardeerd op macroresten. Dit leverde bitter weinig op (zwaluwtong, zwarte

nachtschade). Deze zijn niet geschikt voor C14. De houtskool uit VNR 50 werd vervolgens onderworpen aan anthracologisch onderzoek en C14 datering. S2 bevat stamhout van eik (n = 82; 12,257) en beuk (n = 16; 5,442 g). C14 dateert houtskoolmeiler S2 tussen 59 en 209 n.Chr. ofwel in de vroeg- tot midden Romeinse tijd.

Interpretatie:

S2 kan geïnterpreteerd worden als de restant van een houtskoolmeiler. Volgende argumenten kunnen worden aangehaald:

- Gebrek aan vondsten of crematieresten.
- Vorm & afmetingen.
- Vlakke bodem.
- Geïsoleerd spoor.
- Verbrande brokjes moederbodem.
- Bijmenging houtskool.
- Mogelijke bijkuil.
- Dominantie eik & beuk.

2.3.4.2.2 Brandrestengraven?

Verspreid over het terrein werden 2 houtskoolrijke sporen aangetroffen waarvan de functie moeilijk te achterhalen is. Door vergelijking met gelijkaardige sporen op andere sites kan een hypothese naar voor geschoven worden. Namelijk een interpretatie als brandrestengraf uit de late ijzertijd / Romeinse tijd. Een brandrestengraf is een graf waarin gecremeerde beenderen, vermengd met de restanten van de brandstapel (zonder beenderresten uit te selecteren), in een kuil gedeponeerd zijn. Soms zijn ook bijgiften (aardewerk, glaskralen kettingen en voedsel) in de kuil geplaatst of meegegeven op de brandstapel. Dit is een typisch grafritueel uit de late ijzertijd en Romeinse tijd. Door het gebrek aan crematieresten is het niet uitgesloten dat deze houtskoolrijke sporen in werkelijkheid een andere functie toegewezen kunnen krijgen. Denk maar aan de restanten van een haardvuur welke werden begraven buiten de eigenlijke vuurlocatie.

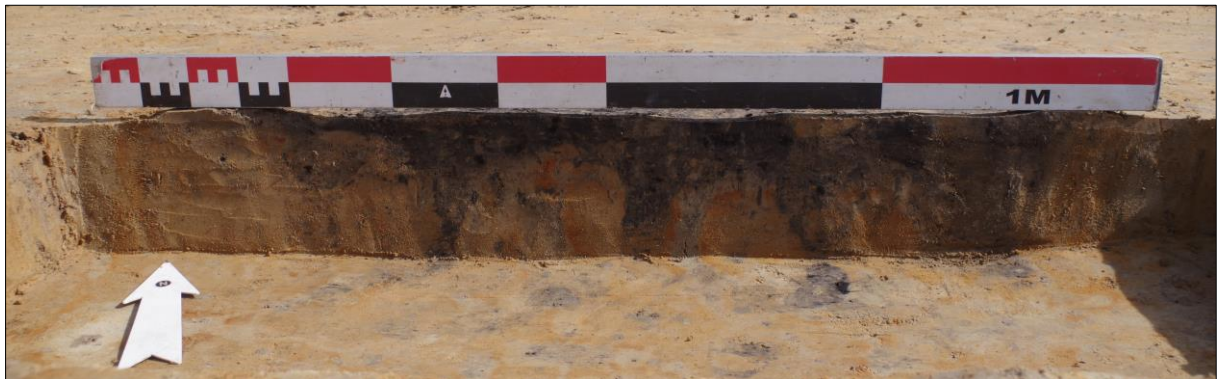
S5

S5, ter hoogte van werkput 2, is ovaalvormig met een heterogeen licht- tot donkergrijze vulling met houtskoolbrokjes en brokjes verbrande moederbodem. De kuil heeft een NW-ZO oriëntatie met afmetingen van ca. 85cm x 60cm.

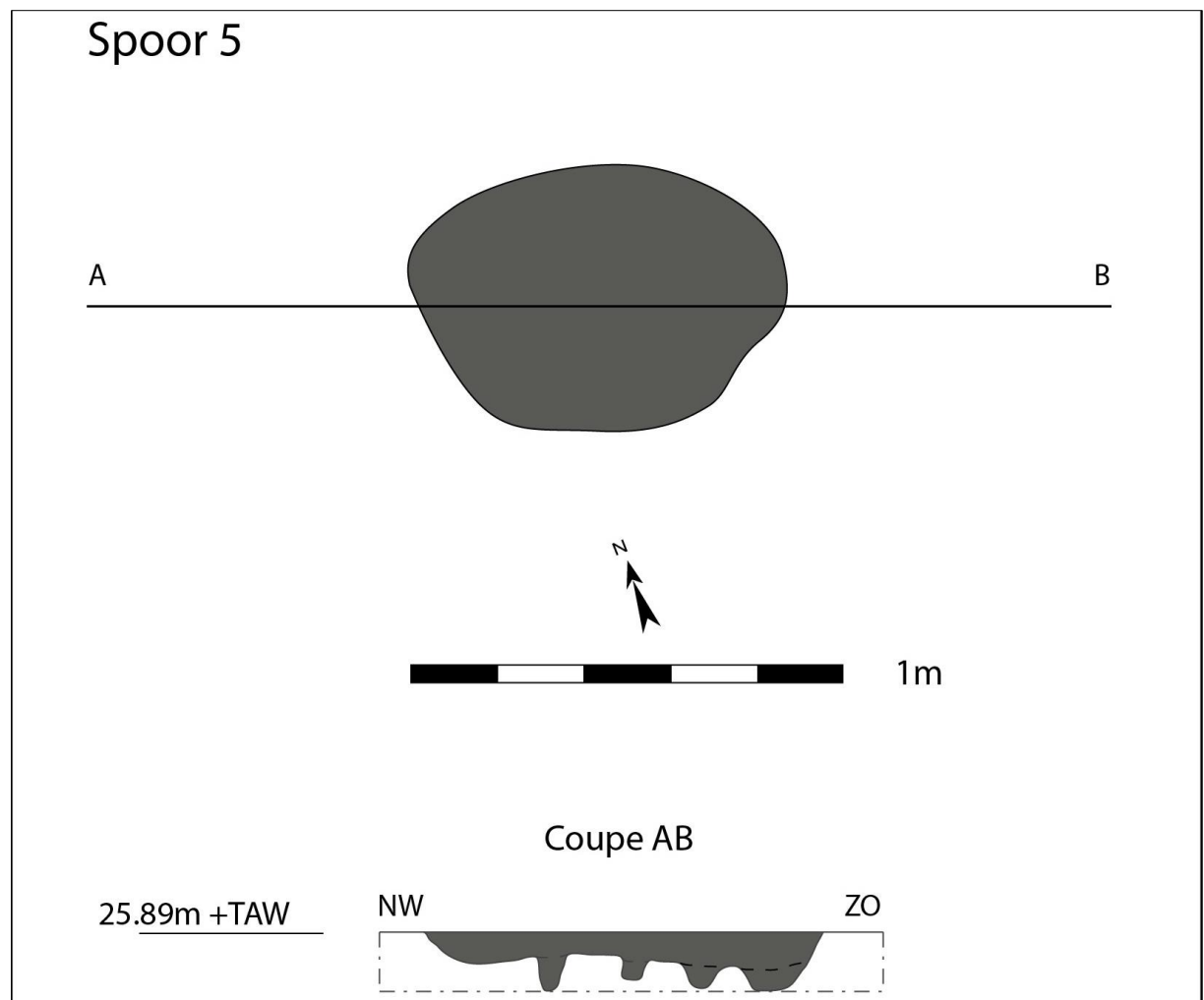

Figuur 44: Vlakfoto S5

In coupe blijkt dat S5 een onregelmatige bodem heeft met heel wat sporen van bioturbatie en een maximaal bewaarde diepte van 10 cm. Uit de vulling konden 30 fragmenten verbrande en onverbrande wandscherven in handgevormd aardewerk (VNR 51) worden gerecupereerd. Deze zijn te dateren in de late ijzertijd of de Romeinse tijd.

Figuur 45: Coupe S5

Figuur 46: S5

Interpretatie:

De interpretatie van S5 ligt wat moeilijker. Enerzijds werd verbrand handgevormd aardewerk aangetroffen welke kan geïnterpreteerd worden als bijgift op een brandstapel. Anderzijds werden geen crematieresten aangetroffen en was ook onverbrand aardewerk aanwezig.

S23

S23, ter hoogte van werkput 2, werd reeds aangetroffen in de proefsleuven. Het betreft een ovaalvormig spoor met een heterogeen licht- tot donkergrijze vulling met houtskoolbrokjes en brokjes verbrande moederbodem. Aan de zuidzijde is een houtskoolrijke band waarneembaar. De kuil heeft een N-Z oriëntatie met afmetingen van ca. 95cm x 55cm.

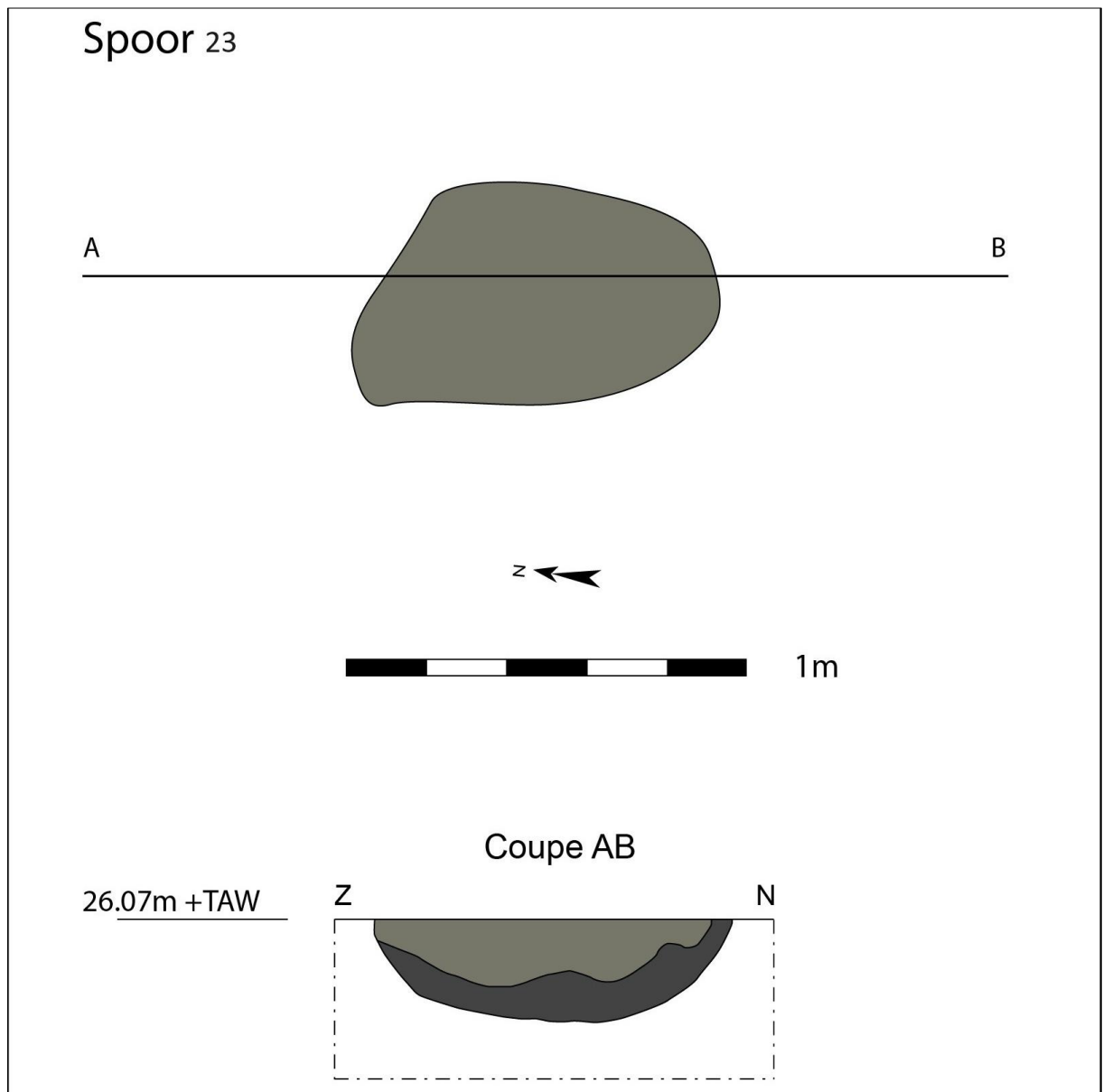

Figuur 47: Vlakfoto S23

In coupe blijkt dat S23 een komvormige bodem heeft met een maximaal bewaarde diepte van 25 cm. De kuil wordt gekenmerkt door een heterogene vulling met onderaan een houtskoolrijke band. Uit de vulling konden 4 verbrande wandscherven in handgevormd aardewerk (VNR 55) worden gerecupereerd. Deze zijn te dateren in de late ijzertijd of de Romeinse tijd.

Figuur 48: Coupe S23

Figuur 49: S23

Uit de vulling werd 1 staal (VNR 54) genomen voor natuurwetenschappelijk onderzoek. Het staal werd eerst gewaardeerd op macroresten. Dit leverde bitter weinig op (paardenbloem). De houtskool uit VNR 54 werd vervolgens onderworpen aan anthracologisch onderzoek. S23 bevat voornamelijk stamhout van de els (n = 82; 13,643 g), eik (n = 13; 1,464 g) en hazelaar (n = 2; 0,118 g). Het lijkt er hier op dat hout werd gebruikt dat direct voor handen was, meer dan selectieve keuze van houtsoort. VNR 54 is geschikt voor C14 maar werd wegens budgettaire redenen niet gedateerd.

Interpretatie:

De interpretatie van S23 is gelijkaardig aan die van S5. Enerzijds werd verbrand handgevormd aardewerk aangetroffen welke kan geïnterpreteerd worden als bijgift op een brandstapel. Anderzijds werden geen crematieresten aangetroffen.

2.3.4.2.3 Kuilen

In werkput 2 werden 2 kuilen aangetroffen waarvan de functie onbekend is.

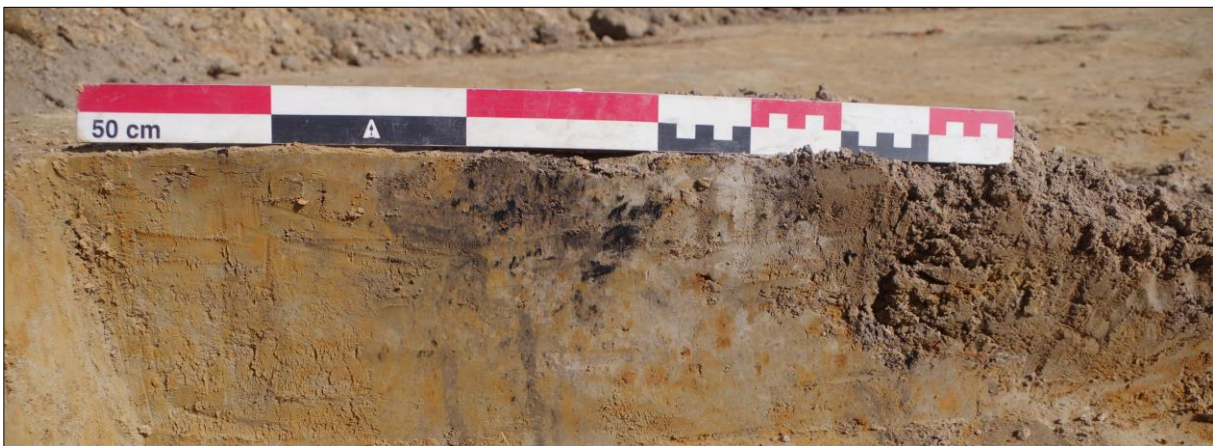
S25

S25 wordt oversneden door een drainage. Het betreft een vermoedelijk ovaalvormig spoor van ca. 40cm x 25cm met houtskoolrijke vulling.

Figuur 50: Vlakfoto S25

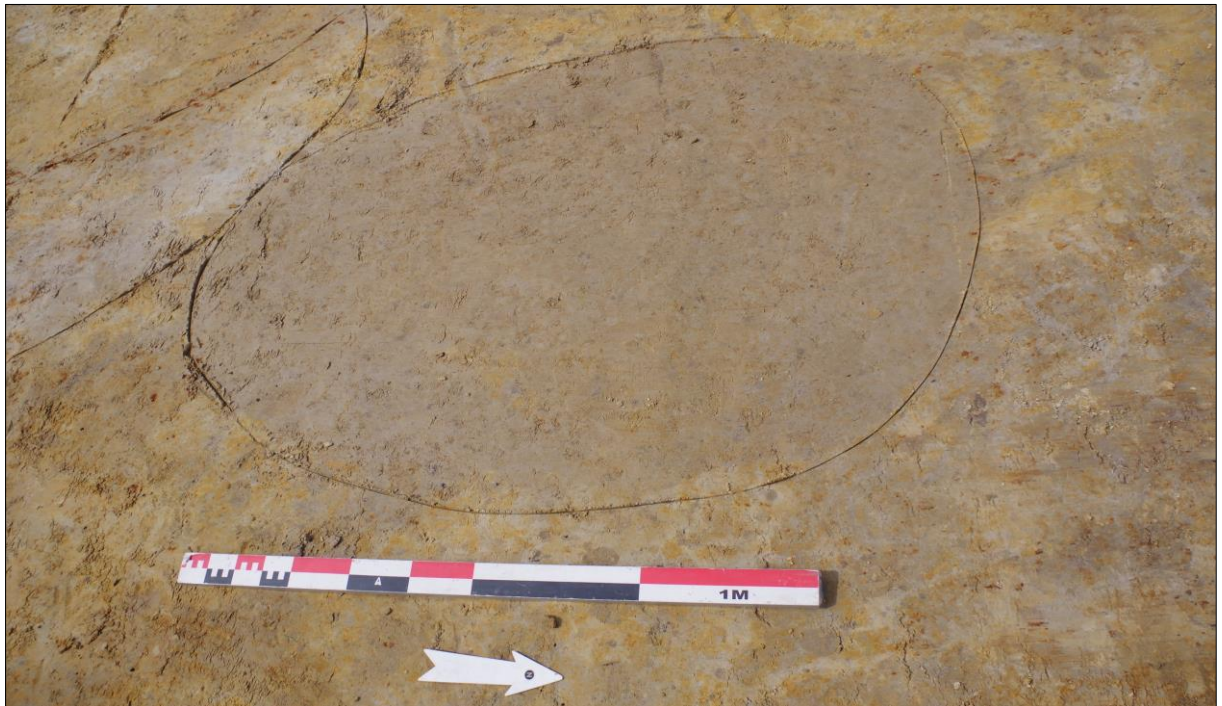
In coupe blijkt dat S25 een komvormige bodem heeft met een maximaal bewaarde diepte van 10cm. In de vulling werden geen vondsten aangetroffen.

Figuur 51: Coupe S25

S12

S12 toont zich als een ovaalvormig spoor van ca. 150cm x 110cm met homogeen bruingrijze vulling.

Figuur 52: Vlakfoto S12

In coupe blijkt dat S12 een komvormige bodem heeft met een maximaal bewaarde diepte van 80cm. In de vulling werden geen vondsten aangetroffen.

Figuur 53: Coupe S12

2.3.4.2.4 Paalkuilen

In werkput 2 werden 2 sporen (S17 & S15) geregistreerd als paalkuilen. In de directe nabijheid zijn enkele twijfelgevallen aanwezig die werden bestempeld als natuurlijk (S13, S14, S16, S18, S22). Het is niet ondenkbaar dat deze in werkelijkheid onduidelijke restanten van paalkuilen betreffen.

S17

S17 toont zich als een ovaalvormig spoor van ca. 50cm x 30cm met heterogeen licht tot donkergrijze vulling.

Figuur 54: Vlakfoto S17

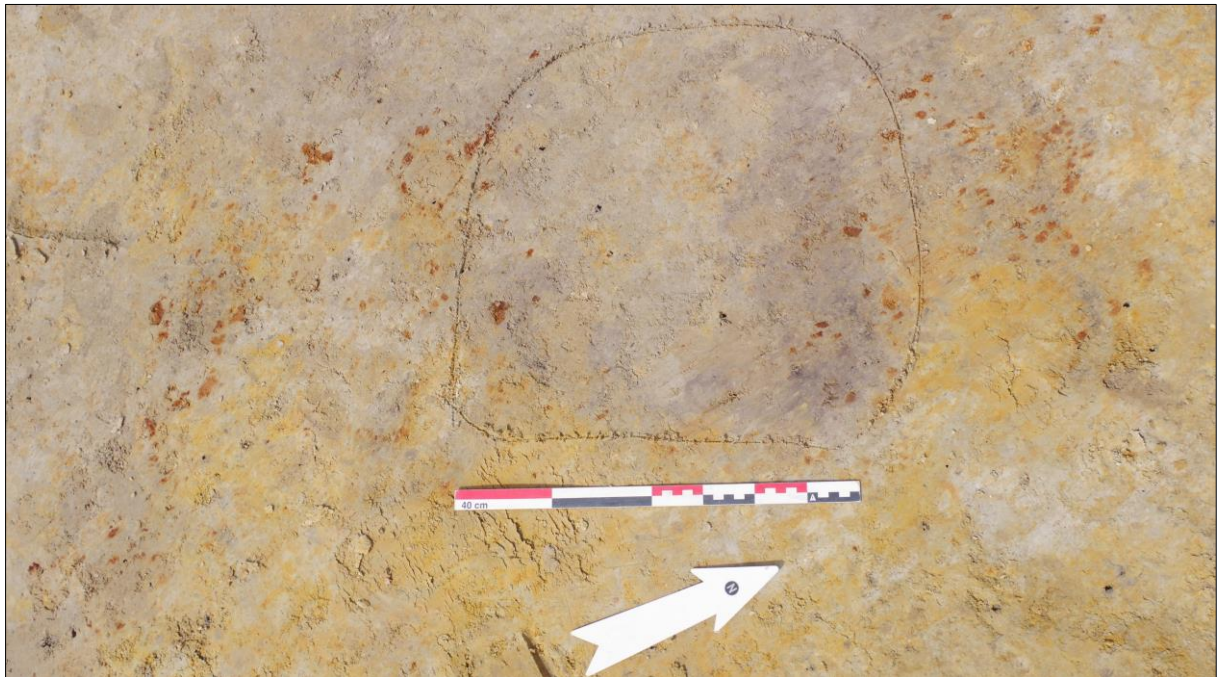
In coupe komt een duidelijke paalkuil naar voor. Aan de noordwestelijke zijde is de paalkern zichtbaar. Op basis van de wikkelsporen onderaan en de uitgraafkuil aan de zuidoostelijke zijde kan geconcludeerd worden dat de paal gerecupereerd werd. De paalkern is tot 70cm diep bewaard. In de vulling werden geen vondsten aangetroffen.

Figuur 55: Coupe S17

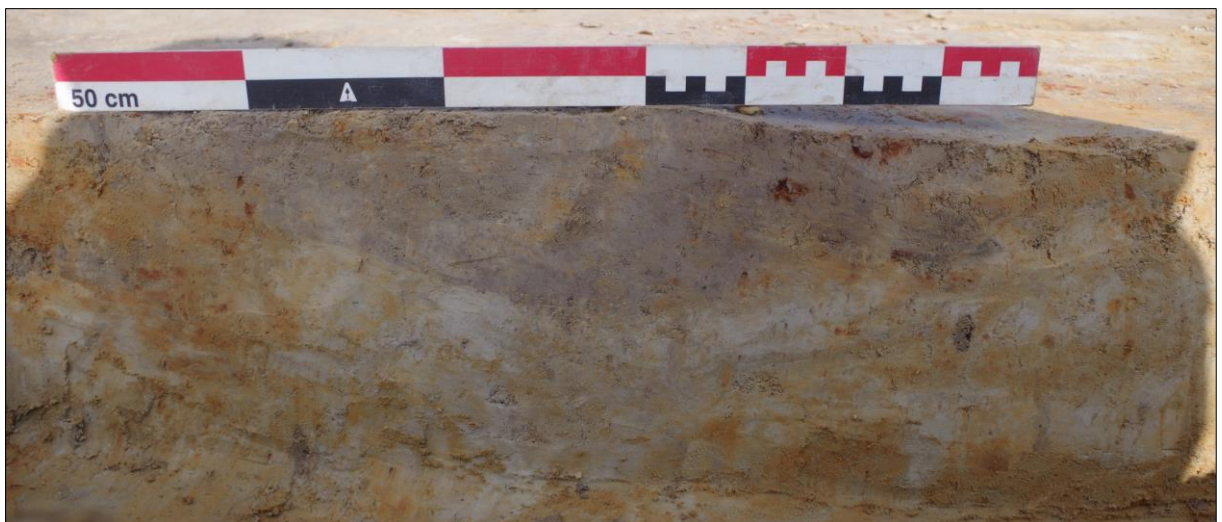
S15

S15 heeft een afgeronde vierkante vorm van ca. 50cm x 45cm met heterogeen licht tot donkergrijze vulling.

Figuur 56: Vlakfoto S15

In coupe blijkt dat S15 een komvormige bodem heeft met een maximaal bewaarde diepte van 20cm. In de vulling werden geen vondsten aangetroffen.

Figuur 57: Coupe S15

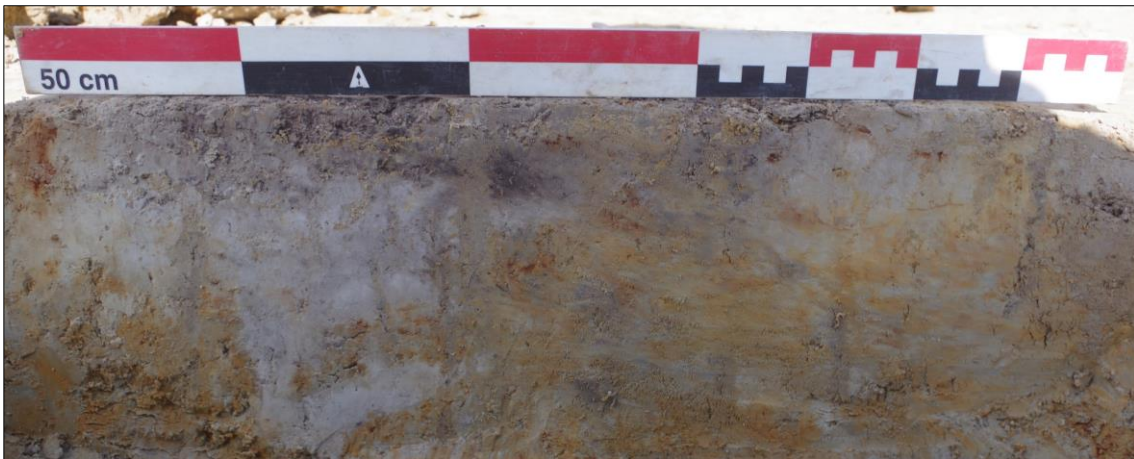
S13 / S14 / S16 / S18 / S22

Figuur 58: Coupe S13

Figuur 59: S14

Figuur 60: S16

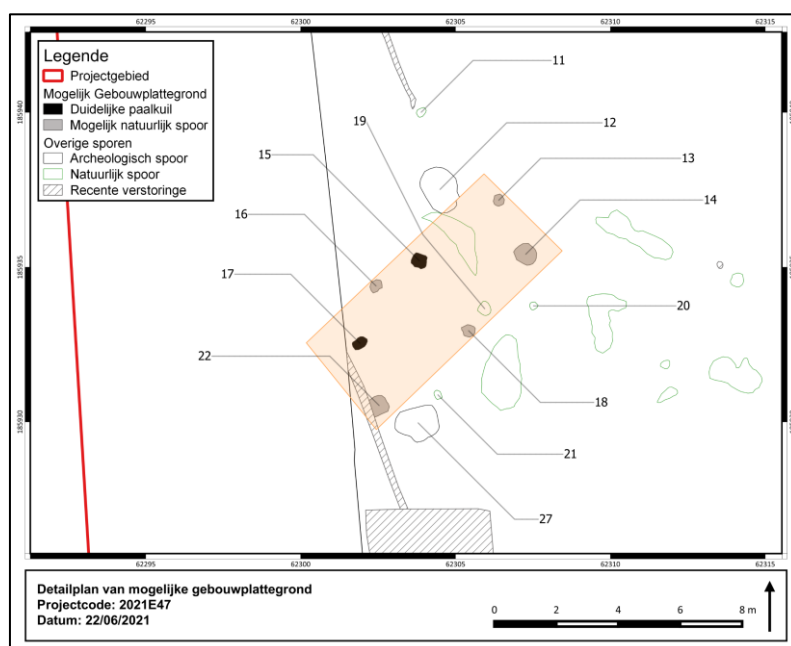

Figuur 61: Coupe S18

Figuur 62: Coupe S22

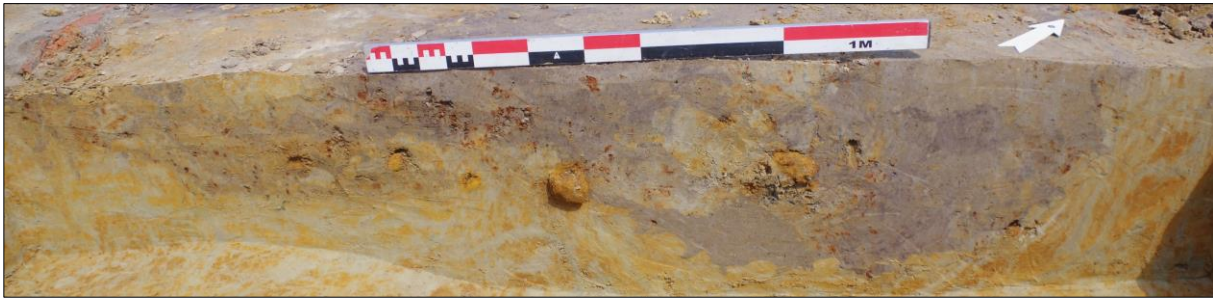
Indien S17, S15, S13, S14, S16, S18 & S22 als paalkuilen beschouwd worden, vormen ze mogelijk een min of meer éénbeukig en rechthoekig gebouw van ca. 2 tot 3m in breedte en 6,5m in lengte Dit met NO-ZW oriëntatie. Op basis van de afmetingen en ondiepe bewaring kan men dan spreken over een bijgebouw. Helaas werden geen vondsten aangetroffen. Mogelijk sluit ook kuil S12 hierbij aan.

Figuur 63: Detailplan van mogelijke gebouwplattegrond met spoornummers

2.3.4.2.5 Bomkrater

In het zuidwesten van werkput 2 werd een bomkrater van 140cm x 110 cm aangetroffen.

Figuur 64: S27

In de vulling werden bomscherven en een Franse ontsteker teruggevonden. Vermoedelijk betreft het een artillerieinslag van tijdens het bevrijdingsoffensief. In oktober 1918 werd de regio door Franse troepen bevrijd.

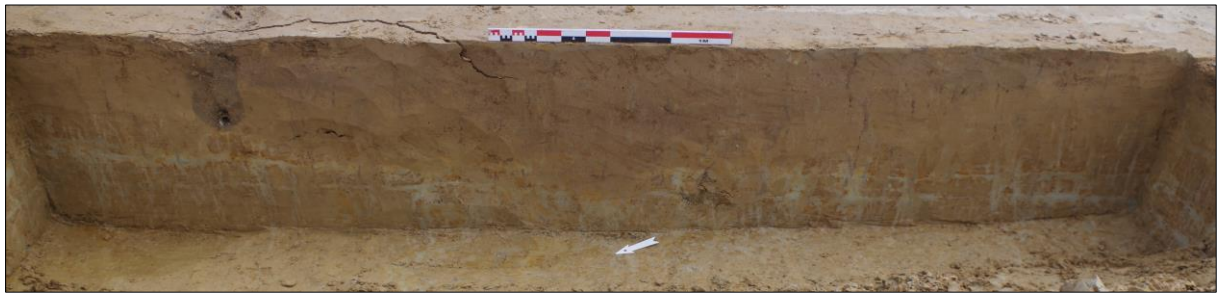
2.3.4.2.6 Grachten

Zowel in werkput 1 (S3) als werkput 2 (S24) werd een gracht aangetroffen van ca. 3,5m breed met een NNW-ZZO oriëntatie.

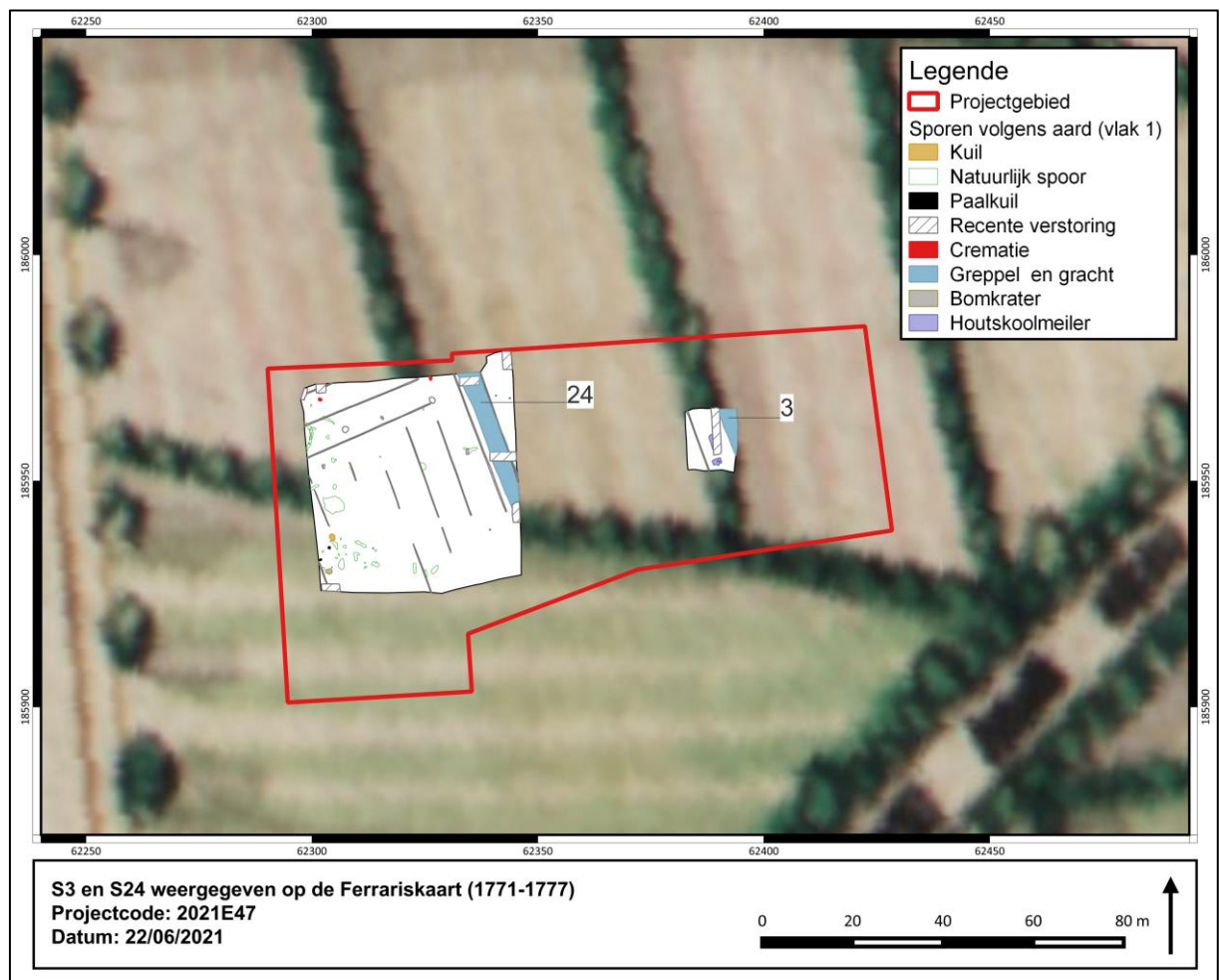
Figuur 65: Vlakfoto S24

In coupe tonen deze parallelle grachten een komvorm met een maximaal bewaarde diepte van 70cm. In de homogeen bruinigrijze vulling van S24 werden 3 wandfragmentjes rood geglazuurd aardewerk (VNR 52) en 2 fragmenten baksteen (VNR 53) aangetroffen.

Figuur 66: Coupe S24

Bij projectie op de Ferrariskaart (ca. 1777) kunnen deze grachten als 18^e eeuwse percelingsgrachten worden gedetermineerd.

Figuur 67: S3 & S24 weergegeven op de Ferrariskaart (1771-1777)

2.3.5 Bespreking van de resultaten gekoppeld aan het uitgevoerde natuurwetenschappelijke onderzoek

2.3.5.1 Beschrijving van de analysemethoden en technieken

In afweging met het voorziene budget en met het oog op het beantwoorden van de onderzoeksvragen werden volgende stalen geselecteerd voor verder onderzoek:

Vondstnummer	Spoornummer	Laag	Onderzoek
23	1	1	Anthracologisch onderzoek + datering C14
50	2	1	Anthracologisch onderzoek + datering C14
54	23	2	Anthracologisch onderzoek

Tabel 6: Geselecteerde stalen

Het anthracologisch onderzoek en de selectie C14 werden uitgevoerd door Jelte van der Laan van Cambium Botany en zit als bijlage in dit rapport.

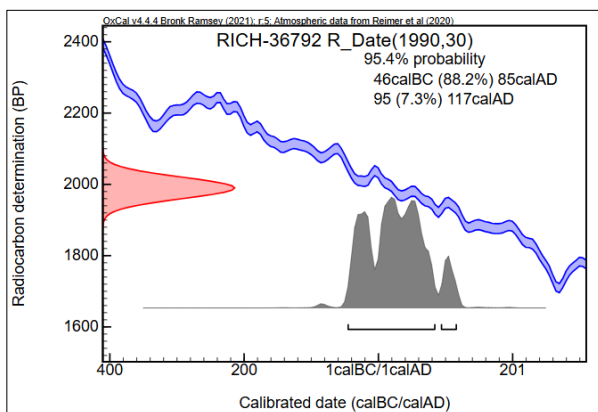
Vervolgens werd de houtskool gedateerd aan de hand van C14 door Mathieu Boudin van het KIK.

2.3.5.2 Beschrijving van de resultaten

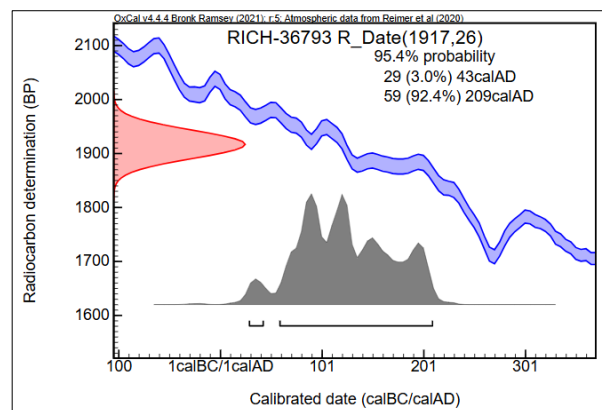
2.3.5.2.1 C14

Vondst	spoor	laag	context	labcode	datering (¹⁴ C-jaar BP)	Gekalibreerd OxCal v4.4.4
23	1	1	houtskoolmeiler	RICH-36792	1990±30	46 v.Chr. – 85 n.Chr.
50	2	1	houtskoolmeiler	RICH-36793	1917±26	59-209 n.Chr.

Tabel 7: C14

Figuur 69: Kalibratie VNR 23

Figuur 68: Kalibratie VNR 50

2.3.5.2.2 Anthracologisch onderzoek

S1

S1 bevat voornamelijk stamhout van eik (n = 68; 20,059 g) en beuk (n = 31; 11,361 g). Eén fragmentje houtskool is geïdentificeerd als afkomstig uit de Berkenfamilie. Het hout is gelijkend op de Europese hopbeuk, maar het fragment was te klein om dit met zekerheid vast te kunnen stellen. De eenzijdige samenstelling en de combinatie van eiken- en beukenhout is kenmerkend voor houtskoolmeilers. Het hout van de hopbeuk kan afkomstig zijn uit de afdeklaag van de meiler, of kan bij toeval tussen eiken- en beukenhout zijn beland. Het gaat om een te kleine hoeveelheid om uit te kunnen gaan van doelbewuste selectie/toevoeging van dit hout.

S2

S2 bevat stamhout van eik (n = 82; 12,257) en beuk (n = 16; 5,442 g). De eenzijdige samenstelling en de combinatie van eiken- en beukenhout is kenmerkend voor houtskoolmeilers.

S23

S23 bevat voornamelijk stamhout van de els (n = 82; 13,643 g), eik (n = 13; 1,464 g) en hazelaar (n = 2; 0,118 g). Het lijkt er hier op dat hout werd gebruikt dat direct voor handen was, meer dan selectieve keuze van houtsoort.

2.3.6 Beschrijving van de vondsten die op basis van selectie bij het assessment verder onderzocht werden

Alle vondsten werden bij het assessment weerhouden en verder onderzocht (bestudeerd, beschreven en indien mogelijk gedateerd). Het vondstmateriaal was schaars en essentieel voor het begrip van de site.

2.3.6.1 Onderzoeksmethode van de vondsten

Alle vondsten werden gewassen, geteld, gewogen, gedetermineerd en in een lijst toegevoegd. Het aardewerk werd gedetermineerd door Emiel Vandewalle en de munitie door Raph De Brant.

2.3.6.2 Beschrijving van de typologische, chronologische en ruimtelijke indeling van de vondsten

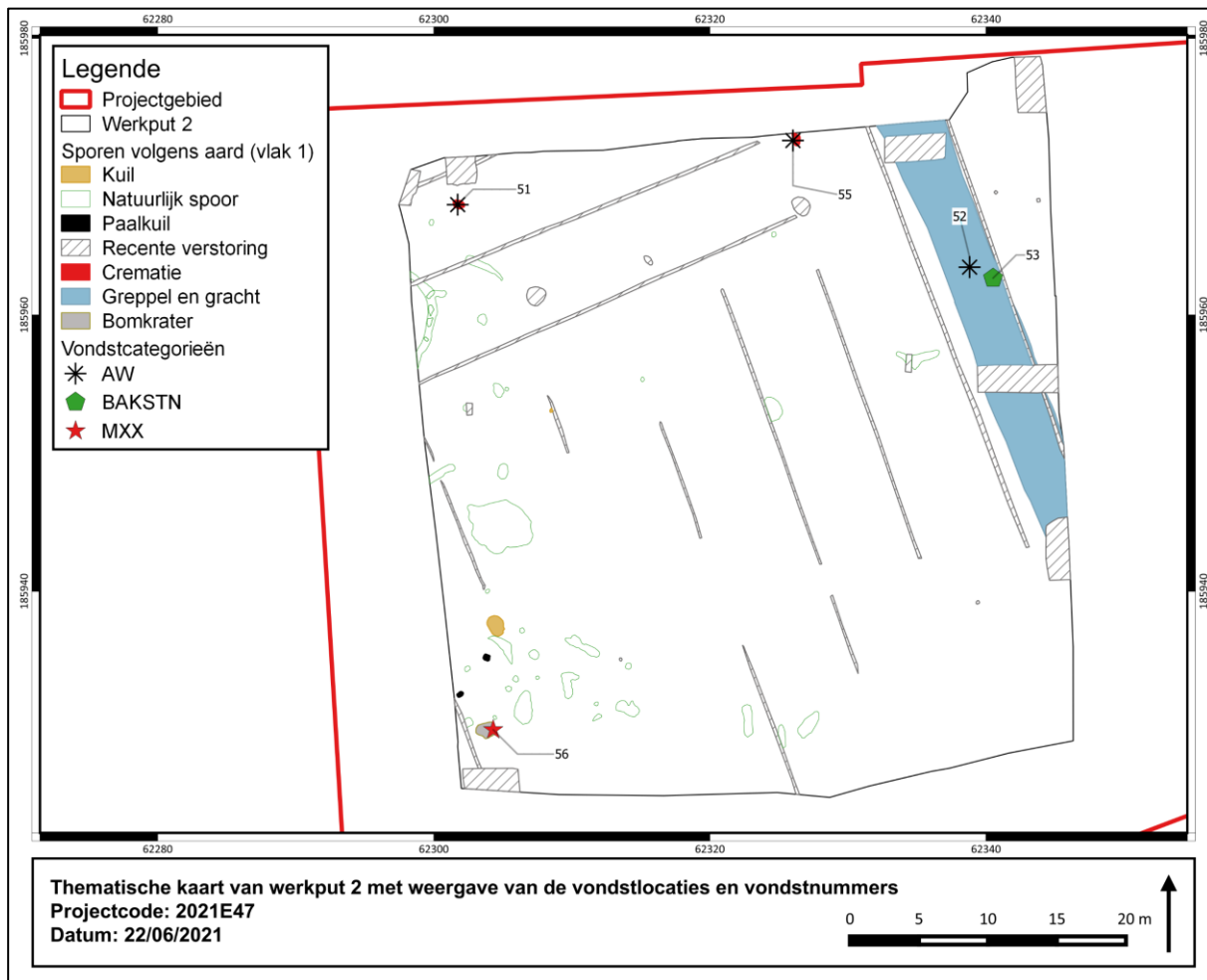
Op het terrein werden in totaal 5 vondstnummers uitgeschreven. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de verschillende aantallen per materiaalcategorie.

Code	Categorie	Aantal
AW	Aardewerk	3
BOUWMAT	Keramisch bouwmateriaal	1
MUN	Munitie	1

Tabel 8: Overzicht en aantallen van de verschillende vondstcategorieën

Voor een gedetailleerd overzicht van de verschillende vondsten, wordt verwezen naar de vondstenlijst in bijlage.

Ruimtelijk overzicht vondstlocaties:

Figuur 70: Thematische kaart met weergave van de vondstlocaties & vondstnummers

Hieronder worden de vondsten per categorie besproken:

2.3.6.2.1 Aardewerk

Tijdens de opgraving werden in 2 houtskoolrijke sporen (S5 & S23) en een gracht (S24) fragmenten aardewerk aangetroffen. In de houtskoolrijke sporen betreft het zowel verbrand als onverbrand handgevormd aardewerk. In de gracht betreft het rood geglaazuurd aardewerk.

2.3.6.2.1.1 Handgevormd aardewerk

VNR 51 (S5)

Het aangetroffen handgevormde aardewerk bestaat uit 30 zeer fragmentaire wandfragmenten met een totaal gewicht van 316gr. Het aardewerk is grof verschaald met kiezelfragmenten en vegetaal materiaal. Er komen zowel verbrande als onverbrande fragmenten voor wat wijst op 2 verschillende individuen. Vermoedelijk zijn de verbrande fragmenten afkomstig van een gift die werd meegegeven op de brandstapel. VNR 51 is te dateren in de late ijzertijd of de Romeinse tijd.

Figuur 71: VNR 51 (verbrand)

Figuur 72: VNR 51 (onverbrand)

VNR 55 (S23)

Het aangetroffen handgevormde aardewerk bestaat uit 4 fragmentaire wandfragmenten met een totaal gewicht van 110gr. Het aardewerk is grof verschaald met kiezelfragmenten en plantaardig materiaal. De scherven zijn zowel intern als extern verbrand. Vermoedelijk zijn ook deze afkomstig van een gift die werd meegegeven op de brandstapel. VNR 55 is te dateren in de late ijzertijd of de Romeinse tijd.

Figuur 73: VNR 55

2.3.6.2.1.2 Gedraaid aardewerk

VNR 52 (S24)

Het aangetroffen aardewerk bestaat uit 3 kleine en verweerde wandfragmenten rood geglazuurd aardewerk. Dit is ruim te dateren in de late middeleeuwen / nieuwe tijd.

Figuur 74: VNR 52

2.3.6.2.2 Bouwmateriaal

Uit gracht S24 werden 2 fragmenten rode baksteen (VNR 53) gerecupereerd.

Figuur 75: VNR 53

2.3.6.2.3 Munitie

Uit bomkrater S27 werden bomscherven en een Franse ontsteker (VNR 56) gerecupereerd. Waarschijnlijk betreft het een Schneider model 1916. Deze ontstekers werden voornamelijk gebruikt in combinatie met 75mm-kanonprojectielen.

Figuur 76: VNR 56

2.3.7 Datering en interpretatie van de archeologische site

2.3.7.1 Datering op basis van de vondsten

2.3.7.1.1 *Late IJzertijd / Romeinse Tijd*

- S5 (brandrestengraf?)
- S23 (brandrestengraf?)

2.3.7.1.2 *Late Middeleeuwen / Nieuwe Tijd*

- Gracht: S24

2.3.7.1.3 *Eerste Wereldoorlog*

- Bomkrater: S27

2.3.7.2 Absolute datering op basis van natuurwetenschappelijke dateringstechnieken

2.3.7.2.1 *Romeinse tijd*

- S1 (houtskoolmeiler)
- S2 (houtskoolmeiler)

2.3.7.3 Datering op basis van historische bronnen en orthofoto's.

S3 & S24 kunnen bij projectie op de Ferrariskaart (ca. 1777) als 18^e eeuwse perceleringsgrachten worden gedetermineerd.

Bomkrater S27 kan gekoppeld worden aan het bevrijdingsoffensief in oktober 1918. Toen werd de regio door Franse troepen bevrijd.

2.3.7.4 Relatieve datering op basis van het sporenbestand

Relatieve datering wordt bekomen door oversnijdingen van sporen en vergelijkingen op basis van oriëntatie, afmetingen en typologieën.

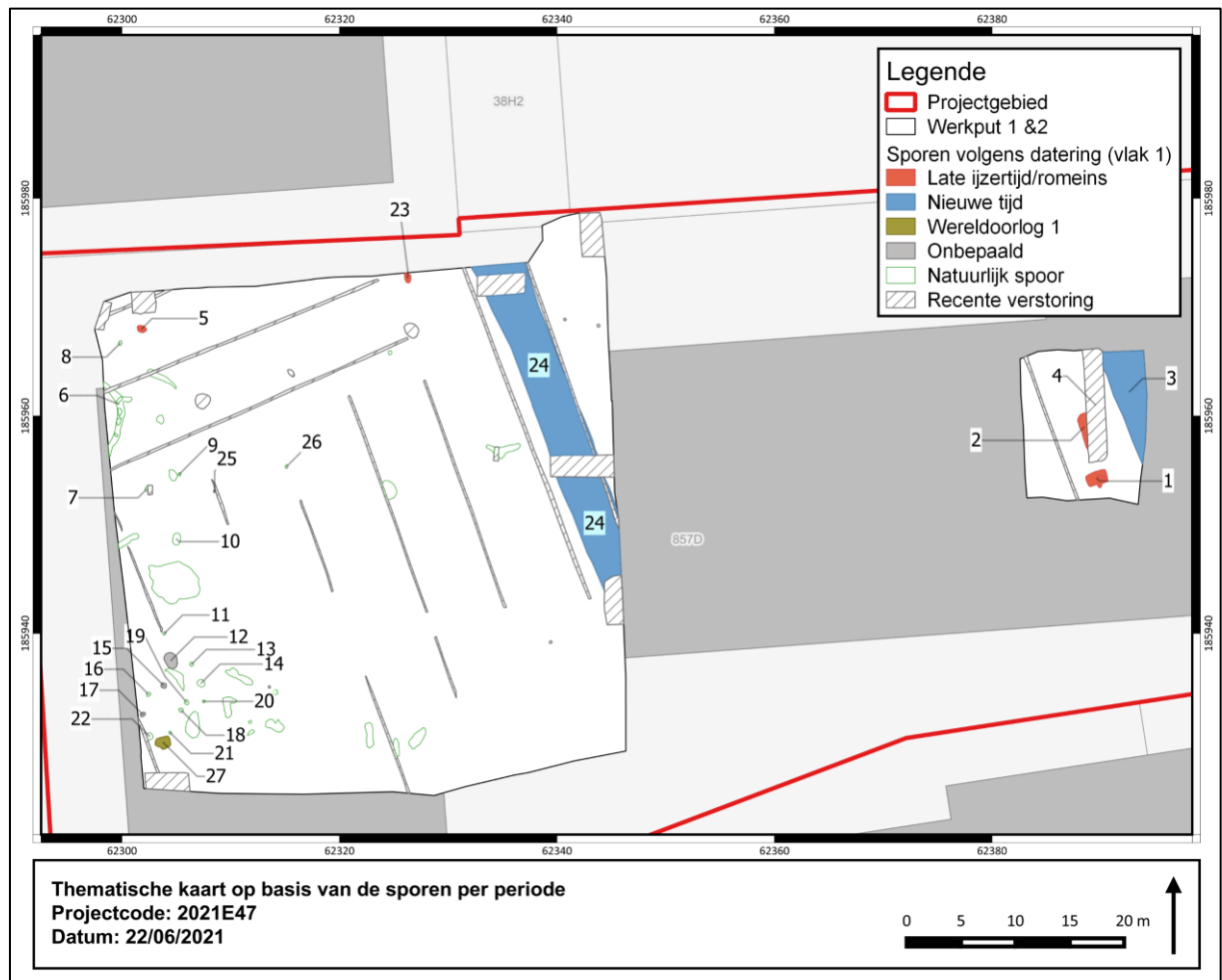
De houtskoolrijke sporen werden op basis van typologische vergelijkingen in combinatie met vondsten en anthracologisch onderzoek gedetermineerd als brandrestengraven? en houtskoolmeilers. Zie 2.3.4.2.1

De oriëntatie en de onderlinge inplanting doen vermoeden dat S17, S15, S13, S14, S16, S18 & S22 een bijgebouw vormen. Zie 2.3.4.2.4

2.3.8 Synthese

2.3.8.1 Gemotiveerde interpretatie van de vondsten, vondstcategorieën, sporen, spoorcombinaties, spoorcategorieën, archeologische structuren, en activiteitenzones

Op basis van bovenstaande gegevens is het mogelijk om de site te schetsen doorheen de tijd. Het is belangrijk op te merken dat ondanks de schaarse vondsten en budgettaire beperkingen de site zo goed mogelijk werd uitgewerkt om zo de onderzoeksvragen te beantwoorden. Desondanks blijft er potentieel voor meer gedetailleerder onderzoek. Zo kan VNR 54 nog gedateerd worden op basis van een C14 datering.

Figuur 77: Overzichtsplan sporen per periode

2.3.8.1.1 Late IJzertijd / Romeinse tijd

Verspreid over het terrein komen 2 mogelijke brandrestengraven en 2 houtskoolmeilers voor. Deze off-site fenomenen wijzen op bewoning in de omgeving.

2.3.8.1.2 Nieuwe Tijd

S3 & S24 kunnen als 18^e eeuwse parcelleringsgrachten worden gedetermineerd.

2.3.8.1.3 Eerste Wereldoorlog

Een bomkrater kan worden gekoppeld aan het bevrijdingsoffensief in oktober 1918.

2.3.8.1.4 Ongedateerd

2 kuilen en een mogelijk bijgebouwtje blijven ongedateerd.

2.3.8.2 Confrontatie van de bevindingen met eerder uitgevoerd onderzoek

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden 11 archeologisch relevante sporen aangetroffen. Op één houtskoolrijk spoor na bevonden deze zich allen in de noordwestelijke hoek van het projectgebied. Het betrof een afbakeningsgreppel, kuilen, paalkuilen en een houtskoolrijk spoor. De sporen wezen op bewoning in de nabijheid van het projectgebied. Het gebrek aan vondsten liet echter niet toe om hier een datering aan toe te voegen.

Als we deze resultaten gaan vergelijken met de resultaten van de opgraving blijken er gelijkenissen en verschillen:

De aanwezigheid van houtskoolrijke sporen wordt bevestigd. S2 & S23 werden reeds aangetroffen in het proefsleuvenonderzoek. Bovendien levert de opgraving nog 2 extra houtskoolrijke sporen (S5 & S1) op. Één houtskoolrijk spoor uit de proefsleuven werd tijdens de opgraving als natuurlijk bestempeld. Vermoedelijk was dit spoor zeer ondiep bewaard. In de proefsleuven werden de sporen gedetermineerd als paalkuil of kuil (S23) en als houtskoolmeiler of brandrestengraf (S2). S2 blijkt uiteindelijk een houtskoolmeiler en S23 een mogelijk brandrestengraf.

De 18^e eeuwse perceleringsgreppels werden reeds aangesneden in het proefsleuvenonderzoek. Een vermoedelijke erfgreppel in het westen van werkput 2 werd niet teruggevonden tijdens de opgraving. Vermoedelijk was dit spoor zeer ondiep bewaard.

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werd in de noordwestelijke hoek een cluster vermoedelijke paalkuilen herkend. Deze waren zeer ondiep bewaard en moeilijk te onderscheiden van natuurlijke sporen. Tijdens de opgraving werden geen verbanden waargenomen en de sporen als natuurlijk beschouwd. In de zuidwestelijke hoek (tussen sleuf 2 & 3) werd een gelijkaardige cluster aan sporen aangetroffen waar wel een mogelijk bijgebouw kan gereconstrueerd worden als is dit niet met zekerheid vast te stellen en niet te dateren.

Tot slot werd zowel in de proefsleuven als in de opgraving een bomkrater waargenomen. Het betreft weliswaar 2 verschillende sporen.

Over het algemeen bevestigt de opgraving dus de verwachtingen van het proefsleuvenonderzoek.

Tijdens de proefsleuvencampagne van 2006 werden geen relevante archeologische sporen waargenomen, nochtans werd S2 aangesneden. Dit is niet verwonderlijk aangezien de kennis over houtskoolmeilers nu veel verder staat dan twintig jaar geleden.

2.3.8.3 Verwachtingen ten aanzien van nog niet opgegraven archeologisch erfgoed op het onderzochte terrein

Op de niet opgegraven zone en tussen de proefsleuven kunnen mogelijk nog geïsoleerde sporen zoals houtskoolmeilers of brandrestengraven voorkomen. Deze zullen de interpretatie van de archeologische site echter niet wijzigen. De opgraving toont een representatief beeld van de site. Mogelijk bevindt zich in de nabije omgeving, vermoedelijk in het westen, een bewoningskern uit de late ijzertijd / Romeinse tijd.

2.3.8.4 Besluit

Het archeologisch onderzoek aan de Liebeekstraat 9 te Roeselare toont het verleden van de site aan. Het projectgebied kent een rurale geschiedenis met off-site fenomenen tijdens de late ijzertijd / Romeinse tijd. Verspreid over het projectgebied komen geïsoleerde sporen voor zoals mogelijke brandrestengraven en houtskoolmeilers. Daarnaast kan mogelijk een ongedateerd bijgebouw worden herkend. Dit wijst op bewoning in de nabije omgeving. Verder bleef de locatie doorheen de tijd in gebruik als landbouwgrond tot begin jaren 2000 een industrieterrein werd ingericht. Bomkraters getuigen tot slot van het bevrijdingsoffensief tijdens de Eerste Wereldoorlog.

2.3.8.5 Belang en betekenis van de archeologische site binnen de bestaande kennis

Deze site vormt enerzijds een aanvulling voor de geschiedenis van Roeselare. Anderzijds levert deze een belangrijke bijdrage voor de dataset van houtskoolmeilers in de Mandelregio.

2.3.8.6 Zones waar geen archeologisch erfgoed aanwezig is.

Uit de opgraving blijkt dat de site bestaat uit verspreide en geïsoleerde sporen in de periferie van bewoning. Deze kern is vermoedelijk ten westen van het projectgebied te situeren.

2.3.9 Beantwoording van de onderzoeksvragen

Hieronder wordt getracht de onderzoeksvragen geformuleerd in het programma van maatregelen zo goed mogelijk te beantwoorden:

Wat is de landschapstypologische context van het projectgebied? Wat is de archeologisch relevante geologische en bodemkundige opbouw?

Het projectgebied is gelegen op de zuidelijke flank van de heuvelkam van Hooglede. Ten zuiden van de heuvelkam situeert zich de vallei van de Mandel en direct ten noorden de Liebeek. Deze gunstige ligging moet aantrekkelijk geweest zijn voor de mens in het verleden. Dit wordt bevestigd door menselijke aanwezigheid tijdens de late ijzertijd / Romeinse tijd.

De originele bodemopbouw bestaat uit een ABC-profiel. Antropogene ingrepen hebben echter hun impact gehad op deze bodemopbouw. Enerzijds is de B-horizont niet overal bewaard ten gevolge van ploegactiviteiten. Anderzijds zijn er een lokaal diepere verstoring en een ophoging waargenomen welke te koppelen zijn aan de vroegere loop van de Liebeekstraat en de ontwikkeling van het bedrijventerrein. Over het algemeen bleef het archeologisch niveau goed bewaard.

Op basis van anthropologisch onderzoek wordt duidelijk dat in de nabije omgeving een eiken-beukenbos aanwezig was. Op de site zelf kwam dan weer hazelaar en els voor.

Op welke manier is het cultuurlandschap ingericht? Zijn er afbakeningsgreppels te herkennen? Zijn er op die manier woonerven of landbouwarealen te herkennen? Is er een directe relatie met het landschap (oriëntatie van de greppels op natuurlijke of structurerende elementen?)

18^e eeuwse percelingsgrachten tonen aan dat het landschap was ingedeeld in NW-ZO georiënteerde akkerpercelen. Deze volgen de richting van de heuvelkam.

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werd in het westen van het projectgebied een vermoedelijke erfgreppel aangesneden, welke doet vermoeden dat de eigenlijke bewoning ten westen van het

projectgebied te situeren is. Tijdens de opgraving werd deze greppel echter niet meer teruggevonden. Vermoedelijk was dit spoor zeer ondiep bewaard.

Wat is de aard, datering en ruimtelijke samenhang van de verschillende elementen in de vindplaats?

Het projectgebied kent een rurale geschiedenis met off-site fenomenen tijdens de late ijzertijd / Romeinse tijd. Verspreid over het projectgebied komen geïsoleerde sporen voor zoals mogelijke brandrestengraven en houtskoolmeilers. Daarnaast kan mogelijk een ongedateerd bijgebouw worden herkend. Dit wijst op bewoning in de nabije omgeving. Verder bleef de locatie doorheen de tijd in gebruik als landbouwgrond tot begin jaren 2000 een industrieterrein werd ingericht. Bomkraters getuigen tot slot van het bevrijdingsoffensief tijdens de Eerste Wereldoorlog.

Wat zijn de structuren die werden aangetroffen? In hoeverre kunnen er gebouwplattegronden worden herkend en kunnen er uitspraken gedaan worden met betrekking tot typen plattegronden en functionele en constructieve aspecten van de gebouwen? Is er sprake van herstelfasen? Zijn er aanwijzingen voor interne organisatie binnen de gebouwen?

Indien S17, S15, S13, S14, S16, S18 & S22 als paalkuilen beschouwd worden, vormen ze mogelijk een min of meer éénbeukig en rechthoekig gebouw van ca. 2 tot 3m in breedte en 6,5m in lengte Dit met NO-ZW oriëntatie. Op basis van de afmetingen en ondiepe bewaring kan men dan spreken over een bijgebouw. Helaas werden geen vondsten aangetroffen.

Zie 2.3.4.2.4

Is er sprake van één of meerdere erven? Of is er een nederzetting te herkennen?

Op het projectgebied is er geen sprake van een erf maar eerder over off-site fenomenen die aansluiten bij een erf. Op basis van de ligging van mogelijke brandrestengraven en het mogelijke bijgebouw in combinatie met de mogelijke erfgreppel uit de proefsleuven wordt een erf verwacht ten westen van het projectgebied.

Zijn er verschillende bewoningsfasen vast te stellen? Evolueerde de inrichting van de nederzetting, erf of erven doorheen de tijd?

De off-site fenomenen zijn te dateren in de late ijzertijd / Romeinse tijd. Het mogelijke bijgebouw is ongedateerd maar mogelijk gelijktijdig te dateren. Verder bleef de locatie doorheen de tijd in gebruik als landbouwgrond tot begin jaren 2000 een industrieterrein werd ingericht. Bomkraters getuigen tot slot van het bevrijdingsoffensief tijdens de Eerste Wereldoorlog.

Wat is de aard van de aangetroffen funeraire sporen? Wat is de datering van de aangetroffen funeraire sporen? Is er sprake van een grafveld?

Op het projectgebied werden 2 mogelijke brandrestengraven aangetroffen te dateren in de late ijzertijd / Romeinse tijd.

Tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren de vondsten en wat is de vondstdichtheid?

Code	Categorie	Aantal
AW	Aardewerk	3
BOUWMAT	Keramisch bouwmateriaal	1
MUN	Munitie	1

Tabel 9: Overzicht en aantallen van de verschillende vondstcategorieën

De vondstdichtheid is zeer laag en de vondsten zijn eerder schaars te noemen.

Wat is de conserveringsgraad van de verschillende materiaalcategorieën?

De vondsten zijn goed maar fragmentair bewaard

Welke typologische ontwikkeling maakte het aardewerk door in de aangetroffen fasen?

Het aardewerkensemble is te beperkt om hier een antwoord op te formuleren.

Is er sprake van culturele invloeden vanuit andere gebieden? Zo ja, van waar en welke invloeden? Zijn er indicaties voor handelscontacten met andere regio's?

Nee

Zijn er aanwijzingen voor de sociale status van de bewoners van de nederzetting?

Nee

Wat kan er op basis van het anorganische vondstmateriaal gezegd worden over de functionele indeling van de site, de materiële cultuur en de socio-economische positie van de nederzetting? Zijn er aanwijzingen voor chronologische verschuivingen?

Het anorganisch vondstmateriaal is te beperkt om hier een antwoord op te formuleren. Het aangetroffen verbrand handgevormd aardewerk werd vermoedelijk meegegeven op de brandstapel als bijgift.

Wat kan er op basis van het organisch vondstmateriaal gezegd worden over de functionele indeling, het voedselpatroon en de bestaanseconomie binnen de nederzetting? Welke cultuurgewassen werden in verschillende bewonings- en gebruiksfasen verbouwd? Zijn er aanwijzingen voor chronologische verschuivingen?

Het waarderend macrorestenonderzoek, op de houtskoolmeilers en mogelijke brandrestengraven, leverde bitter weinig op. Het betreft paardenbloem, boterbloem, zwaluwtong en zwarte nachtschade. Dit zijn zeer algemene soorten van graslanden/ruigten/bosranden en in zeer kleine aantallen.

In S1 & S2 is duidelijk selectie zichtbaar van stamhout van eik en beuk. Deze eenzijdige samenstelling is kenmerkend voor houtskoolmeilers.

Hoe past de vindplaats in het regionale landschap uit de vertegenwoordigde periodes? Zijn deze vergelijkbaar met soortgelijke vindplaatsen uit eenzelfde periode of wijzen de resultaten op een specifieke functie of omstandigheden binnen de nederzetting?

Het aangetroffen ensemble past volledig in het regionale landschap. Archeologisch onderzoek in de nabijheid leverde vooral Romeinse sporen op, waaronder brandrestengraven. Verder staat

de Mandelvallei gekend als een hotspot voor Romeinse houtskoolmeilers. Tot slot worden in de wijde omgeving ook steeds littekens van het bevrijdingsoffensief van 1918 teruggevonden.

Hoe was de voedselvoorziening georganiseerd?

De opgraving leverde te weinig info op om hier een antwoord op te formuleren.

Wat betekenen de resultaten voor een aanvulling van kennisleemtes binnen de lokale en regionale geschiedenis?

Deze site vormt enerzijds een aanvulling voor de geschiedenis van Roeselare. Anderzijds levert deze een belangrijke bijdrage voor de dataset van houtskoolmeilers in de Mandelregio.

Hoe zijn de kolenbranderskuilen / houtskoolmeilers opgebouwd? Welk hout werd gebruikt? Wat is hun datering?

De houtskoolmeilers betreffen grote rechthoekige kuilen van 330cm x 130cm en 200cm x 120cm. Voor de houtskoolproductie werd gebruik gemaakt van eik en beuk. Deze houtskoolmeilers zijn te dateren in de vroege - tot midden Romeinse tijd.

2.3.10 Samenvatting van het onderzoek voor een gespecialiseerd publiek

Naar aanleiding van de realisatie van een magazijn met bijhorende verharding, groenzone en nutsvoorzieningen in de Liebeekstraat 9 te Roeselare, werd een archeologisch traject doorlopen bestaande uit een bureaustudie, proefsleuvenonderzoek en opgraving. Op basis van het proefsleuvenonderzoek kon worden vastgesteld dat er binnen het projectgebied verschillende archeologische sporen voorkwamen. Op één houtskoolrijk spoor na bevonden deze zich allen in de noordwestelijke hoek van het projectgebied. Het betrof een afbakeningsgreppel, kuilen, paalkuilen en een houtskoolrijk spoor. De sporen wezen op bewoning in de nabijheid van het projectgebied. Het gebrek aan vondsten liet echter niet toe om hier een datering aan toe te voegen. Er werd bijgevolg een vervolgonderzoek in de vorm van een opgraving geadviseerd. De verwachtingen van het proefsleuvenonderzoek werden vervolgens bevestigd door de opgraving. Het projectgebied kent een rurale geschiedenis met off-site fenomenen tijdens de late ijzertijd / Romeinse tijd. Verspreid over het projectgebied komen geïsoleerde sporen voor zoals mogelijke brandrestengraven en houtskoolmeilers. Daarnaast kan mogelijk een ongedateerd bijgebouw worden herkend. Dit wijst op bewoning in de nabije omgeving. Verder bleef de locatie doorheen de tijd in gebruik als landbouwgrond tot begin jaren 2000 een industrieterrein werd ingericht. Bomkraters getuigen tot slot van het bevrijdingsoffensief tijdens de Eerste Wereldoorlog.

2.3.11 Samenvatting van het onderzoek voor een niet-gespecialiseerd publiek

Naar aanleiding van de inplanting van een bedrijf op het industrieterrein langs de Liebeekstraat te Roeselare werd een archeologische opgraving uitgevoerd. Hieruit blijkt dat de restanten zijn teruggevonden van mogelijke crematiegraven en houtskoolmeilers ter productie van houtskool. Deze zijn te situeren in de late ijzertijd / Romeinse tijd. Daarnaast kan mogelijk een ongedateerd bijgebouw worden herkend. Dit wijst op bewoning in de nabije omgeving. Verder bleef de locatie doorheen de tijd in gebruik als landbouwgrond tot begin jaren 2000 een industrieterrein werd ingericht. Bomkraters getuigen tot slot van het bevrijdingsoffensief tijdens de Eerste Wereldoorlog.

2.4 Bibliografie

BARTELS M. *et al.*, 1999, *Steden in Scherven 1*. Amersfoort.

BEKE F. & VAN DEN DORPEL A., 2017. *Houtskoolmeilers en het landschap in de Romeinse tijd*. Ruben Willaert Rapport 111, Brugge.

BEKE F., VAN DEN DORPEL A. & HANTSON W., 2020. *Landschap, bosontginning en houtskoolproductie in de Romeinse tijd: Gallo-Romeinse houtskoolmeilers te Hoogdele – Honzebrouckstraat (prov. West-Vlaanderen)*, Signa 9, p. 11-18.

COOLS A., 2009, *Inpakken: een kunst. Het verpakken van archeologische vondsten*, Onroerend Erfgoed, Brussel.

DE GROOTE K., 2008, *Middeleeuws aardewerk in Vlaanderen. Techniek, typologie, chronologie en evolutie van het gebruiksgoed in de volle en late middeleeuwen (10^e tot 16^e eeuw)*, Relicta Monografieën 1, Brussel.

ERVYNCK A., DEBRUYNE S. & RIBBENS R. 2015: *Assessment Een handleiding voor de archeoloog*, Handleiding agentschap Onroerend Erfgoed 9

POLFLIET B. & SLABBINCK F., 2020, *Verslag van resultaten proefsleuvenonderzoek Roeselare Liebeekstraat*, Ruben Willaert nv, Brugge.

POLFLIET B., 2020, *Programma van maatregelen Roeselare Liebeekstraat*, Ruben Willaert nv, Brugge.

VAN GOIDSENHOVEN W., 2020, *Programma van maatregelen Roeselare Liebeekstraat*, Ruben Willaert nv, Brugge.

WILLAERT A. & HEIRMAN F., 2020, *Verslag van resultaten bureauonderzoek Roeselare Liebeekstraat*, Ruben Willaert nv, Brugge.

2.5 Bijlagen

2.5.1 Fotolijst

Zie Bijlage 1

2.5.2 Sporenlijst

Zie Bijlage 2

2.5.3 Vondstenlijst

Zie Bijlage 3

2.5.4 Stalenlijst

Zie Bijlage 4

2.5.5 Anthracologisch onderzoek

Zie Bijlage 5

2.5.6 C14

Zie Bijlage 6